

En värld av möjligheter

1999 i sammandrag.

Rörelsens intäkter ökade 23 procent

till 1.612 (1.312) MSEK

Koncernresultat före skatt 55 (82) MSEK

Vinst per aktie 6:90 (10:21) kr

Förslag till utdelning 3:50 (5:00) kr per aktie

Lokalisering till Kista för IT-verksamhet

Antal aktieägare i bolaget ökade med 30% till 3.600

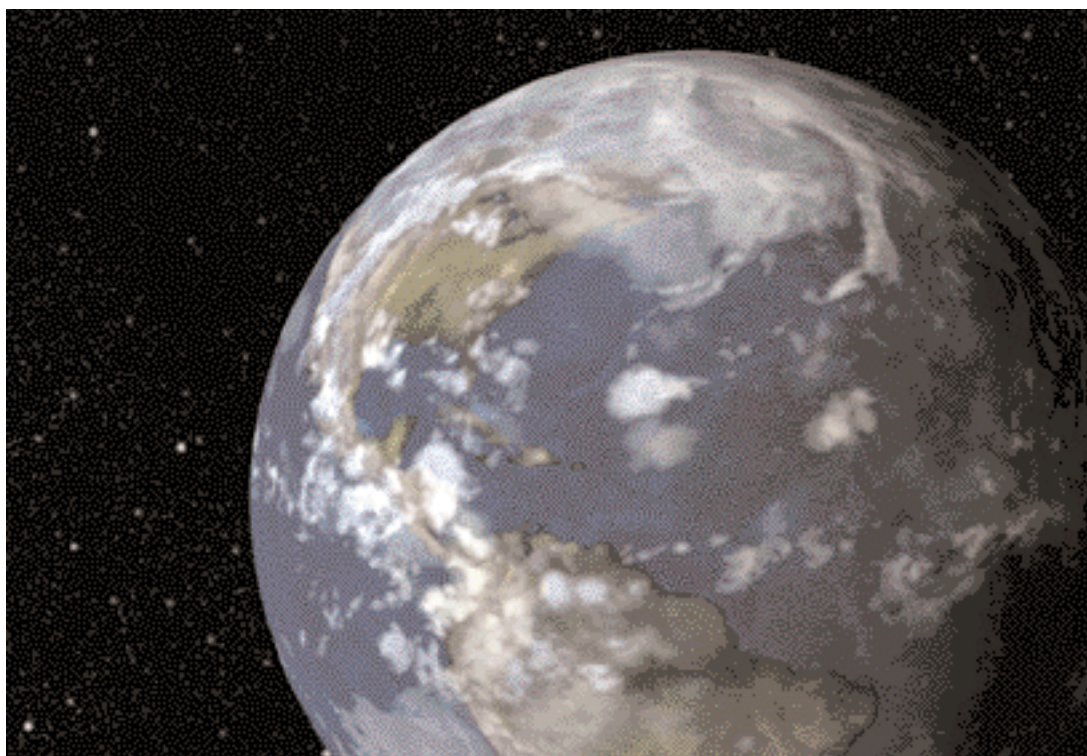
ÅF	3
Ett par uppdrag	4
VD har ordet	8
ÅFs konsultörelse	10
Affärsidé, strategier och marknad	12
Medarbetarna	16
Miljöarbete	18
EI & Instrument	20
Energi, Miljö & Process	25
VVS	30
Data, Elektronik & Mekanik	33
Kontroll & Besiktning	36
Utbildning & Management	37
ÅF-International	39
Fastighets- & finansförvaltning	40
Ekonomi i sammandrag	42
ÅF-aktien	44
Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	45
Styrelse och styrelseberättelse	46
Ledande befattningshavare	48
Förvaltningsberättelse	49
Vinstdisposition	50
Resultaträkningar	51
Balansräkningar	52
Kassaflödesanalyser	54
Noter	55
Revisionsberättelse	61
Adresser	62

Ordinarie bolagsstämma hålls tisdagen den 11 maj 2000 kl 17.00 på ÅFs huvudkontor, Fleminggatan 7, Stockholm.
AB Ångpanneföreningen publicerar följande ekonomiska rapporter 2000:
Delårsrapport januari-mars den 28 april.
Delårsrapport januari-juni den 15 augusti.
Delårsrapport januari-september den 24 oktober.
Rapporterna finns på svenska och engelska.
Ekonomiska rapporter och övrig bolagsinformation finns på ÅFs hemsida www.af.se

I våra ögon är världen fylld av möjligheter. Möjligheter att effektivisera industriell produktion. Att göra mer användarvänliga och pålitliga IT-lösningar. Att utveckla nya produkter snabbare. Att hushålla bättre med energi. Att göra samhället mer miljöanpassat. Möjligheter för industri, näringsliv, kommuner, myndigheter och biståndsorganisationer. I Sverige och utomlands.

Tillsammans är vi 2.300 konsulter. Var och en specialist på sitt område.

Storflygplatser är alltid prestigeuppdrag. ÅF på Arlanda och Kastrup.

ÅF, genom Hansen & Henneberg, har gjort alla elinstallationer och all belysningsprojektering i Kastrups nya terminal tre.

Konkurrensen är hård mellan storflygplatserna i Norden. Oslo har Gardermoen, Helsingfors Vantaa. Men framför allt är det mellan Arlanda och Kastrup som kampen står. Båda satsar stort inför framtiden med investeringar på runt åtta miljarder kronor var. Flygtrafiken expan-

derar i takt med de ljusare tiderna och investeringar i Öresundsbro och den nya Arlandabanan.

Ansikte mot omvärlden

- Storflygplatserna är alltid prestigeprojekt och är lite av ett lands ansikte ut mot

omvärlden, säger Åke Rosenius på ÅF som ansvarar för en stor del av Arlandas nya utbyggnad, »Arlanda Nord«.

Även på Kastrup finns ÅF med i expansionen. Det är delägda Hansen & Henneberg som gjort alla elinstallationer och all belysningsprojektering i den nya terminal tre.

Papperssvala i jätteformat

Med rulltrappan förs man upp i en gigantisk papperssvala där flygplansvingarna utgörs av omgivande kontorsbyggnader.

De trekantiga armaturerna ser ut att ligga som koner inbyggda i väggen. I själva verket är de vanliga lampetter.

- Det var min idé och det var ingen som trodde på att det skulle ge den effekten, säger Jens Gudum, på Hansen & Henneberg.

Belysningen poängterar axeln som går genom papperssvalan, 18 meter upp finns downlights som möter uplights vid pelarna. På ritbordet ett antal vinklar och beräkningar, i verkligheten närmast osynligt.

Efterlikna dagen

Man understryker rummets höjd och storlek och ljuset efterliknar dagsljuset en dag med blå himmel. Det kan regleras i tre steg. Utifrån är takets oregelbundenhet accentuerad genom ljuset. Där ute står också de trekantiga lampornas fortsättning på parad, men här är de verkligen konformade.

- Det är ju ingen show - ljuset är bara något som skall finnas där för människorna, fortsätter Jens Gudum.

Det är flott och effektivt. Enkelt men med prestige - det som dansk design är så bra på. Och Hansen & Henneberg har också satt ljus i konstmuseet Arken, och Nationalbiblioteket - Den svarta diamanten i Köpenhamn.

Men Kastrup 3 är invigt och historia

ÅF projekterar bland annat hela elkraftsförsörjningen när Arlanda flygplats byggs ut.

för Jens Gudum och hans kollegor. För Åke Rosenius på ÅF är om- och utbyggnaden av Arlanda i högsta grad aktuell. Här jobbar ett 40-tal ÅFare för högtryck just nu.

Börjar vid infarten

- För vår del börjar det redan vid infarten till Arlanda, där hela infrastrukturen ändras och där det är flygbolagens allianser som styr, varifrån du skall flyga inrikes och utrikes.

Nu handlar det om Arlanda Syd och Arlanda Nord, där Sky City ligger som en ekvator i mitten. Ny infrastruktur i form av nya vägar och infarter krävs. Det måste också bli många fler parkeringsplatser i direkt anslutning till flygplatsen.

Längst åt norr byggs terminalbyggnaden ut med ännu en pir, F, en byggnad som är 365 meter lång och med en mellanbyggnad om cirka 300 m som ansluts mot den befintliga terminal 5. Den behövs när Sverige anpassat sig till Schengenavtalet och då den tredje

banan står klar om två år. Då skall fyra av fem resenärer kunna gå ombord på flygplanen direkt från terminalen utan att åka buss ut på plattan.

- Vi projekterar bland annat hela elkraftsförsörjningen för flygplatsen, som är oerhört viktig. För att säkerställa driftsäkerheten byggs två skilda mottagningsstationer, på 70 kV vardera.

I den nya pir F ansvarar ÅF även för belysning, tele och data. Den senaste tekniken används, en teknik som skall klara att anpassas efter den snabba tekniska utvecklingen.

Virtual modell

Under projekteringen byggs en virtuell modell av hela den nya byggnaden. Där samordnas allt som skall monteras. Där visas alla rörinstallationer, armaturer, undertak, kablar med mera som sedan skall monteras. Allt finns i datamodell. Modellen som sedan skall användas för att underlätta drift och underhåll.

- Driftteknikerna skall i framtiden kunna sköta de olika systemen via

Internet, de skall i princip kunna rycka in var helst de befinner sig.

För ÅF är det av flera skäl viktigt att delta i prestigeprojekt som Arlandas utbyggnad.

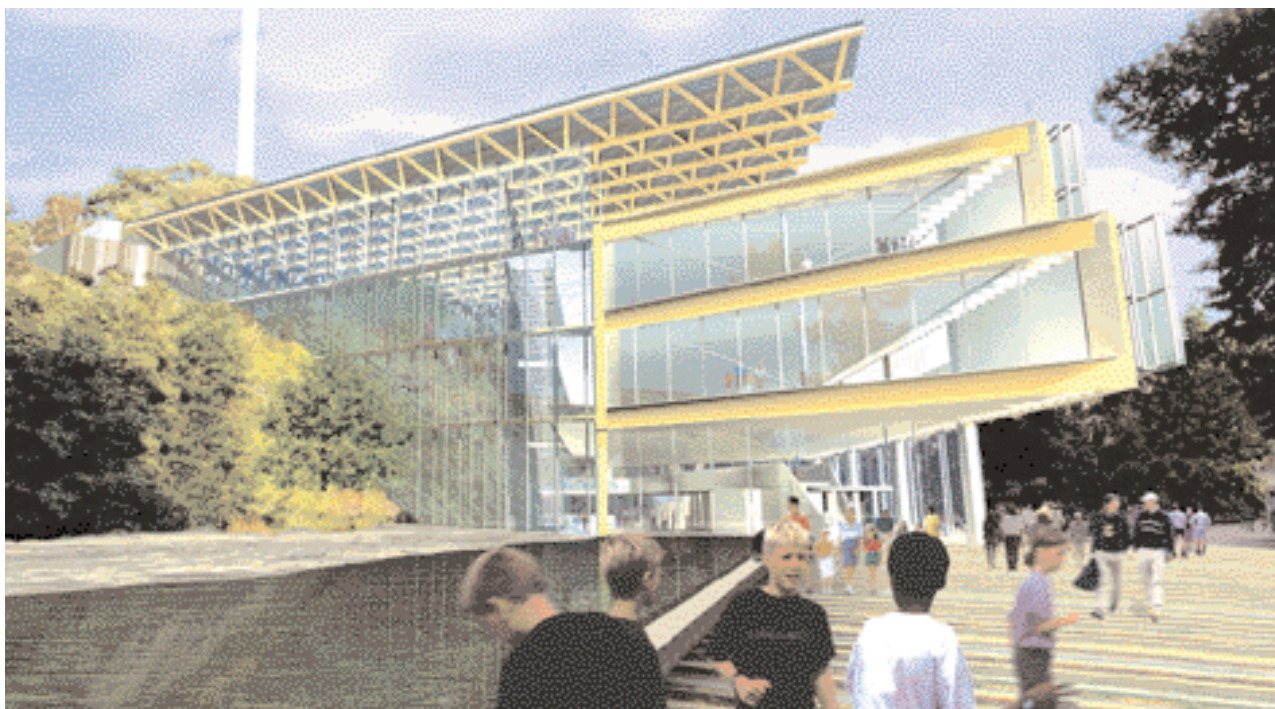
- Vi får ett enormt referensobjekt för framtida uppdrag, redan nu får vi förfrågningar från andra flygplatsägare runt om i världen.

Drömmen för en tekniker

- Det är lättare att behålla och rekrytera duktiga medarbetare när man kan locka med spännande uppdrag. Och sen är det helt enkelt roligt att jobba med Arlanda som kan sägas vara rena drömmen för oss tekniker och där vi får arbeta med den absolut senaste tekniken, säger Åke Rosenius.

Vi som bara ser Arlanda som resenärer kommer det närmaste året att uppleva ett rörigare Arlanda för att om två år mötas av det nya. Det skall bli spännande. Och kampen mellan Arlanda och Kastrup kommer att fortsätta.

En vandring från de svenska fjällen till Amazonas. ÅF och Vetenskapscentrum.

Ritning: Wingårdh Arkitektkontor AB

Vetenskapscentrum blir inte bara en ny turistattraktion, det blir också en miljömässig förebild.

Du börjar vandringen i de svenska fjällen. En kraftig, iskall störtskur med inslag av åska har just passerat. Du går längs en bäck till en fjällsjö med både laxöring och röding. Du följer en älv ända ner till Östersjön. Några steg senare är du vid Västerhavet. Du skymtar en sandtigerhaj när du passerar under Atlanten. Innan du klättrar längs en djungelstig i Amazonas och når en liten lagun har du hunnit med att klappa en rocka på ryggen.

- Det har varit en verklig utmaning att räkna ut hur allt detta skall fungera, säger Kaj Hansson, uppdragsledare på ÅF i Göteborg.

För hela den beskrivna vandringen sker i en enda byggnad i Göteborg, Korsvägen Vetenskapscentrum. Den lig-

ger, eller kommer att ligga, granne med Liseberg. Första salvan i berget gick i september i fjol. Invigning lagom till sommarsäsongen 2001. Då blir Göteborg definitivt en attraktion rikare.

Locka fram fler ingenjörer

Det handlar dock inte i första hand om ännu ett turistmål. Sverige och de svenska företagen behöver fler naturvetare och tekniker. Att vi har så få civilingenjörer är ett hot mot vår framtida välfärd, menar den svenska staten, näringslivet och universiteten och satsar mer än 300 miljoner kronor. Ett besök här skall väcka de ungas intresse för kunskapssökande.

Korsvägen Vetenskapscentrum består av fyra delar. »Allt mindre/allt större«

består av två vandringar, en i mikro bland virus och celler, en vandring bland svarta hål och galaxhopar.

»Tidens gång« handlar om den tekniska utvecklingen och vetandets gränser, »Människan och hennes teknik« om allt från strykjärn till ljudvisualisering. Överallt finns mängder av experimentstationer inlagda.

- Men det är den fjärde delen »Vattnets väg« som har varit den stora utmaningen för oss på ÅF, berättar Kaj Hansson.

Det är massor med vatten som skall drivas runt i de stora akvarierna, vattnet skall renas och syresättas.

- De pumpar vi har föreslagit klarar 1.600 kubikmeter i timmen.

Vattnet skall dessutom ha olika temperatur och salthalt. Regnet i de svenska

fjällen skall vara 10-gradigt sötvatten. Det är vatten som filtreras, renas och tempereras. Östersjöns bräckta skall miljömässigt likna vattnet kring Öland och Gotland och innehåller en procent salt.

Atlanten, eller Oceanakvariet, har fullsattvatten eller fyra procents salthalt.

- Det handlar om att tillsätta 40 ton salt i ett akvarium på 1.000 kubikmeter. De tre klimatzonerna, den svenska naturen, Atlanten och Amazonas djungel, är noga skilda åt och besökarna passerar luftslussar.

Djungel i glasbur

I djungeln skall klimatet vara varmt och fuktigt. För att skydda byggnaden är djungeln innesluten i en växthuslikande glasbur, 22 meter hög. För rätt fuktighet skall 28 gradigt vatten sakta duscha ner från taket.

Det skall också installeras 1,5 km vattenslang för att alla växter skall få sitt.

Kraven i de olika miljöerna är minst sagt hårda, en röding och en piraya har helt skilda uppfattningar om vad perfekt vatten är för något.

- Det är mycket som avviker från ett

vanligt uppdrag, säger Kaj Hansson och ler brett.

Byggnaden en förebild

För mitt i allt skall denna byggnad vara något av en miljömässig förebild. Ventilationen sker med självdrag utan hjälp av fläktar. Den inkommande luften får passera under byggnaden, längs berget för att kylas under sommaren och förvärmas under vintern.

Djuravdelningens karantänavdelningar, inspelningsstudio och multimediasal har dock avancerad luftkonditionering.

Urinseparering finns på alla toaletter, vilket alla besökare kommer att märka.

- Två olika anläggningar tar hand om urinen. En är placerad i regnskogen som ett vattenbruk. Inför alla besökarna renas urinen från näringsämnen, kväve och fosfor. Reningen tar fem dagar och sker med hjälp av växtplankton, dafnier, ett slags kräftdjur, och fiskar.

Den andra anläggningen faller ut kväve och fosfor på kemisk väg. Kvar blir näringsrika kristaller som kan användas för att gödsla anläggningens växter.

Trots att det kan tyckas bli väl mycket vatten i den blivande anläggningen behövs en omfattande sprinkleranläggning, vilket brandingenjörerna på ÄF har ansvarat för. En förutsättning var stor frihet i materialvalet.

Regnskog utan sprinkler

- Alla publika anläggningar som denna, med 3.000 – 4.000 besökare varje dag, har speciella krav. Här är mycket trä och väggarna i det svenska landskapet är dessutom av torv. Det är bara regnskogens glasbyggnad som saknar sprinkler.

För Kaj Hansson och hans kollegor är det färdigritat på Korsvägen Vetenskapscentrum. Nu har byggarna tagit över.

- Det här är faktiskt det häftigaste jag har gjort. Det är utvecklande att använda sina kunskaper till maximum. Vi är särskilt stolta över hur vi löst värme/kylsystemet. Med Korsvägen Vetenskapscentrum har företaget utvecklats, och vi har också fått uppmärksamhet.

Betydande tillväxt. Försämrade marginaler.

ÅFs omsättning ökade under den senaste femårsperioden med nära 125 procent från 0,7 till 1,6 miljarder kronor. Antalet medarbetare ökade under samma period med 900. Från att vid mitten av 1990-talet ha varit det fjärde största teknikonsultföretaget är ÅF nu delad etta. ÅFs verksamhetsbas har stärkts kraftfullt.

Under 1999 var omsättningstillväxten 23 procent. Samtidigt sjönk vinstmarginalen till den lägsta under de senaste fem åren. Denna vinstmarginalförsämring förutsågs inte inför verksamhetsåret 1999.

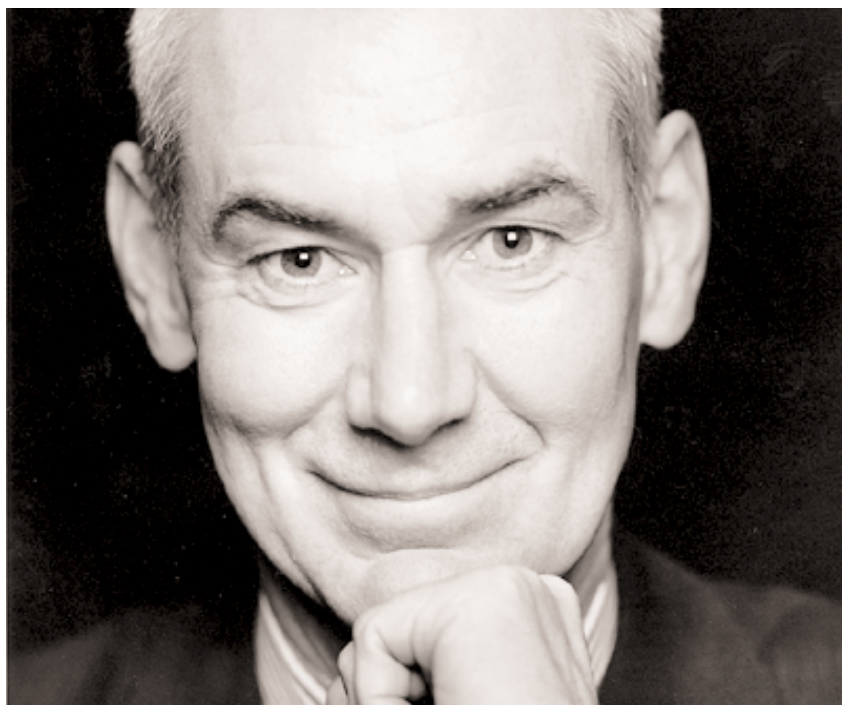
Det var främst två faktorer som orsakade denna negativa vinstmarginalutveckling. I första hand en väsentligt sämre efterfrågan på konsulttjänster inom ett par av ÅFs tyngre marknadssegment. Det gällde processindustrin – inklusive massa- och pappersindustrin – som minskade sina investeringar med 5-10 procent jämfört med året innan. Och det gällde energisektorn – inte minst kärnkraft – som till följd av mycket låga elpriser radikalt minskade sin investeringsbenägenhet.

I andra hand bedöms ÅFs omfattande och långvariga expansion ha bidragit till att vårt kapacitetsutnyttjande sjönk med ett par procentenheter. Resultateffekten av det försämrade kapacitetsutnyttjandet är ungefär 50 miljoner kronor. Denna resultat-effekt uppvägdes dock i viss utsträckning av vår expansion, varför resultatförsämringen stannade vid 25 miljoner kronor.

Några axplock från 1999

Under en stor del av 1990-talet har efterfrågan inom byggsektorn varit svag. Inför en förbättrad byggkonjunktur utökade ÅF sina resurser inom el- och VVS-installationsområdet för att bättre kunna möta en ökad efterfrågan. Ett exempel är förvärvet av WO-Konsult.

Under det gångna året ökade efterfrågan på dessa tjänster och ÅF erhöll ett antal betydelsefulla uppdrag av vilka

”Arlanda 2000” kan nämnas. Där svarar vi för bland annat kraft- och IT-system vid utbyggnaden av nya terminaler, pirer samt flygledartorn.

Lönsamhetsproblemen inom affärsområde Kontroll & Besiktning kvarstod. Under året förstärktes affärsområdets konkurrenskraft genom etablering av oförstörande provning. Resultateffekten av denna etablering uppgick till drygt 10 miljoner kronor – eller betydligt mer än förutsett. Kontroll- och besiktningsbranschen påverkas fortfarande av en väsentlig överetablering och samtliga betydande aktörer går med förlust. I och med att den största konkurrenten i branschen vid halvårsskiftet 1999 fick en ny ägare, har flera omstruktureringsinitiativ tagits. Dessa bedöms fortsätta till dess att branschen i sin helhet har återfått en acceptabel lönsamhet.

I och med 1999 övertog ÅF ägarmajoriteten i utbildningsbolaget ÅF-SIFU med 75 miljoner kronor i omsättning. Under året drevs omdaningsarbetet i ÅF-SIFU med stor beslutsamhet och bolaget lyckades vända en betydande förlust år 1998 till ett svagt negativt resultat år 1999. Resultatförbättringen bedöms fortsätta. ÅFs totala utbud av tjänster kompletteras på ett betydelsefullt sätt av ÅF-SIFUs omfattande utbildningsverksamhet – 13.000 personer utbildas genom ÅF-SIFU varje år.

Under året miljöcertifierades ÅF-Energikonsult enligt ISO 14001.

Arbetet med att säkra ÅFs produktion inför det nu avklarade millennieskiftet fullföljdes planenligt. Nyårsklockornas klämtanden påverkade inte på något som helst menligt sätt ÅFs produktion.

SPP lämnade besked om hur stor

premieåterbetalning som ÅF omfattas av. Siffran uppgår till 299 miljoner kronor, varav ungefär hälften bedöms kunna tillföras koncernen redan år 2000, bland annat genom lösen av pensionsskulder i vår balansräkning.

Året innebar också ökat fokus på IT

Det affärsområde som under de senaste åren har haft starkast tillväxt är Data, Elektronik & Mekanik. Det vill säga det affärsområde inom ÅF som har det tydligaste IT-innehållet. Verksamheten består främst av teknisk IT.

Affärsområdets resultat har de senaste två åren påverkats negativt av stora nedskrivningar i ett par uppdrag avseende produktionsutrustningar. Dessa uppdrag är nu avklarade och våra interna rutiner har stramats upp för att undvika liknande företeelser i framtiden.

Ett av ÅFs viktigaste mål är att växa kraftfullare inom IT-sektorn än inom övriga affärsområden. Detta sammanhänger med den stora marknadstillväxten inom IT och med en ambition att öka den IT-relaterade andelen av ÅFs verksamhet. Denna skall under de närmaste åren öka från 30 procent till minst 40 procent, vilket vi med vår kompetens och våra goda marknadskontakter har stora möjligheter att åstadkomma.

För att understödja detta arbete delades ÅFs största dotterbolag under året upp i två separata bolag – ÅF-Industrietechnik samt ÅF-Systemdesign. Verksamheten i Stockholmsområdet flyttade i början av 1999 till Kista, där närmare 300 av ÅFs konsulter nu verkar.

Utlandsverksamheten ökade

ÅF bedriver verksamhet utomlands genom tre olika engagemang.

- Inom områden där den svenska konsultrollen är internationellt konkurrenskraftig. Detta gäller till exempel

telekomsektorn, massa och papper samt energi och miljö.

- Biståndsuppdrag – finansierade av EU, FN, Världsbanken, Sida med flera biståndsfinansiärer.
- Etablering av ÅF i ett antal industrinationer i Europa. Exempel härpå är Frankrike, Spanien, Norge, England, Danmark och Polen.

Under året etablerades verksamhet i Danmark genom aktieförvärv i el- och IT-konsultföretaget Hansen & Henneberg med 60 medarbetare. Bolaget är ett ledande konsultföretag med stora uppdrag för bland annat Öresundsbron, Kastrups flygplats och Stora Bältbron.

Vidare utökades ägandet i det Oslo-baserade företaget ÅF-Nielsen og Borge samt i ÅF-QPS i Manchester så att dessa bolag nu är dotterbolag.

Efter ett par år med svag lönsamhet i utlandsbolagen förstärktes orderingång och lönsamhet under senare delen av 1999 och utgångsläget inför innevarande år är gynnsamt.

Förbättrad lönsamhet

– ÅFs viktigaste mål

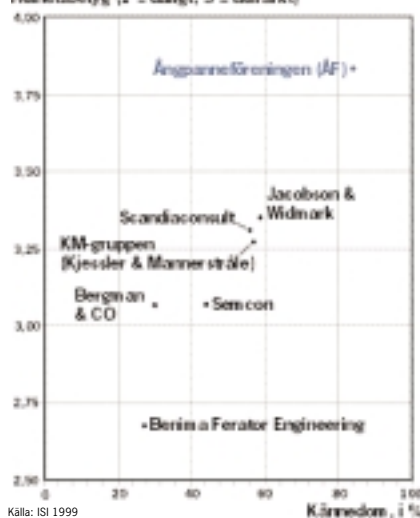
Det är min bedömning att 1999 års svaga resultatutveckling, förutom en försämrad marknad inom viktiga marknadssegment, i någon mån berodde på en alltför ambitiös expansion av vår kapacitet. För innevarande år är det allt övergripande målet att åter nå en acceptabel vinstmarginal – i nivå med den som gällde under 1997 och 1998. Detta innebär – med undantag för affärsområdet Data, Elektronik & Mekanik – att vi skall expandera väsentligt mindre än under de senaste årens genomsnitt på 15 procent.

Det finns anledning att tro att höstens svaga marknad också kommer att återspeglas i en relativt låg efterfrågan under början av år 2000. Successivt kommer efterfrågan att förbättras och ÅFs resultat att öka.

I det ÅF-interna arbetet kommer också en större uppmärksamhet att ägnas åt vårt kapacitetsutnyttjande. En minskad expansionstakt och en ökad uppmärksamhet på vårt kapacitetsutnyttjande kommer att leda till stärkt lönsamhet.

ÅF har goda förutsättningar att snabbt komma tillbaka till den position vi hade för ett par år sedan, det vill säga företaget

Hälletsbetyg (1 = dåligt, 5 = utmärkt)

Källa: ISI 1999

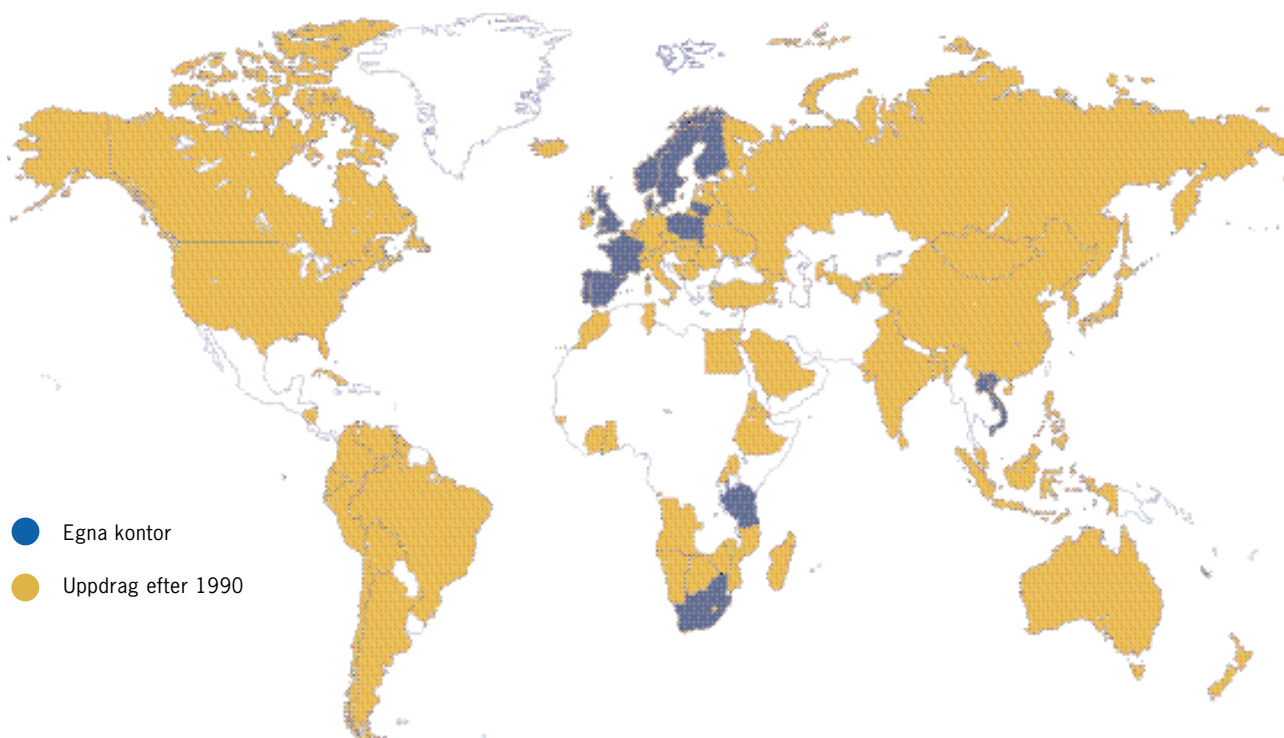
med den högsta vinstmarginalen. Vår kompetens är mycket god och vår marknadsposition är välkänt stark. Det senare får vi ofta bevis för. Ett av de senaste uttrycken för vår starka position kan utläsas av diagrammet ovan som i summerad form är resultatet av en oberoende så kallad imagestudie som publicerades under 1999. Tydligare än så kan ÅFs ställning på marknaden inte uttryckas!

Stockholm i mars 2000

Gunnar Grönkvist

Gunnar Grönkvist
Verkställande direktör

En värld av möjligheter. ÅFs internationella verksamhet ökar.

ÅFs organisation omfattar ett 15-tal bolag i Sverige och ett halvdussin bolag i övriga Europa. Bolagen har en hög grad av självständighet avseende marknadsföring och kompetensutveckling, för att på bästa sätt kunna utföra en service som är anpassad till kundens behov. Detta decentraliserade system baseras på fem grundstenar:

- Ekonomisk målstyrning
- Samverkan inom de sex affärsområdena
- Egenutvecklat affärssystem PX Control®
- Omfattande IT-nätverk
- Samordnad internutbildning av uppdragsledare och övriga medarbetare

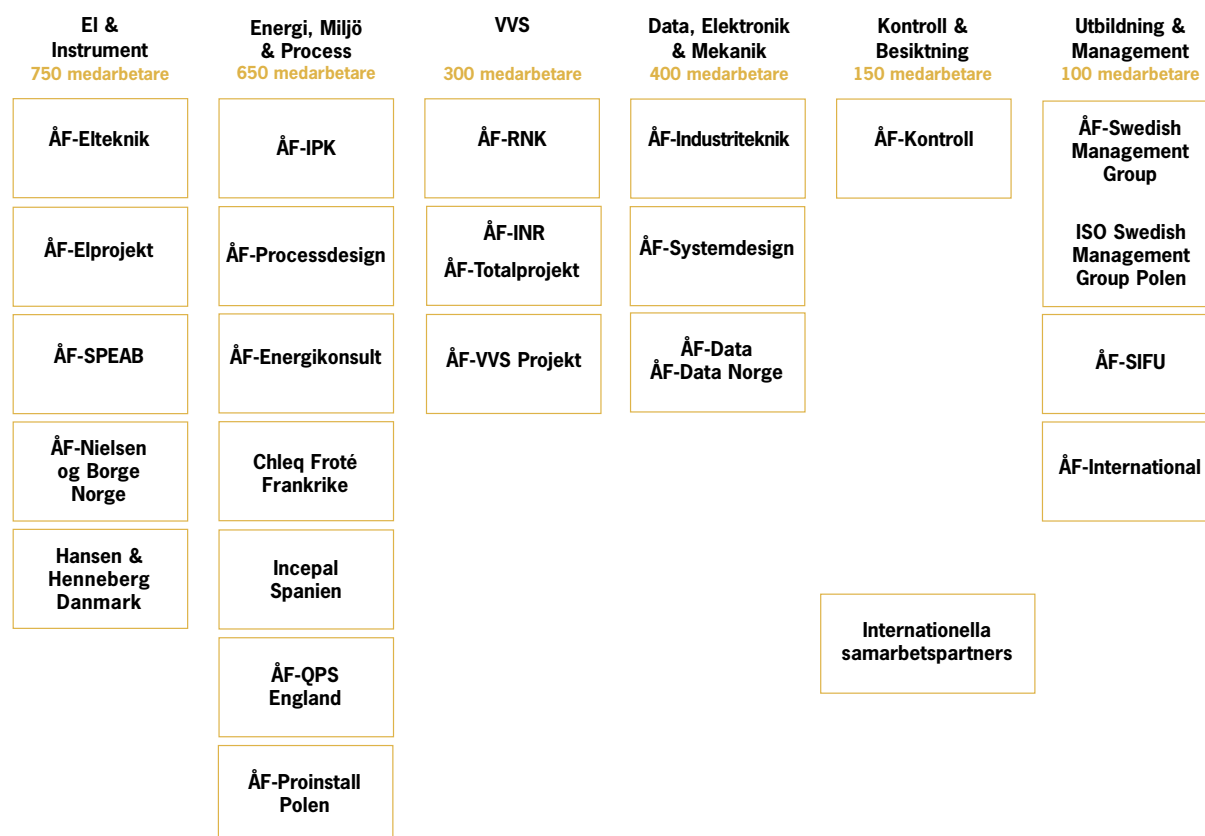
Sammanlagt verkar drygt 2.300 medarbetare från fasta kontor i Sverige och övriga Europa. Även om huvuddelen av uppdragen görs för svenska kunder, ökar ÅFs internationella verksamhet.

Genom marknadsbolaget ÅF-International kan kontakterna bedrivas effektivare med nationella eller världsomspännande organisationer som Sida, Världsbanken, FN, EUs fonder och europeiska utvecklingsbanken med flera. ÅF-International bedriver verksamhet inom ramen för svenskt och multilateralt utvecklingssamarbete. Internationella uppdrag med kommersiella villkor genomförs av enskilda bolag inom ÅF eller samfällt under varumärket The ÅF Group.

Helhetslösningar och färdiga anläggningar

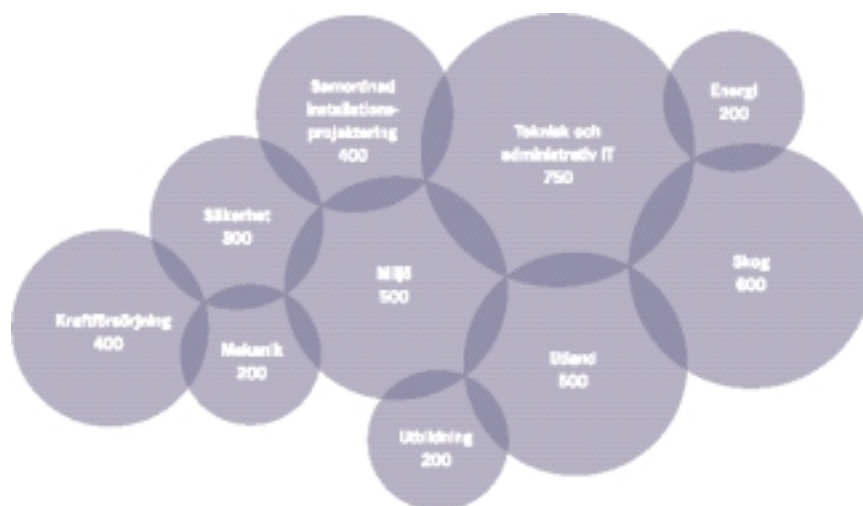
Det integrerade uppdraget är en av grundpelarna för ÅFs verksamhet. Vår bredd geografiskt och kompetensmässigt gör att kunden kan erhålla en helhetslösning i större grad än från andra leverantörer. Även leveranser av färdiga anläggningar eller kompletta enheter är aktuella. Ett exempel från IT-sektorn är de robotar som framställer mobiltelefonantennerna för världens ledande tillverkare Allgon. Dessa konstrueras och levereras färdiga till Allgons fabriker från ÅF.

Konsultrörelsens organisation inklusive intressebolag

ÅFs viktigaste kompetensområden inklusive intressebolag

Ytan på cirklarna motsvarar den samlade resursen inom respektive verksamhetsområde. En specialist kan ha flera kompetenser, varför summan av antalet konsulter i cirklarna överstiger antalet medarbetare.

Betydande expansion. Landets ledande industrikonsult.

Affärsidé och mål

ÅF tillhandahåller för svenskt näringsliv och förvaltning kvalificerade tjänster inom affärsområdena

- El & Instrument
- Energi, Miljö & Process
- VVS
- Data, Elektronik & Mekanik
- Kontroll & Besiktning
- Utbildning & Management

med betydande marknadsandel inom varje område. För en internationell marknad tillhandahåller ÅF spetskompetens inom utvalda delområden.

De ekonomiska mål som styrelsen har beslutat innebär följande som genomsnitt över en konjunkturcykel:

- Vinstmarginal på lägst 8 procent för koncernen
- Avkastning på eget kapital efter skatt på lägst 15 procent
- Total tillväxt på lägst 10 procent per år
- Soliditet på 40-45 procent
- Utdelning av 50 procent av koncernresultatet efter skatt

Flertalet av de ekonomiska målen har nåtts under de senaste sex åren.

Konsultrörelsen omfattar ett femton-tal dotterbolag i Sverige och ett drygt halvdussin bolag i övriga Europa.

Expansionen har varit betydande under 1990-talet. Sedan 1995 har omsättningen mer än fördubblats. Ökningen har skett genom förvärv och organisk tillväxt.

Två affärsområden har tillkommit under de senaste åren för att möta en efterfrågan från marknaden, samt för att komplettera ÅFs utbud. Dessa är Kontroll & Besiktning samt Utbildning & Management.

Strategier

Närhet till kund är absolut nödvändigt för att kunna följa marknadens utveckling och därmed förverkliga affärsidén. För ÅF betyder denna insikt att organi-

sationen är platt, flexibel och med högt internt informationsutbyte. Ett egenutvecklat ekonomisystem PX Control® gör uppdrags- och ekonomiuppföljningen effektiv. Väl utbyggda datanätverk och -system gör att organisationen virtuellt fungerar som ett arbetsställe.

ÅFs strategi är också att bygga ut konsultrörelsen enligt totalleverantörsprincipen - det vill säga komplettera vårt utbud av kompetenser så att vi allt bättre kan erbjuda marknaden en komplett tjänst, med god kvalitet. Kraven på ständigt ökad produktivitet inom näringslivet ökar specialiseringen och homogeniteten hos våra kunder. Kundernas egna resurser av specialister minskas och upphandlingsfunktionerna effektiviseras. ÅF möter denna efterfrågan med egna resurser och med ett betydande nätverk som har byggts upp i Sverige och utlandet.

En annan utveckling är en homogenisering av marknaderna främst inom EU. För ÅF innebär denna utveckling att vi skaffar oss kvalificerade resurser i län-

der vid sidan av Sverige. Koncernen är nu etablerad i ett tiotal länder. Under den senaste femårsperioden har etablering skett i Norge, Danmark, Finland, Polen och England. Redan tidigare finns ÅF i Frankrike och Spanien. Projektkontor finns även i Litauen, Portugal, Laos, Tanzania, Sydafrika och Vietnam. På några års sikt kan det vara aktuellt att ytterligare öka etableringen i Europa. För biståndsaktiviteter - som årligen omfattar cirka 80 miljoner kronor - verkar ÅF under namnet ÅF-International.

Behovet av tydligare varumärkesuppbyggnad på en större marknad möts genom koncentration till begreppet och logotypen ÅF.

De egna fastigheterna i koncernen erbjuder kontors- och laboratorieutrymmen för ungefär hälften av medarbetarna, medan övriga sitter i förhyrda lokaler. Fastigheterna är en betydande tillgång. Någon avsikt att utöka beståndet finns dock ej.

Tjänster och produkter

Konsultrörelsen erbjuder tjänster inom främst teknik, miljö, IT, utbildning och management, men en inte obetydlig verksamhet sker även i form av leveranser av färdiga anläggningar och system. ÅFs utbud är i flera avseenden bredare än övriga branschaktörers.

ÅF har också en större geografisk spridning. Koncernens kompetensbredd omfattar flera hundra områden. Det omfattande nätverk av fristående kursledare och internationellt verkande organisationsexperter kommer därutöver.

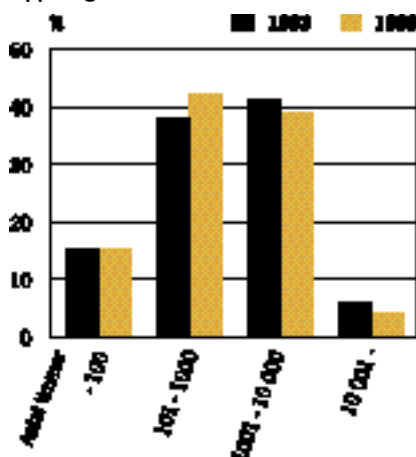
Cirkeldiagrammet på sidan 11 visar de större områden inom vilka kompetensen ryms.

ÅFs utbud innehåller alltmer av paketerbjudanden, vilket har uppmärksammats av marknaden. Ett exempel är samordnad installationsprojektering, där all kunskap som krävs för att göra design av fastighetsinstallationer samlas under ett tak.

Under 1999 genomfördes 30.000 uppdrag för drygt 14.000 uppdragsgivare. Under senare år har antalet kunder och uppdrag ökat.

Uppdragens storlek varierar mellan någon timme och över 50.000 timmar eller mer än 30 miljoner kronor. Genomsnittskunden köper tjänster från ÅF för drygt 100.000 kronor.

Uppdragens storlek

Antalet uppdrag ökade med 29 procent under året, medan antalet kunder ökade med 11 procent.

De 15 största kunderna var under 1999: ABB, Allgon, AstraZeneca, Banverket, Ericsson, Luftfartsverket, MoDo, Norske Skog, OKG, Sida, Skanska, StoraEnso, Sydkraft, Vattenfall, Volvo. Omsättningen för

dess var 36 procent av koncernens omsättning. De största kundernas andel av totalomsättningen minskar.

Konkurrenter

ÅF konkurrerar såväl med ett fåtal stora konsultbolag som med ett betydande antal medelstora och mindre företag. Nedan redovisas de viktigaste konkurrenterna.

Konkurrenter

Företag	Område	Överlappning Kompetens, bransch och geografi	Totalt ÅF
Sigma, Semcon	IT, elteknik, produktutveckling	50%	50%
Jaakko Pöyry	Process	50%	30%
J&W, SCC, KM, Sweco	Elteknik, VVS, miljö	25%	20%
WM-Data, HiQ,	IT	25%	15%
Enea, TietoEnator			
DNV Sverige	Kontroll, besiktning	75%	10%
Bengt Dahlgren	VVS	50%	10%
STF, Lexicon, AMU	Utbildning	75%	10%
Maconomy	Ekonomisystem	50%	5%

Marknad och kunder

ÅFs övergripande marknad är konsulttjänster främst inom teknik, miljö, IT, utbildning och management i samband med utveckling, nyinvesteringar, drift och underhåll samt utbildning i europeiskt näringsliv. Med specialistkunskap inom organisation, utbildning, energi, process och miljö görs även uppdrag i länder utanför Europa.

En allt större andel av uppdragen avser IT.

Den potentiella marknaden är i det närmaste oändlig, men tekniska, språkliga och kulturella skillnader gör att förutsättningarna för att få uppdrag är betydligt större i de länder där koncernen har kontor. Inom EU ger reglerna för offentlig upphandling enhetliga möjligheter för alla anbudsgivare. ÅF verkar emellertid huvudsakligen utanför denna offentliga marknad.

Upphandlingen från internationella utvecklingsbanker och nationella institutioner för utvecklingsbistånd bygger ofta på prekvalificering och kortlistning. ÅFs satsning på ÅF-International för dessa uppdrag syftar just till att effektivisera vår närvaro inom denna marknad, där betydande svenska konsultföretag generellt är svagt företrädda.

I Sverige - varifrån tre fjärdedelar av ÅFs uppdrag kommer - svarar industrins investeringar, produktutveckling, drift- och underhållskostnader samt FoU-kost-

nader för en betydande del.

Investeringarna i industrin framgår av diagrammet nedan.

Industrins kapacitetsutnyttjande har ökat under andra delen av 1990-talet, men investeringarna i basindustrin befann sig under 1998 och 1999 på en lägre nivå. Ökade investeringar bedöms nödvändiga för att klara en fortsatt ökad produktion.

Drift- och underhållskostnaderna uppgår inom industrin till betydande belopp.

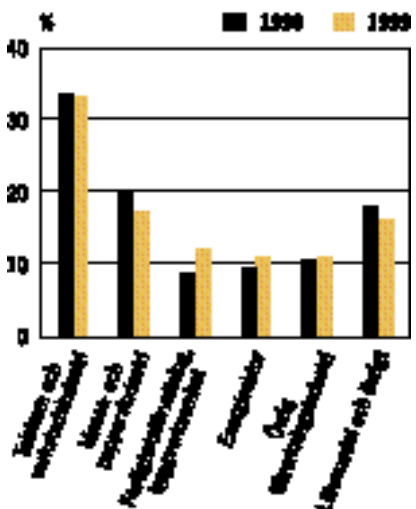
FoU-kostnaderna slutligen utgör idag en betydande marknad för ÅFs verksamhet. Uppräknat från 1997 års statistik torde industrins FoU-kostnader uppgå till 60 miljarder kronor och hela det svenska näringslivets FoU motsvara 90 miljarder kronor.

Sammantaget torde de tre områdena inom industrin tillsammans utgöra en bruttomarknad på lågt räknat 150 miljarder kronor, varav den andel som köps in från externa kunskapsföretag utgör cirka 10 procent, det vill säga 15 miljarder kronor. Andelen ökar emellertid till följd av ökad specialisering, vilket leder till outsourcing eller köp av färdiga paket.

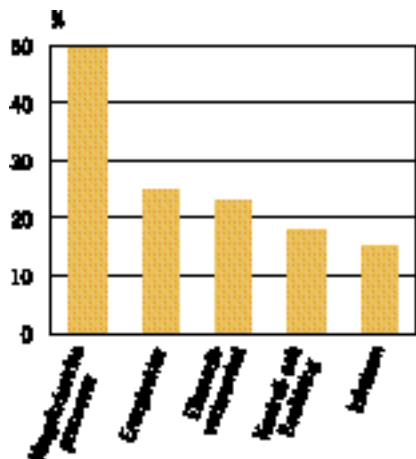
Bygg- och fastighetsmarknadens investeringar är över 100 miljarder kronor per år och ökar.

ÅFs marknadsandelar utgör normalt endast 10 procent av marknaden. För några områden är andelen större.

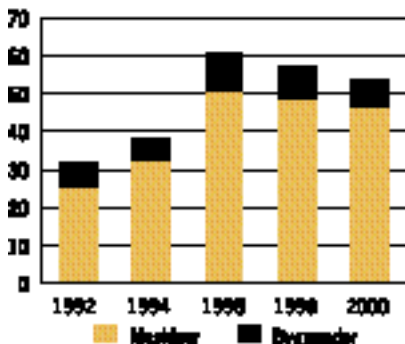
Omsättning per bransch

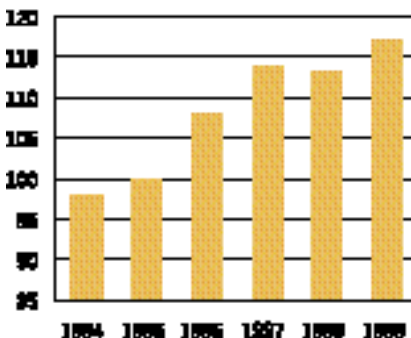
ÅFs ungefärliga marknadsandelar

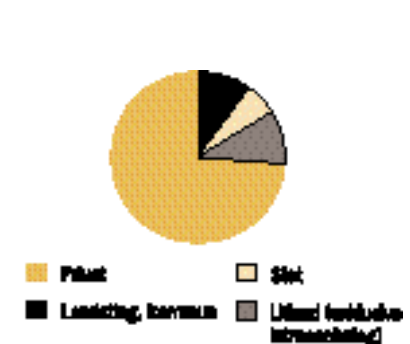
Industrins investeringar i 1991 års priser

Industriproduktionsindex

Omsättning per kundkategori

KÄNSLIGHETSANALYS

Konjunktur och kapacitetsutnyttjande

Tjänsteföretag är liksom flertalet tillverkande företag känsliga för förändringar i marknaden. Eftersom någon produktion mot lager knappast förekommer i konsultföretag, slår även korta svängningar i efterfrågan direkt mot resultatet.

Känsligheten innebär för ÅFs del att för varje procentenhets ändring av debiteringsgraden ändras resultatet med nära 20 miljoner kronor. En procentenhet motsvarar för en konsult 16 timmar per år eller 20 minuter debiterbar tid per vecka. Effekten går åt båda håll, vilket i en god marknad kan ge stora resultatförbättringar. För ÅFs del torde det maximala kapacitetsutnyttjandet vara 75 procent debiteringsgrad.

Metoder för att minska känsligheten tillämpas bland annat genom projektanställning, ökad andel rörlig lön, breddning av kompetens och marknad samt utnyttjande av underkonsulter.

Timarvoden

ÅFs normala timdebitering ligger i intervallet 500 - 1 000 kronor per timme. Specialister har högre ersättning. Eftersom ÅF debiterar drygt 2,5 miljoner timmar per år motsvarar ett ändrat genomsnittspris med 10 kronor per timme 25 miljoner kronor på resultatet.

Resultateffekt på helårsbasis

Påverkan	Förändring	Resultateffekt kr/aktie.år
Kapacitetsutnyttjande	+/- 1%	2:50
Timarvode	+/- 10 kr	3:10

Personalomsättning

Nyrekrytering och inskolning är ständigt förekommande aktiviteter. Under de senaste årens expansion har ungefär 300 nya – oftast unga – medarbetare anställts. Omsättningen har legat omkring 10 procent. Vad som är en optimal personalomsättning går ej att bevisa, men kostnaderna för nyrekrytering hålls nere genom

diverse rekryteringsfrämjande insatser.

Bland annat genom högskolornas så kallade arbetsmarknadsdagar. Avhopp av nyckelmedarbetare är mycket ovanliga inom ÅF och kan endast långsiktigt motverkas genom god personalpolitik, marknadsmässiga ersättningar samt utvecklande arbetsuppgifter.

En attitydundersökning bland medarbetarna som gjordes i slutet av 1998, den fjärde som har gjorts inom ÅF under 1990-talet, visar att ÅFs medarbetare generellt sett är mer nöjda med sin arbetssituation och med ÅF än motsvarande för andra företag. Svarsfrekvensen var mycket hög, 90 procent

Rättstvister

Företaget befinner sig ej i någon rättsvist som kan medföra betydande kostnader. Försäkringar - så kallad konsultansvarsförsäkring - tecknas enligt branschpraxis och ger såväl ÅF som kunderna ett gott försäkringsskydd.

Kompetens och engagemang skapar konkurrenskraft.

Foto: Nyköpings Bildgäst.

Inom ÅF finns aktiva kamratklubbar som erbjuder medarbetarna ett stort urval av aktiviteter.

Medarbetarna och deras kompetens är ÅFs viktigaste resurs, en resurs som ständigt måste utvecklas för att möta kundernas krav. Detta sker i uppdragen och genom såväl intern som extern utbildning. Våra konsulter utbildades i genomsnitt nära 100 timmar under verksamhetsåret.

ÅF Skolan

För att klara de administrativa delarna i arbetet krävs utbildning i ledarskap, juridik, marknadsföring och ekonomi. Denna utbildning sker som regel i koncerngemensam regi inom ramen för ÅF Skolan. Exempel på utbildning inom ÅF Skolan är introduktionsutbildning, säljträning, presentationsteknik, olika former av chefsutveckling och uppdragsledarutbildning.

Under senare år har uppdragsleda-

rens uppgift särskilt uppmärksammats och mer än 400 uppdragsledare har erhållit examen. Under året inleddes en vidareutbildning av övriga medarbetare i kursen "Konsultrollen", som innehåller avtalsrätt, ekonomi och konsultens agerande i uppdrag. Kursen har hittills omfattat 200 av ÅFs medarbetare.

Ett tjugofemtal medarbetare avslutade en fyraveckors företagsledarutbildning i ÅFs och IFLs gemensamma regi.

Antal medarbetare

Under 1999 hade koncernen inklusive intressebolag totalt 2.222 årsanställda, en ökning med 16 procent. Exklusive medarbetare i intressebolag var antalet årsanställda 2.048. Totala antalet medarbetare var över 2.300.

Rekryteringen av nya medarbetare ligger på en hög nivå. Andelen nya

medarbetare under verksamhetsåret var 18 (20) procent inklusive medarbetare i förvärvade företag.

I en undersökning på KTH av de populäraste företagen på de så kallade arbetsmarknadsdagarna kom ÅF på en delad tredje plats bland 82 företag. Endast Saab och Volvo låg bättre till. Ett utmärkt betyg att dra nytta av när vi rekryterar nya medarbetare. Under läsåret 1999/2000 deltog ÅF på sammantaget 16 olika arbetsmarknadsdagar.

Kapacitetsutnyttjande

ÅFs debiteringsgrad – andel mot kund debiterad tid av den totala närvarotiden – var 68 (71) procent.

Den icke debiterbara tiden avser marknadsföring, utbildning, teknisk utveckling, ledning och administration. Av medarbetarna arbetar 93 procent med

i huvudsak mot kund debiterbar verksamhet och 7 procent arbetar med enbart administrativa uppgifter.

Könsfördelning

Andelen kvinnor inom ÅF var 20 (20) procent. Andelen varierar mellan 12 och 54 procent inom dotterbolagen. ÅF eftersträvar en bättre balans i könsfördelningen för att nå positiva effekter på kompetens och arbetsklimat.

Semester, föräldraledighet och övrig frånvarotid

Den totala frånvarotiden inklusive semester uppgick till 13,1 (12,9) procent av ordinarie arbetstid. Semester utgjorde 8,8 (9,2) procent, sjukdom 2,1 (1,8) procent och tjänstledighet 2,2 (1,9) procent.

I frånvarotiden för tjänstledighet ingår uttag av föräldraledighet och tillfällig vård av barn. Kvinnorna tog under 1999 ut 59 procent av alla föräldraledighetsdagar och 31 procent av timmarna för tillfällig vård av barn. Männerna tog ut 41 procent av alla föräldraledighetsdagar och 69 procent av timmarna för tillfällig vård av barn. Noteras bör att männen är fyra gånger fler till antalet.

Delägarskap

Medarbetarnas engagemang som delägare i AB Ångpanneföreningen är värdefullt. Genom direkt ägande i aktier samt i ÅFOND har koncernens medarbetare ekonomisk delaktighet.

Bonussystem

Inom ÅF finns ett resultatrelaterat bonussystem för medarbetarna. Systemet ger bonus på koncernresultatet samt på respektive dotterbolags resultat. För 1999 års verksamhet erhöll medarbetarna 3 (6) miljoner kronor i bonus.

Fritidsverksamhet

För rekreation har medarbetarna i ÅF möjlighet att hyra någon av de stugor och lägenheter som ägs, förvaltas och hyrs in av Ångpanneföreningens Personalstiftelse. Stugorna ligger i attraktiva

områden, främst i fjällen och längs kusterna. Sammantaget utnyttjar ett par hundra familjer denna möjlighet varje år.

Inom ÅF finns aktiva kamratklubbar som erbjuder medarbetarna ett stort urval av aktiviteter. Exempel är idrott, teater och konst.

Utbildning

	Andel i procent		
	1997	1998	1999
Akademisk	32	36	35
Gymnasial	64	60	59
Övrig	4	4	6

Anställningstid

Anställningstid, år	Andel i procent		
	1997	1998	1999
0-2	44	41	34
3-5	13	18	30
6-10	22	23	17
11-20	14	13	13
21-	7	5	6

Genomsnittlig anställningstid är 6,1 (6,4) år. Medarbetare i förvärvade företag räknas som nyanställda i ÅF.

Åldersfördelning

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	1997	1998	1999
-29	16	15	16
30-39	30	31	31
40-49	26	26	24
50-59	23	23	23
60-	5	5	6

Genomsnittsåldern var 41,4 (41,7).

Andel nyanställda

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	1997	1998	1999
- 29	29	41	42
30 - 39	15	23	21
40 - 49	12	15	11
50 - 59	5	9	8
60 -	1	6	2
Totalt	13	20	18

Andel nyanställda inom respektive åldersgrupp vid årets slut. Medarbetare i förvärvade företag räknas som nyanställda i ÅF.

Personalomsättning

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	1997	1998	1999
- 29	13	20	20
30 - 39	11	14	14
40 - 49	9	7	12
50 - 59	7	5	7
60 -	17	8	14
Totalt	10	11	13

Personalomsättningen anger andelen medarbetare i de olika åldersgrupperna som slutat under året i förhållande till medelantalet medarbetare i motsvarande grupp.

Utbildning och FoU

TSEK Årsanställd	1997	1998	1999
Utbildning	19	21	25
Forskning och utveckling	6	7	11
Totalt	25	28	36

Konsulterna utbildades under 1999 i genomsnitt nära 100 timmar.

Ekonomiska data

TSEK Årsanställd	1997	1998	1999
Omsättning	720	741	787
Resultat*	32	40	27
Personalkostnader	450	464	486
Förädlingsvärde**	482	504	513

*) Resultat före finansnetto.

**) Löner och sociala avgifter inklusive resultat före finansnetto.

Prisbelönad miljökompetens. Ökad internationell efterfrågan.

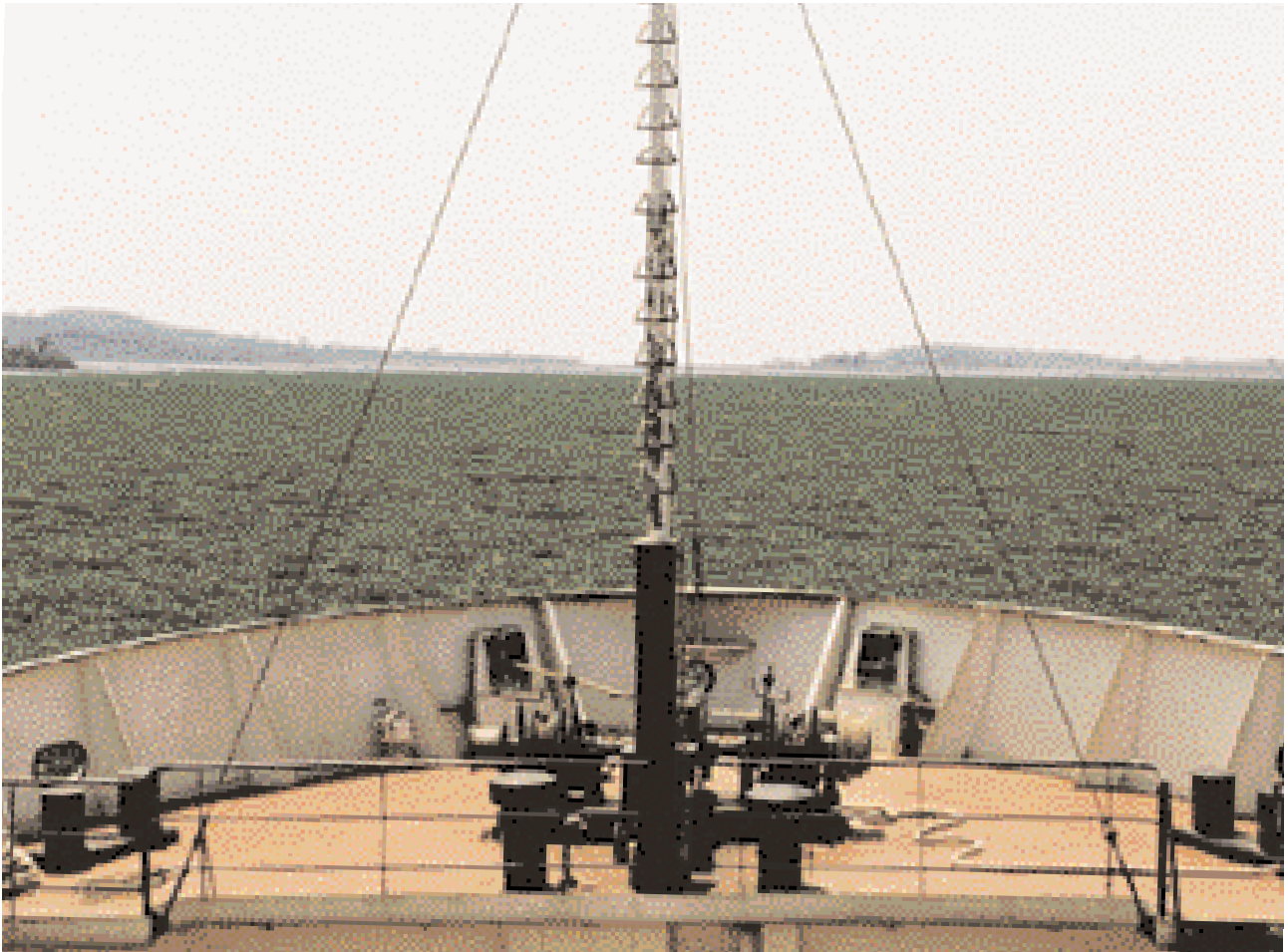

Foto: Pressens Bild

Vattenhyacinterna, som skapar stora problem i Victoriasjön, introducerades som prydnadsväxt. Sedan dess har de spridits över kontinenten.

ÅF har kanske mer än något annat svenskt konsultföretag medverkat till den goda ställning som svensk industri har inom miljöområdet. Från tidiga uppdrag för förbättrad säkerhet och eldningssteknik under 1900-talets första år, omfattar miljöuppgifterna numera verksamhet inom områdena:

- Säkerhetsbesiktning inom el, lyftdon och tryckkärl
- Strategiska studier
- Miljöledning
- Tillståndärenden och MKB
- Luftvård
- Vattenvård

- Avfall och markvård
- Akustik
- Produkter
- Miljökontroll
- Miljöinformation och -utbildning
- Teknik för förbättrad arbetsmiljö

Internationell uppmärksamhet

Under 1999 ökade efterfrågan ytterligare, inte minst internationellt. Exempel på sådana uppdrag är omfattande energisystemstudier för Vilnius i Litauen och för hela Tanzania. ÅF uppmärksammades vid FN:s klimatmöte i Bonn i november och fick ett miljöpris som har instiftats av Climate Technology

Initiative för insatser som har minskat utsläppen av växthusgaser i Östeuropa.

ÅFs resurser på miljöområdet växte under 1999 genom nyanställningar, vidareutbildning och förvärv av miljöföretag. Förvärvet av aktiemajoriteten i ÅF-SIFU i början av 1999 innebar en utökad miljöutbildning inom bland annat miljöledning, miljöjuridik och produkter och miljö.

Vid årsskiftet 1999/2000 förvärvades Miljöforskargruppen (MFG) och därmed stärktes ÅFs ställning som landets ledande miljöföretag. MFG har ett avancerat miljölaboratorium utrustat med modell-ekosystem för studier av långtidseffekter

av organiska och oorganiska ämnen. Genom förvärvet etablerades miljöverksamhet även i Danmark och Finland.

Miljömål

ÅFs miljömål är att tillsammans med våra kunder genomföra uppdragen så att resultatet bidrar till en miljömässigt och ekonomiskt långsiktig, hållbar utveckling.

Gemensamma miljömål och andra riktlinjer finns samlade i en Miljöhandledning.

ÅFs miljöarbete omfattar naturligtvis även vår egen interna verksamhet, resor och transporter under uppdrag samt drift av kontor och egna fastigheter. Vår viktigaste insats för miljön gör vi dock som erfarna och sakkunniga rådgivare till våra uppdragsgivare. Huvuddelen av koncernens verksamheter arbetar med siktet att nå en certifiering enligt ISO 14001 inom det närmaste året. ÅF-Energikonsult miljöcertificerades under året.

Organisation och erfarenhetsåterföring

Konsultrörelsens verksamhet inom det egentliga miljöområdet är främst koncentrerad inom affärsområde Energi, Miljö & Process. Verksamhet inom säkerhet, hälsa och utbildning finns representerad även inom andra affärsområden. Under året omorganiserades företagets Miljöråd för att bli mer operativt. Rådet har under året genomfört fyra möten och miljöfrågorna är en obligatorisk punkt vid koncernens ledningsgenomgångar, där rådets ordförande är föredragande. ÅFs miljökonsulter samverkar även genom interna arbetsgrupper i koncernen.

Miljörådet initierade under året upprättande av en intern miljöredovisning, i syfte att kommande år kunna publicera en sådan till marknaden.

Två öppna miljökonferenser arrangerades under året av ÅF. I oktober hölls en konferens om växthuseffekten och vad som görs för att minska koldioxidutsläppen. Bland talarna märktes bland

andra ABBs koncernchef Göran Lindahl. Ytterligare en konferens i november hade temat "Ett hållbart näringsliv". Denna handlade om inköparens roll vid upphandling för att driva fram ny miljöteknik samt om hur långt vi kan nå med ökad resurseffektivitet.

Organisationen Näringslivets Miljöchefer, som har initierats av ÅF och vars kansli sköts av ÅF, arrangerade ett stort antal möten för sina nära 300 medlemmar.

Räddar Victoriasjön

Bland årets aktuella uppdrag finns ett som genomförs av ÅF-International på uppdrag av Sida för att långsiktigt åstadkomma en förbättring av miljösituationen vid Afrikas största sjö Victoriasjön. Victoriasjön gränsar mot Tanzania, Kenya, Uganda, Rwanda och Burundi.

Miljöproblemen i sjön har nått alarmerade nivåer. Sjön är en viktig inkomstkälla och sötvattenreservoar för närmare 30 miljoner människor som lever i närområdet.

Vattenhyacintererna som nu skapar stora problem i Victoriasjön introducerades i Afrika som prydnadsväxt. Sedan dess har de spridits över kontinenten. Sedan hyacintererna nådde den förorenade och övergödda Victoriasjön i början av 1990-talet har de förökat sig explosionsartat. Nu uppträder hyacintererna i kilometerbredda bälten som driver över sjön.

När hela byar stängs inne av vattenhyacinter förändras livet dramatiskt för invånarna. Sjukdomar som malaria, kole- ra och bilharzia ökar kraftigt samtidigt som tjocka bälten av vattenhyacinter omöjliggör fiske.

ÅFs uppdrag är att med samarbetspartners ta tillvara erfarenheterna från Östersjösamarbetet för att skapa överenskommelser mellan berörda länder och aktörer som gränsar mot sjön.

Sida har beslutat att i ett första steg satsa drygt 12 miljoner kronor på att tillsammans med East African Cooperation (EAC) bland annat undersöka hur den förorenade sjön skall kunna renas och

bli en motor för utvecklingen i regionen. EAC är en samarbetsorganisation för Kenya, Tanzania och Uganda som har medlemsländernas mandat att skapa ett gemensamt regelverk för hur Victoriasjön skall nyttjas på ett miljömässigt hållbart sätt. Sida har uttalat ett intresse att gå in i ett samarbete med EAC och samarbetsländerna runt sjön på 15-20 års sikt.

Enligt ÅFs ansvarige för uppdraget Gabor Bruszt är syftet att omvandla Victoria Lakes Basin till ett tillväxtområde och att förändra miljön så starkt att vi kan tala om den som uthållig i framtiden.

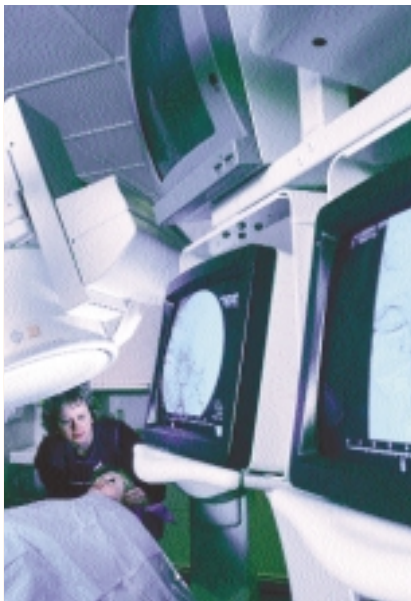
«Victoriasjön och miljön omkring måste återställas bland annat genom vattenrening och vattenverk samtidigt som nya investeringar görs för att kunna utnyttja områdets naturresurser».

Miljöredovisning för ÅF 1999

Renodlade miljöuppdrag	110 (94) MSEK
Uppdrag inre miljö	67 (65) MSEK
Säkerhetsuppdrag	155 (92) MSEK
Medarbetare sysselsatta i yttre och inre miljö samt säkerhet	430 (466) pers.
Uppdrag som har positiv miljöpåverkan	400 (408) MSEK
Uppdrag med positiv verkan på inre miljö	133 (102) MSEK
Uppdrag som medför ökad säkerhet	200 (188) MSEK
Uppdrag där uppdragsgivaren ställt högre krav på yttre eller inre miljö eller säkerhet än lagkrav	600 (378) MSEK

ÅF-Elteknik

Samgående för starkare marknadsposition.

Ett sjukhus får aldrig stå stilla. Vid ett elavbrott måste snabbt egen reservkraft kopplas in. Universitetssjukhuset i Malmö är klassat som krigssjukhus, men har de senaste 20 åren inte haft någon egen reservkraft.

- De har litat till dieselaggregat vid Heleneholmsverket några kilometer från sjukhuset, konstaterar Bertil Nilsson på ÅF-Elteknik i Malmö.

Nu uppförs fyra mindre byggnader inne på sjukhusområdet, kompletta med reservkraftsaggregat, drivmedelslager, ställverk, transformatorer och styrsystem.

- Vi har på uppdrag av Regionfastigheter Skåne tagit fram ramhandlingarna för totalentreprenaden. Där ingår även kollegor från ÅF-Processdesign och ÅF-Industri-teknik, fortsätter Bertil Nilsson.

Projektet är på runt 100 miljoner kronor. Det sätter sin prägel på elförsörjningen inom hela sjukhuset de närmaste 40 åren. Detta för att hela elkraftsdistributionen inom sjukhusområdet också skall förnyas.

För mer information
arne.kjellberg@elt.af.se

De båda dotterbolagen ÅF-Elteknik och ÅF-Infrateknik gick vid årsskiftet 1999/2000 samman under namnet ÅF-Elteknik. ÅF stärker därmed ytterligare sin redan mycket starka marknadsposition inom el- och instrumentområdet och baddar väl för en fortsatt god lönsamhet och en framgångsrik expansion.

Stabil utveckling för ÅF-Elteknik

ÅF-Elteknik har en verksamhetsbredd som omfattar alla typer av uppdrag inom el- och instrumentområdet. Året präglades av industrins försiktighet vad beträffar större projekt. Nedgången kompensades dock till stor del av utredningsuppdrag och sysselsättningen på industrisidan påverkades därmed endast marginellt. Bland större pågående uppdrag under året kan nämnas Hallsta Pappersbruk, där Holmen Paper tog i drift en helt ny och modern vedlinje.

Marknaden för projekteringsuppdrag inom installationsområdet var god under året. Flera stora uppdrag påbörjades och lönsamheten förbättrades. Helhetsåtagande inom installationsprojektering efterfrågades i allt större utsträckning och utvecklingsarbetet inom detta område i samarbete med ÅFs VVS-verksamhet fortsatte.

Även inom besiktningsområdet, som står för cirka 10 procent av ÅF-Eltek-niks verksamhet, förbättrades lönsamheten.

Sammantaget nådde ÅF-Elteknik ett tillfredsställande resultat.

Totalåtagande i allt högre utsträckning

Flera totalprojekteringar, där ÅF-Elteknik även levererade hårdvara och montage, genomfördes under året med bra resultat. Ett sådant exempel var moderniseringen av en autoklav på ABB Atom. Den aktuella autoklaven skall hjälpa till att ytbehandla boxar som skall innehålla kärnbränsle.

Elko Food i Skåne har utvecklat en spraytork för att torka blod från slakterier i hela Sverige. Den proteinrika slutprodukten används bland annat i vissa godis- och hälsokostprodukter. ÅF-Eltek-niks uppdrag var att svara för projektering, hårdvaruleverans, programmering och driftsättning.

Inom kraftvärmeområdet påbörjades inga större projekt under året. ÅF-Eltek-niks pågående uppdrag, som kommer att vara ett flertal år framöver, påverkades dock inte av försiktigheten inom branschen.

Busskommunikation styr lampor och datorer

Antalet uppdrag där busskommunikation ingår ökade betydligt. I samband med ombyggnad av Tullängsskolan i Örebro projekterades till exempel installationsbussystem, Lon Works. Detta styr alla belysnings- och VVS-anläggningar samt även skärmsläckning och tändning av cirka 400 stycken datorer. Även delar av brandlarmsystemet är integrerat i systemet, eftersom skolan har hörselskadade elever och därför behov av optisk signalering vid utrymningslarm.

Andel av affärsområde El & Instrument (exklusive utlandsbolag)

Omsättning MSEK 229

Antal årsanställda 288

Arne Kjellberg, VD.

Ett annat liknande uppdrag genomfördes vid Linköpings Stadsbibliotek, som brandhärjades 1996 men som nu har återuppbyggts.

Installationsbussystemet i det nya biblioteket utnyttjas bland annat för belysningsstyrning och distribution av fastighetslarm. ÅF-Elteknik har en mycket hög kompetens inom detta område som bedöms komma att växa betydligt de närmaste åren.

Fortsatta framgångar för ÅF-Infrateknik

ÅF-Infrateknik befäste sin starka ställning som leverantör av kvalificerade tjänster för utveckling av landets infrastruktur, i första hand inom järnvägssektorn. Inom flygplatssektorn gjordes också ett väsentligt genombrott genom ett omfattande uppdrag på Arlanda flygplats (se sidorna 4-5). Omsättningen ökade med 85 procent och lönsamheten var fortsatt god. Satsningen inom det nya verksamhetsområdet InfraCom, som startade under 1998, fortsatte och resulterade i ett par större uppdrag.

Spårburen trafik och dess telekommunikationer

Under många år har Banverket varit en av ÅF-Infratekniks mest betydelsefulla kunder genom ett antal uppdrag i de nyanläggnings- och moderniseringsprojekt som Banverket har genomfört av Sveriges järnvägsnät under 1990-talet. Uppdragen har i första hand avsett avancerade el-, säkerhets- och kontakt-

ledningsanläggningar men också Banverkets rikstäckande optokabelnät.

Samarbetet med Banverket resulterade under året i ett uppdrag för bolagets nya område InfraCom omfattande projekteringen av Banverkets nya rikstäckande interna nät för mobil telefoni. Detta så kallade GSM-R-system har en kapacitet och ett användningsområde liknande de Private Radio Systems som under många år har använts inom järnvägar, polisen, brandkårer, etc. Det nya systemet utgår från en systemplattform som är gemensam för flera europeiska järnvägsbolags GSM-R-system och som gör det möjligt att kommunicera mellan de olika nationella systemen.

ÅF-Infratekniks samordningsuppdrag för Storstockholms Lokaltrafik för Stockholms nya snabbspårväg "Tvärbanan" pågick under hela året inför den första etappens trafikstart i början av år 2000.

Utredningar för ny teleoperatör

Verksamheten inom området InfraCom utvecklades vidare. Bland kunderna kan nämnas Tele 1, en av de nya teleoperatörerna som bygger egna nät. ÅF genomförde ett omfattande utredningsuppdrag i samband med de byggnadsprogram som Tele 1 har utarbetat för sina stationer och markförlagda optoanläggningar i Sverige, Norge, Finland och Danmark.

Internationella aktiviteter

De internationella aktiviteterna under året skedde i första hand inom ramen för ÅF-International men också i samarbete med Exportrådet och dess branschsamverkansgrupper inom järnvägssektorn och den civila flygfartssektorn. Bland annat gjordes marknadsföringsaktiviteter i Bosnien, Albanien och Rumänien – länder med mycket stora behov av utveckling av infrastrukturens kommunikationer.

Rangerbangården i Hallsberg är en av de sex stora knutpunkterna för svensk järnvägsfrakt. Det är också den sista omodernerna i landet. Men nu investeras 450 miljoner kronor för att Hallsberg istället skall bli en av Europas modernaste.

- Vi projekterar nya kontaktledning, kraftförsörjning, transformatorstationer men framförallt rangertekniken. Tekniken som innebär datorisering av all rangering, berättar Åke Rosenius på ÅF-Infrateknik.

På bangården, som är 25 järnvägsspår bred och en kilometer lång, sorteras godsvagnarna idag manuellt, och bromsas manuellt med bromsskor som placeras framför vagnshjulen. En farlig arbetsmiljö som också kan ge stora skador på det transporterade godset.

- Nu placeras tusentals småbromsar på spåren där vagnar mäts, vägs och hänsyn tas till kurvradi, lutning, vind med mera för att slutligen få sin destinationsadress, allt styrs datoriserat.

Sören Lundström, VD. ÅF-Infrateknik

För mer information
soren.lundstrom@elt.af.se

ÅF-Elprojekt

Satsar på närhet och service till kund.

- Det är roligt när man får jobba i projekt med så tydliga miljövinster, säger Arne Bäck på ÅF-Elprojekt.

Så var det när den nya fastbränslepannan Gruvbacken i Kopparberg, drygt fem mil norr om Örebro, ersatte både el- och oljepannor. Bara det ett stort steg för miljön. Bränslet är dessutom restprodukter från Dexters specialpappersbruk i närliggande Ställdalen.

- Vi gjorde både elprojekteringen och elkonstruktionen samt projekterade och programmerade styrsystemet.

Effekten på den nya fastbränslepannan är 2,5 Megawatt och anläggningen kräver inte ständig bemanning, utan bara daglig tillsyn.

Birka Värme, som äger fjärrvärmeverket i Kopparberg, hämtar restpappret som görs till briketter innan det eldas i den nya pannan.

För mer information
christer.karlsson@elp.af.se

ÅF-Elprojekt är Västsveriges största och mest kompetenta elkonsult. Med syftet att ytterligare förbättra närheten och servicen till kund öppnades två nya kontor under året, ett i Borlänge, där Ingenjörbyrå Tre E förvärvades, och ett i Varberg. Förvärvet i Borlänge innebär en kompetens- och resursförstärkning inom el-, styr-, övervaknings- och programmeringstjänster samt nya marknadsandelar.

Kompetensförstärkning med IT-inriktning

Antalet medarbetare ökade planerligt under året med femton procent. Samtidigt försämrades marknaden inom vissa affärsområden. Volymökningen tillsammans med stark prispress påverkade resultatet och beläggningen sjönk, framför allt under det andra halvåret.

Rekryteringarna skedde med tyngdpunkt mot industrirelaterade IT-tjänster. Stor vikt lades också vid att förstärka den affärsmässiga delen inom företaget.

Starkare byggkonjunktur

Den ökade aktivitet inom bygg- och fastighetssektorn som noterades under slutet av 1998 förstärktes markant under 1999. Mängden och typen av uppdrag visade att ÅF-Elprojekts utbud väl uppfyller marknadens krav och behov vad avser utredning, projektering, kontroll och besiktning inom installations- och teleteknik.

För Landstinget i Värmland påbörjades projekteringen av första etappen av

om- och tillbyggnader inom Centralsjukhuset i Karlstad omfattande cirka 20.000 m². Ytterligare uppdrag inom det installationstekniska området erhöles av Saab Automobile i Trollhättan för den nya pressverkstaden.

Andra stora beställare inom området var Celero Support (Volvo), Statens Räddningsverk, Bengtsfors kommun, Akademiska Hus i Göteborg samt AP Fastigheter.

Industri dominerar

Även om uppdragen mot industrisektorn har stort innehåll av installationsteknik och besiktning så dominerar elkraft-, systemtekniska och övriga IT-relaterade tjänster inom området.

För SCA Mölnlycke, Lilla Edet utfördes en rad maskinsäkerhetsanalyser och programmeringsuppdrag. Kraftförsörjning samt styr och övervakning projekterades för en bioreningsanläggning inom Häfreströms Bruk.

Tillsammans med övriga ÅF påbörjades uppdraget att projektera ombyggnaden av kartongmaskin KM1 vid Iggesund Bruk. Här utnyttjas ÅFs väl utbyggda WAN-nät för kommunikation och databashantering.

Vattenfall Ringhals, Volvo Personvagnar, Saab Automobile, Stora Enso Paperboard, Borealis och Preem Raffinaderi var andra större beställare inom området.

Andel av affärsområde El & Instrument (exklusive utlandsbolag)

Omsättning MSEK 151

Antal årsanställda 228

Christer Karlsson, VD.

ÅF-SPEAB

Med IT blir ÅFs kunskaper och resurser kundens egna.

ÅF-SPEAB är verksamt inom el, instrument, automation, data och system. Kunderna finns inom kraft- och processindustrin. En låg investeringsnivå hos de viktiga kunderna inom massa- och pappersindustrin påverkade under året företagets beläggning, dock med stora regionala skillnader. Resultatet försämrades som en följd av detta.

En ökad aktivitet i slutet av året ger dock goda förhoppningar att åter nå full beläggning inom alla enheter i företaget under år 2000.

En rad satsningar på resursuppbyggnad och utbildning påverkade 1999 års resultat, som blev lägre än föregående år men i nivå med koncernens vinstmarginalmål.

Två huvudområden

Organisationen fick en funktionsorientering med två huvudområden – projekteringstjänster för processindustri och kraftanläggningar samt data- och systemtjänster med samma branschriktning. Under året genomfördes också vissa ledningsförändringar, främst vid kontoren i Luleå och Piteå.

Ett stort antal nya medarbetare bidrog till en ytterligare resursuppbyggnad och utbildningsinsatserna ökade väsentligt inom utvalda områden till stöd för genomförda ledningsförändringar.

Den nya organisationsstrukturen, ledningsförändringarna och stärkt kompetens hos medarbetarna ökar företagets förmåga att möta marknadens krav för kompletta funktionsupphandlingar, för

projekteringstjänster samt för tjänster inom data- och IT-området.

Resurskrävande projektering

Till de större uppdragen under året hör ombyggnaden av två kartongmaskiner, ångdistribution och indunstning vid Iggesund Paperboard samt nytt renseri och biologisk rening vid Assi Domän Skärblacka. Båda uppdragen genomförs med resurser från flera bolag inom ÅF.

För Valmet Fibertech pågick projektering av flera board-linjer. De senaste levererades till Masisa do Brazil i Brasilien och under år 2000 sker leverans till Sacopan Inc. i Kanada.

Ledning av projektresurser och erforderlig IT-teknik för effektiv dokumenthantering har under de senaste åren blivit en framgångsrik kompetens inom företaget. Med många mindre enheter spridda över Norrland kombineras lokal närvaro, hög produktivitet och stora resurser vid behov.

Utansjö Bruk, strax norr om Härnösand, är en av de mindre massafabrikerna i Sverige. Med 200 anställda produceras 130.000 ton massa om året. Bruket har också nästan 15.000 ritningar, och det är här ÅF-SPEAB kommer in.

- Det är process-, rör-, el- och instrumentritningar, det är gamla ritningar och nyare. Vi skall nu registrera allt och digitalisera det som skall hållas aktuellt, säger Per Högberg på ÅF-SPEAB i Sundsvall.

I praktiken övertar ÅF ansvaret för hela Utansjö Bruks ritarkiv. Gamla ritningar skannas in medan nya ritas direkt i cadprogram. En server placeras hos ÅF-SPEAB i Sundsvall. Med enkla söknnycklar blir dokumenten tillgängliga för personalen i Utansjö, genom brukets eget kontorsdatornät.

För Utansjö Bruk är det en kostnadseffektiv och flexibel lösning som avlastar den egna organisationen.

Rune Lindberg, VD.

Andel av affärsområde EI & Instrument (exklusive utlandsbolag)

Omsättning MSEK 102

Antal årsanställda 156

För mer information
rune.lindberg@speab.af.se

ÅF-Nielsen og Borge

Offensiv på stark norsk marknad.

För några år sedan förvärvade ÅF 33 procent av det norska elkonsultbolaget ÅF-Nielsen og Borge och utnyttjade vid halvårsskiftet 1999 en option att förvärva ytterligare 43 procent. ÅF-Nielsen og Borge är därmed ett dotterbolag till ÅF. Under årets andra hälft skedde en anpassning till ÅFs profil och samarbetet med övriga ÅF-bolag intensifierades för att bearbeta den norska marknaden.

Orderingången var god under året och omsättningen ökade med cirka tio procent till 16 miljoner kronor. Marknaden präglades av hård konkurrens och stark prispress. Resultatet var tillfredsställande.

Betydande investeringar gjordes för att förbättra arbetsmiljön och för att effektivisera och IT-anpassa bolagets administrativa system. Antalet medarbetare var vid årsskiftet cirka 30. Till ny verkställande direktör efter Per Sørhaug utsågs Arnold Risa.

Stark byggmarknad

Företagets etablerade verksamhet, el- och teleprojektering i avancerade lokaler som sjukhus, laboratorier, större kontorsbyggnader och skolor, utvecklades väl. Det uppdrag som präglade verksamheten mest under året var Telenors nya huvudkontor på 140.000 m². Bland de nya uppdrag som ÅF-Nielsen og Borge erhöll under 1999 kan nämnas ny mäss-, kontors- och konferensbyggnad i Lilleström utanför Oslo och tillbyggnad av Ullevål Stadion. Ytterligare flera stora byggprojekt planeras i Oslo, bland annat ett nytt centralsjukhus och ett nytt operahus. Marknadsutsikterna för innevarande år bedöms därför som goda.

Växande industrisida

Satsningen på att utvidga verksamheten mot industrisektorn fortsatte och resulterade bland annat i uppdrag för Norske

Skog, Tofte fabrikker och PALS Industrier – det sistnämnda i samband med en ny produktionslinje för margarin. Uppdragen bestod i huvudsak av projektering, dokumentation och igångkörning av produktionsprocesser. Vidare var ÅF-Nielsen og Borge projektledare för ABBs leverans av nytt styr- och reglersystem till en ny aluminiumfabrik på Island.

Arnold Risa, VD.
arnold.risa@nielborg.no

Hansen & Henneberg

Elkonsult med känsla för design.

Under året förvärvade ÅF 25 procent av det danska elteknik- och IT-konsultföretaget Hansen & Henneberg. Företaget, som är ett av Danmarks ledande konsultföretag inom områdena elteknik, belysningssystem, trafikstyrning och informationsteknik, har ett sextiotal medarbetare. Hansen & Henneberg kompletterar och förstärker ÅFs verksamhet inom området el och instrument. Företaget nådde ett tillfredsställande resultat under 1999 och omsättningen uppgick till 37 miljoner kronor. Marknadsförutsättningarna för innevarande år bedöms vara goda.

Spektakulära uppdrag

Hansen & Henneberg deltog under året i flera uppmärksammade projekt. Det största uppdraget gällde Öresundsförbindelsen, där bolaget i samarbete med Telub ansva-

rade för projektering inom områdena Scada, kommunikation, starkström samt drift och underhåll.

Hansen og Henneberg blev också huvudkonsult åt Köpenhamns Tivoli för projektering av elektriska installationer och belysning, bland annat ljussättningen av det nya Gyllene Tornet.

En arkitektoniskt spännande del av Köpenhamns stadsbild är det utbyggda Kungliga Biblioteket som öppnades för allmänheten under året. Hansen & Henneberg projekterade elinstallationer och belysning.

Prisbelönt Totem

Bland många andra intressanta uppdrag kan nämnas att bolaget i samarbete med den kände industridesignern Knut

Holscher vann designtävlingen för en informationspelare, kallad Totem. Totem skall markera stationerna för Köpenhamns nya T-bana, där Hansen & Henneberg för övrigt också stod för projektering av installationer.

Jens Gudum, VD.
jp@hansen-henneberg.dk

ÅF-Energikonsult

Framgångsrikt år för miljöcertifierad energirådgivare.

ÅF-Energikonsult - tidigare benämnt ÅF-Energikonsult Stockholm - expanderade även under 1999 och antalet medarbetare ökade med 20 procent. Resultatet förbättrades jämfört med året innan. Efter ett mycket starkt första halvår blev det andra halvåret emellertid relativt svagt. Detta berodde framför allt på att flera projekt, inom såväl industrin och energisektorn som inom den kommunala sektorn, av olika skäl sköts på framtiden. Flera av dessa projekt bedöms istället komma igång under våren, varför marknadsutsikterna för år 2000 är goda.

Uppskattade utredningsresurser

ÅF-Energikonsult anlitas sedan många år av såväl regering som riksdag och andra myndigheter för olika utredningsuppdrag. Under 1999 hämtade till exempel regeringens särskilda rådgivare inom kärnavfallsområdet konsultstöd från bolaget. Ett annat exempel var millenniesäkring av energisektorn, ett uppdrag från Energimyndigheten.

Insatser för minskad miljöbelastning

Efterfrågan på de traditionella tjänsterna inom energisektorn låg på samma nivå som under föregående år. Bland flera intressanta projekt inom energisektorn kan nämnas Jämtkrafts planerade nya kraftvärmeverk i Lugnvik utanför Östersund. ÅF-Energikonsult fick i uppdrag att utarbeta förfrågningsunderlag och utvärdera inkommande offerter avseende de olika delentreprenaderna.

På uppdrag av Karskär Energi (KEAB) genomfördes en miljökonsekvensbeskrivning för KEABs kraftvärmeverk i samband med att villkoren för KEABs verksamhet skall omprövas. För Stora Enso Newsprint förprojekterades en ny biobränslepanna i anläggningen.

Samarbetet med Svenska Kraftnät fortsatte och omfattade bland annat miljöutvärdering och marknadsanalys i samband med förvärv av gasturbiner.

Inom fjärrvärme- och fjärrkylaområdet var efterfrågan på bolagets tjänster fortsatt god, speciellt i Stockholmsregionen.

Första miljöcertifierade ÅF-bolaget

Ett omfattande internt arbete bedrevs under året för att omarbeta kvalitetssystemet till att omfatta ett integrerat kvalitetssystem med både ISO 9001 och ISO 14001. I slutet av 1999 blev ÅF-Energikonsult första ÅF-bolag som miljöcertifierades även enligt ISO 14001.

Det nyetablerade kontoret i Åmål erbjuder konsulttjänster inom kvalitet och miljö, ett nytt verksamhetsområde för ÅF-Energikonsult. Ett stort antal små och medelstora företag anlätade bolaget vid införandet av kvalitets- och miljöledningssystem.

En ny sektion – Energisystem – startades med syftet att arbeta med övergripande systemfrågor inom energiområdet.

ÅF-Energikonsult har hjälpt den svenska Exportkreditnämnden, EKN, att ta fram en miljöpolicy. Det blir allt mer självklart inom alla branscher att också ta ansvar för vår miljö. Det gäller även inom den finansiella sektorn där EKN verkar. Exportkreditnämnden är en statlig myndighet som skall underlätta svensk export genom garanti-givning.

Genom att lämna garantier för export av projekt och produkter som är långsiktigt hållbara från miljösynpunkt samt för export av svensk miljöteknik och svenskt miljökunskande verkar EKN också för en hållbar utveckling. Till miljöpolicyen hör riktlinjer för hur den skall tillämpas och en intern vägledning som hjälp för att identifiera och bedöma miljöfrågor.

- Handläggarna på EKN kan på ett systematiskt sätt titta på miljöaspekterna vid olika garantiärenden, säger Eva Jernnäs på ÅF-Energikonsult.

Jan Nordling, VD.

Andel av affärsområde Energi, Miljö & Process (exklusive utlandsbolag)

Omsättning MSEK 83

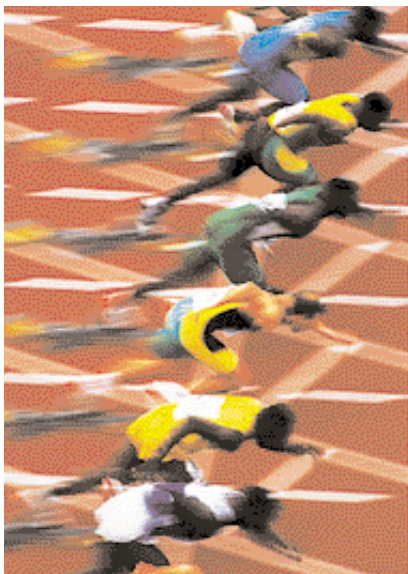

Antal årsanställda 97

För mer information
jan.nordling@ene.af.se

ÅF-IPK med utlandsbolagen Chleq Froté, Incepal och ÅF-QPS

Ledande i Sverige och i övriga Europa.

- Alla leverantörer skall göra rätt saker på rätt tid och med rätt kvalitet. Det var vårt uppdrag, säger Christer Götesson på ÅF-IPK.

Uppdraget var ombyggnad av PM 10 på Grycksbo Bruk. PM står för pappersmaskin och Grycksbo är Stora Enso's bruk strax utanför Falun. ÅF-IPK var huvudkonsult med ansvar för projektledning, administration, mek/rör, el/instrument, processplanering, ledning av montage och utcheckning samt kvalitetssäkring.

PM 10 var när den startades 1957 Europas största finpappersmaskin. Under sommaruppehållet förra året ökades kapaciteten i PM 10 från 100.000 till 140.000 ton per år och hastigheten från 830 till 1.100 meter per minut. Då var samtliga drygt 30 underleverantörer synkroniserade likt ett schweiziskt urverk.

- Redan de första provtryckningarna överträffade våra förväntningar, säger Lars Rosén, linjeför PM 10.

För mer information
mats.junghem@ipk.af.se

ÅF har genom ÅF-IPK, de övriga europeiska bolagen Chleq Froté, Incepal och ÅF-QPS samt med resurser från övriga ÅF-bolag en samlad resurs för massa- och pappersindustrin på cirka 600 medarbetare. ÅF är därmed den största skogsindustrikonsulten i Sverige och en av de ledande i Europa.

ÅF-IPK verkar framför allt på den skandinaviska marknaden samt i övriga Europa i samverkan med de europeiska bolagen. Verksamheten stöds av avancerade projekteringshjälpmedel med bland annat Autoplant, PDS och PDMS för tredimensionell projektering.

Låg investeringsnivå i Skandinavien

Investeringsnivån i skandinavisk massa- och pappersindustri låg under 1999 på en låg nivå med relativt få stora projekt. Under året avslutades uppdragen i Grycksbo och Moss i Norge, där en finpappersmaskin respektive en linermaskin byggdes om. Projekteringen av den nya returfiberanläggningen i Norske Skogs fabrik i Skogn fortsatte planenligt.

I avsaknad av stora projekt bestod de nya uppdragen av ett stort antal små och medelstora genomförandeprojekt samt studier och förprojekt. En konsekvens av detta blev en lägre sysselsättningsnivå än 1998 och försämrat resultat.

Stor bredd på uppdragen

Bland nya uppdrag kan nämnas Holmen Papers för projektering av bland annat en ny returfiberanläggning och en pappersmaskinombyggnad i Hallstavik samt fort-

sätta engagemang i Hylte Bruk för Stora Enso och för Holmen Paper i Braviken. Även Norske Skog fortsatte att anlita ÅF-IPK, bland annat för ett nytt renseri i Union Skien. Med anledning av millennieskiftet anlätades ÅF-IPK även för Y2K-utredningar.

Inom området kemisk massa behåller ÅF-IPK sin ledande ställning. Under året engagerades bolaget bland andra av Stora Enso i Gruvön för en ny industningsanläggning och i Skutskär för renovering av en sodapanna. Z.P. Rosenthal i östra Tyskland anlätade ÅF-IPK för en större utbyggnad och konvertering av sulfittfabriken till sulfat.

De chilenska skogsindustribolagen Arauco och CMPC var fortsatt viktiga kunder för processtjänster. Bland de mera omfattande uppdragen kan nämnas studier för uppgradering av blekeri samt kapacitetsstudie för CMPCs massabruk Celulosa del Pacifico.

Mot slutet av året genomförde ÅF-IPK en omorganisation i syfte att ytterligare marknadsorientera verksamheten och stärka positionerna inom skandinavisk skogsindustri. En avdelning Massa och Papper bildades med en kraftsamling av resurserna riktade mot denna industri.

Kompleta miljötjänster för näringslivet

Miljötjänsterna riktar sig till hela näringslivet. Marknaden för miljötjänster var fortsatt god men påverkades under det första halvåret av införandet av den nya miljöbalken. Förändringen i lagstiftningen förorsakade en anhopning av tillståndsre-

Andel av affärsområde Energi, Miljö & Process (exklusive utlandsbolag)

Omsättning 176 MSEK

Antal årsanställda 181

Mats Junghem, VD.

laterade uppdrag under slutet av 1998. Detta medförde en klar avmattning under första halvåret 1999, vilket påverkade sysselsättningen och resultatet negativt under denna period.

ÅF-IPK var fortsatt engagerat i utvecklingsprojekt, bland annat vidareutvecklingen av LAS-reningstekniken för avloppsvatten (lågbelastad aktiv slam). Detta ledde till att Södra Skogsägarnas anläggning i Mönsterås nu kan uppvisa ett av de bästa reningsresultaten i världen.

Några större tillståndsärenden inom skogsindustrin slutfördes under året enligt den gamla lagstiftningen - bland annat för AssiDomän Kraftliner. Under andra halvåret tillkom ett betydande antal tillståndsärenden enligt den nya miljöbalken, till exempel för AstraZeneca och Arvid Nordquist.

Miljökontrollverksamheten hade ett bra år med hög beläggning. Ett område som växte betydligt var verksamhet knuten till riskbedömningar. Den nya miljöbalken ställer betydligt större krav på den typen av studier än tidigare, vilket återspeglades i ett stort antal uppdrag för bland andra AstraZeneca, Sandvik och Karlshamn. Uppdragen omfattade såväl traditionella riskbedömningar som särskilda miljöriskbedömningar.

Flera miljörelaterade så kallade due diligence uppdrag genomfördes i olika branscher. ÅF-IPK var också fortsatt engagerat i miljöledningsuppdrag för såväl industri som offentlig förvaltning. Bygg- och fastighetssektorn, till exempel Skanska och Vasakronan, var viktiga kunder.

Vid årsskiftet 1999/2000 förvärvade ÅF-IPK Miljöforskargruppen, ett av de mest meriterade miljöspecialistföretagen i Norden. Miljöverksamheten förstärktes därmed väsentligt och ÅF får därigenom en stark ställning även inom det effektrelaterade miljöområdet, där MKB-studier intar en central plats.

ÅF-samarbete i biståndsuppdrag

Arbetet inom biståndssektorn ökade under året inom ramen för ÅF-International. I Bolivia utbildades till

exempel 125 miljöchefer vid olika industriföretag. Den sex månader långa utbildningen resulterade i en akademisk påbyggnadsexamen i "Environmental Administration" för deltagarna.

Bland andra exempel inom biståndssektorn kan nämnas arbetet med att ta fram en miljöplan för Ecuadors huvudstad Quito och ett tekniköverföringsprojekt inom "Clean Technology" för Guatemalas industriföretag.

ÅF-IPK var också fortsatt verksam i Indien och Filippinerna med miljörelaterade industriprojekt.

CHLEQ FROTÉ

Chleq Froté, vars verksamhet till största delen är inriktad mot den franska pappersindustrin, har en klart marknadsledande position på hemmarknaden. Året kännetecknades av hög beläggning och ett gott resultat. Antalet medarbetare var cirka 80.

Under året genomfördes bland annat ett stort projekt för Condat med en ny off-line bestrykare med fyra bestrykningsstationer och med en hastighet upp till 1.200 m/min. Bestrykaren kördes igång i slutet av året med gott resultat. Vidare tecknades avtal med Portucel Recicla avseende komplett projektering av en ny fabrik för tillverkning av liner och fluting i Mourão, Portugal. Detaljprojekteringen genomförs tillsammans med ÅF-IPK och förväntas starta under första halvåret 2000.

För Emin Leydier genomfördes ett uppdrag för att återställa PM5 efter en våldsam brand. Rekonstruktionen tog tre månader och redan 48 timmar efter igångkörning tillverkades säljbart papper.

INCEPAL

Incepal befäste sin starka position mot den spanska pappersindustrin och nådde ett tillfredsställande resultat. Antalet medarbetare uppgick till ett femtiotal.

Bland de viktigaste uppdragen under året kan nämnas projektering av en ny finpappersmaskin för Zicunaga i Guipúzcoa. Maskinen togs i drift i slutet av året.

Ett annat viktigt uppdrag var SAICAs nya flutingmaskin med kapacitet på 350.000 ton/år och en hastighet på 1.500 m/min.

ÅF-QPS

Den brittiska marknaden kännetecknades av låg aktivitet och relativt låg investeringsnivå. ÅF-QPS' verksamhet utvecklades trots detta väl med större uppdrag för bland andra Bridgewater Paper Company, UK Paper samt SCA Packaging.

Resultatutvecklingen under 1999 var positiv och antalet medarbetare uppgick till cirka 25.

Jean-Paul Bernateau,
Président, Chleq Froté.

Jean-Paul Fraysse,
Directeur Générale,
Chleq Froté

Hubert Peschard, VD,
Incepal.

John Leyland, VD,
ÅF-QPS.

ÅF-Processdesign

Ökat kundfokus och tydligare IT-innehåll när tre blev ett.

Den skånska sockerindustrin var med i grundandet av Ångpanneföreningen för 105 år sedan. Nu hjälper ÅF danska Danisco att öka produktionen i Örtofta Sockerbruk.

- Förprojekteringen började för tre år sedan. Under förra året inleddes utbyggnaden, där bland annat två nya ångpannor ingår, berättar Lennart Ahlgren på ÅF-Processdesign.

- Det är tredje århundradet vi har sockerbruken som kund, fast nu gör vi våra beräkningar i datorer och konstruktionerna i CAD-program. Det kan behövas, för det är inte okomplicerat att i äldre byggnader öka kapaciteten från 10.000 ton till 15.000 ton betor per dygn.

Utbyggnaden av Örtofta är med sina 700 miljoner kronor det största industriprojektet i Skåne just nu och skall stå klar nästa år.

För mer information
mats.lundstrom@pdn.af.se

ÅF-Processdesign är namnet på den sammanslagna verksamheten inom de tidigare tre bolagen ÅF-Energikonsult Syd, ÅF-PPA och Cresita. Genom sammanslagningen, som trädde i kraft vid årsskiftet 1999/2000, skapades en stark aktör gentemot process- och kärnkraftsindustri, energiverk och energibolag samt internationella biståndsorganisationer.

Inom ÅF-Processdesign finns en stor samlad kompetens inom anläggnings-teknik, tekniska beräkningar, energi, miljö och totalåtaganden. Samgåendet gör det möjligt att erbjuda kunderna ännu mer kompletta tekniska resurser och specialtjänster.

Skiftande marknad

Marknaden för ÅF-Processdesigns tjänster inom områdena processindustri, energisektor och kärnkraft varierade kraftigt på den svenska marknaden under 1999. Resultatet försämrades jämfört med 1998, vilket främst hängde samman med en svagare marknad för tjänster inom kärnkraftsindustrin och förvärvskostnaden för Cresita.

Andelen uppdrag för internationella biståndsorganisationer inom ramen för ÅF-International var av ungefär samma omfattning som året innan.

Stora fjärrvärmeuppdrag

Inom framför allt områdena biobränsle och fjärrvärme var efterfrågan god.

För Halmstad Energiverk projekterades och startades aktiviteter för att uppföra en ny biobränsleeldad hetvat-tenpanna. För Kungälv Energi gjordes en utredning om utbyggnad av ytterligare pannkapacitet för biobränslebase-rad fjärrvärme. I slutet av året erhöles också uppdraget att genomföra detta projekt.

ÅF-Processdesign engagerades av Göteborg Energi för projektering av fjärrvärmekulvertar i samband med hopkoppling av nät samt satsningen på att ansluta villor. Liknande uppdrag genomfördes för Trollhättan Energi.

Avancerade beräkningar för minskade utsläpp

För Statens Energimyndighet gjordes en utredning av reduktion av CO₂-utsläpp som följd av småskalig vattenkraftutbyggnad, vindkraft, biobränsle-baserad kraftvärme samt konverteringar från direktverkande el till fjärrvärme.

Datorbaserade strömningsberäkningar, CFD, samt simulering av förbränning av en kombination av kol- och biobränslen genomfördes vid Västhamnsverket i Helsingborg. Vid Händelöverket i Norrköping utförde ÅF-Processdesign bland annat förbränningsoptimeringar för att reducera utsläppen av kväveoxid.

För flera andra kunder genomfördes uppdrag för att effektivisera energianvändningen och minska miljöbelastningen.

Andel av affärsområde Energi, Miljö & Process (exklusive utlandsbolag)

Omsättning MSEK 133

Antal årsanställda 180

Mats Lundström, VD.

Snabba förändringar inom industrisektorn

Industrisektorn utmärktes av snabba skiftningar med organisationsförändringar, ägarbyten och senareläggning av projekt. Detta påverkade ÅF-Processdesigns verksamhet negativt och ökade ställtiderna mellan uppdragen.

Vid uppförande av Södras Sågverk 2000 i Mönsterås fick ÅF-Processdesign i uppdrag av Södra Cell att utreda systemuppbyggnaden och projektera systemet för energiförsörjningen från bruket till sågen.

För ABB Fläkt Industri i Växjö utförde ÅF-Processdesign dimensionering och konstruktion av ång- och kondensatsystemet för en gipstorkanläggning i Thailand.

Kvaerner Pulping, ABB Stal, Eka Chemicals och Hydro Polymers var andra större kunder inom anläggnings-teknik.

Låga elpriser påverkade kärnkraftsmarknaden

ÅF-Processdesign har en mycket stark ställning som leverantör av tekniktjänster och totalåtagande åt svensk kärnkraftsindustri. Bland kunderna fanns under året samtliga svenska kärnkraftverk – Barsebäck, Ringhals, Oskarshamn och Forsmark.

Marknaden under 1999 var turbulent och svag beroende på mycket låga elpriser på en avreglerad elmarknad, omorganisationer på kärnkraftverken,

samt stängningen av Barsebäck 1. Detta innebar att uppdragsvolymen för kärnkraftsindustrin minskade kraftigt under 1999. Eftersom denna kundkategori står för en stor del av ÅF-Processdesigns omsättning påverkades årets resultat kraftigt.

Bland uppdragen under året kan nämnas FE-analys av rörstöd till härdstrilen på Barsebäck 1 och 2 samt Oskarshamn 2 i syfte att avgöra möjlig kvalificering efter upptäckta sprickor.

För Barsebäck 1 och 2 utfördes framgångsrikt ett uppdrag i form av totalåtagande. Uppdraget bestod i renoivering av havsvattenkondensatorer i turbinanläggningen, där tuber av titan byttes ut på grund av att de efter många år i drift började uppvisa skador i form av dropperosion. Totalt byttes cirka 7.800 tuber.

För Beräkningsgruppen, en samarbetsgrupp för de fyra svenska kärnkraftverken, avslutades under året ett större uppdrag som innebar utveckling av ett verktyg för utvärdering av tryckkärl och komponenter enligt ASME. Programmet är utvecklat i C++ och innehåller mer än en miljon programrader.

Efterfrågade miljötjänster

Verksamheten inom miljöområdet var fortsatt framgångsrik. Framför allt gällde detta miljöledningssystem, miljöutredningar, tillståndsärenden och emissionsmätningar. Bland kunderna kan nämnas Skanska Prefab, The Absolute Company, Kährs Golv samt Kriminalvårdsmyndigheten.

ÅF-PROINSTALL

ÅF äger sedan slutet av 1998 47 procent av det polska konsultföretag ÅF-Proinstall med ett tiotal medarbetare. Företaget är huvudsakligen verksamt inom fjärrvärmeområdet och var under året bland annat engagerat i utbyggnaden av fjärrvärmenät i flera större polska städer.

Vid den årliga översynen av de svenska kärnkraftverken under sommaren 1999 upptäcktes små defekter i de stag som håller sprinklerna över reaktorhårdarna i Barsebäck, Oskarshamn och Ringhals. Innan felen åtgärdats fick kärnkraftverken inte tillstånd att starta igen.

Ringhals satsade på ÅF-Processdesigns nya virtuella teknik.

- Arbetet skedde under stark tidspress, men istället för att först göra allt arbete i »verkligheten« simulerade vi många moment i datorerna, konstruktion, montage och verktyg, och sparade veckor, säger Robert Houltz på ÅF-Processdesign i Helsingborg.

När det blev verklighet gjordes allt rätt från början.

Ringhals interntidning beskriver arbetet som »årets hjälte» och beräknar att verket gjort en betydande besparing.

*För mer information
mats.lundstrom@pdn.af.se*

Ryszard Zwierzchowski, VD. ÅF-Proinstall.
ryszard.zwierzchowski@is.pw.edu.pl

ÅF-VVS Projekt

Långsiktiga relationer på starkare byggmarknad.

Södersjukhuset i Stockholm är ett av landets största. Det invigdes 1945 och hade ett effektivt inre trafiksystem. Det var enkelt att hitta rätt och det gick snabbt. Problemet var entrén, som var anpassad för den tidens få och korta besök av anhöriga.

- Nu byggs en helt ny entré en våning ovanför den gamla. Sjukhuset får samtidigt ett helt nytt diagnostiskt centrum med digital röntgen, ultraljud, magnetresonans och nukleärmedicin, berättar Mikael Welanders på ÅF-VVS Projekt.

Även rum för mindre operationer kommer att finnas, vilket gjort installationen tekniskt komplicerad.

- Vi har ansvarat för projektering av klimatsystem, specialventilation, gasinstallationer, kyla, värme, vatten- och avloppssystem samt styr- och övervakningssystem för byggnadens funktion. Även miljöstyrning av projekteringen är långt driven.

För mer information
per.goransson@vvs.af.se

ÅF-VVS Projekt arbetar främst med projektering av ny- och ombyggnader för industri och verksamhetslokaler. Sjukhusbyggnader utgör en stor andel. Även konsultjänster inom området teknisk förvaltning är en viktig del av uppdragsvolymen.

Året inleddes relativt svagt på grund av en något för låg ordergång. Marknads-situationen förbättrades dock under hösten med höjda priser och ökad beläggning som följd.

Under året noterades en markant ökning av kundernas behov av förstärkning av sina egna förvaltnings- och projektorganisationer.

Företagets verksamhet utanför Stockholmsområdet expanderade genom kontoren i Uppsala och i Norrköping.

Marknaden inom byggsektorn förbättrades successivt och tendensen från kundernas sida att eftersträva långsiktiga relationer förstärktes. Som ett resultat av detta tecknades ramavtal med ett flertal större kunder.

Helhetsåtagande inom installationsprojektering

Helhetsåtagande inom installationsprojektering efterfrågades i allt större utsträckning av marknaden och utvecklingsarbetet inom detta område i samarbete med övriga ÅF-företag fortsatte. Exempel på uppdrag som omfattade samtliga installationsdiscipliner var ombyggnad av ett tiotal tunnelbanestationer åt SL, uppförande av en ny kylcentral för processkyla åt Fresenius Kabi samt

ombyggnad för Kunskapsskolan i Norrköping.

Även verksamhetsområdet projekt- och byggledning utvecklades positivt med omfattande åtaganden mot bland andra Birka Energi. Andra stora uppdragsgivare var L M Ericsson, Luftfartsverket för Arlanda samt NCC avseende Pharmacia.

Miljöuppdragen allt viktigare

Den miljöinriktade uppdragsverksamheten ökade i omfattning. Flera större uppdrag erhöles, bland annat av NCC. Av Stockholms kommun erhöles ett uppdrag att utveckla datorstöd för miljövärdering av miljörelaterade investeringar.

Arbetet för att uppnå miljöcertifiering enligt ISO 14001 pågick under året och beräknas vara avslutat under första delen av 2000.

Simuleringsverktyg höjer kompetensen

En omfattande utbildningsinsats gjordes för att stärka och bredda kompetensen när det gäller att värdera tekniklösningar avseende klimat- och energisystem i byggnader. Ett exempel var en intern utbildning inom området simulering av energi- och klimatsystem som startades i samarbete med KTH. Utbildningen omfattade fem universitetspoäng och genomfördes under en artionveckorsperiod.

Andel av affärsområde VVS

Omsättning MSEK 39

Antal årsanställda 53

Per Göransson, VD.

ÅF-RNK

Nya tjänster och utvidgad konsultroll.

ÅF-RNKs verksamhet omfattar projektledning och projektering inom VVS- och energiområdena med specialistkompetens inom styr- och reglerteknik, kylteknik och brandskydd.

Bolagets utveckling under det andra halvåret 1999 var starkare än väntat. Detta sammanhänger dels med en successivt gynnsammare marknadssituation, dels med effekterna av det omstruktureringsarbete som startade 1998 och pågick under året. Den positiva utvecklingen bedöms fortsätta och förutsättningarna för ett gynnsamt resultat under innevarande år är goda.

Arbetet med att vidareutveckla och bredda bolagets tjänsteutbud fortsatte. Exempel på sådana nya tjänster, som också innebär en utvidgning av konsultrollen, är energieffektivisering, energieffektiv upphandling, outsourcing samt samverkande lösningar mellan byggnad och installationer.

Människovärdet i centrum

Göteborgs kommun genomför ett program för ombyggnad av samtliga befintliga sjukhem. En ledstjärna för programmet är att stärka de boendes integritet. Detta innebär bland annat att fyrbäddsrum inte får förekomma, att varje rum skall ha egen dusch och toalett samt att avdelningarna skall vara mindre och ges en hemlik karaktär.

ÅF-RNK utsågs av MedicHus att som projektledare ansvara för hela projektet

inom en given funktions-, tids- och kostnadsram med leveransslut hösten 2001.

Energibesparing genom outsourcing

Sedan hösten 1999 deltar ÅF-RNK i sitt första outsourcinguppdrag. Genom SCEMM, industrins branschorganisation för underhållsleverantörer, har bolaget tecknat ett femårsavtal med Eklandia Fastighets AB. Avtalet innebär att ÅF-RNK ansvarar för en uppgradering av klimatanläggningen i Underhållets Hus i Göteborg samt driften av fastigheten.

Investeringen beräknas betala sig till betydande del genom energibesparing under avtalsperioden.

ÅF-RNK är initiativtagare till projektet och ansvarar för inventering, analys och projektering av en samverkande lösning med målet att spara ytterligare 30 procent av energiförbrukningen i en fastighet som redan tidigare har en rimlig energiförbrukning. I projektet ingår också klimatförbättrande åtgärder.

Resultatet kommer att redovisas fortlöpande på Internet www.scemm.se.

Ett av de mest energisnåla gjuterierna i landet finns i Härryda, straxt utanför Göteborg. Det är Daros Piston Rings nya anläggning på 13.000 m². Daros utvecklar, tillverkar och marknadsför kolvringar till fartygsmotorer och har 50 procent av världsmarknaden.

- Vi har skapat en samverkande lösning mellan verksamhet, bygg och installation, berättar Peter Muth på ÅF-RNK. Gjuteriets ugnar, som normalt körs i enskift, svarar för värme, ventilation och varmvatten under fabriksens alla tre arbetsskift.

I stället för att bara ventilerat bort värmen från gjuteriprocessen lagras den i golven som vattenburen värme. Det betyder att kostnaden för uppvärmning blir mycket låg, långt under normalt.

- Under de få veckor som luften i kontor och verkstad behöver kylas kör vi in nattkylan i samma rör i stället. Där sparas mycket pengar i onödig kylutrustning, säger Peter Muth.

För mer information
bernt.olsson@rnk.af.se

Bernt Olsson, VD.

Andel av affärsområde VVS

Omsättning MSEK 88

Antal årsanställda 128

ÅF-INR/ÅF-Totalprojekt

Nytänkande och ny teknik på växande Öresundsmarknad.

Den svenska processindustrin behöver inte värmas upp, den behöver kylas ner. På massa- och pappersfabriken Stora Enso Nymölla, på gränsen mellan Skåne och Blekinge, finns inte mindre än hundra kylaggregat.

Problemet är det gamla freonet, HCFC. Skadligt för ozonskiktet, förbjuddet från nyår 2002. Därför fick ÅF-INR uppdraget att göra en förstudie hur detta freon skall kunna fasas ut. Det finns så kallad miljövänlig freon, HFC-134a, men den går inte att använda i äldre anläggningar.

- I vår lösning ersätts alla gamla kylaggregat med en enda kylcentral. Helt utan HCFC. Vatten bär ut kyla till ställverk med teknisk utrustning och en del kontor, en investering på 60 miljoner kronor, berättar Rickard Sandslätt på ÅF-INR i Halmstad.

För mer information
leif.nordberg@inr.af.se

ÅF-INR svarar för ÅFs VVS-verksamhet i södra Sverige och har ett sextiotal medarbetare på sju kontor. Marknadsförutsättningarna under året var i stort sett oförändrade jämfört med året innan. Trots pressade timpriser var lönsamheten god.

ÅF-INRs marknad i södra Sverige förväntas växa under de närmaste åren. Speciellt gäller detta Malmöregionen, där Öresundsbron skapar förutsättningar för en ökande byggmarknad.

ÅF-Totalprojekt genomförde flera omfattande uppdrag med stort innehåll av nytänkande och ny teknik, till exempel LON (Local Operating Network). Satsningen på LON-tekniken krävde dock initialt stora resurser, vilket påverkade årets resultat.

Genom samarbete med övriga bolag inom ÅF när det gäller så kallade totalprojektåtaganden ökar också möjligheterna att bredda marknaden. Detta koncept innebär ansvar för en större andel av entreprenaderna, det vill säga ansvar för såväl projektering som utförande och samordning.

Millennieskifte utan problem

Ett av ÅF-INRs största uppdrag någonsin inom styr, regler och övervakning genomfördes framgångsrikt under året. Uppdraget från Regionfastigheter Skåne gällde upprättande av förfrågningshandlingar och modernisering av befintliga funktionstexter för ett totalt utbyte av styr-, regler- och övervakningssystem för lasaretsområdet i Lund. Anledningen till utbytet var att säkerställa detta system för övergången till år 2000.

Andel av affärsområde VVS

Omsättning MSEK 59

Antal årsanställda 67

Energiförbrukningen halverades

Med målet att med hjälp av modern teknik åstadkomma ett bra inneklimat och halvera energikostnaderna uppdrog Lundafastigheter åt ÅF-INR att projektera ombyggnad av Nyvångskolan i Dalby. I jakten på energibesparande åtgärder installerades nya ventilationsaggregat med återvinning och indirekt evaporativ kyla. Även ny datoriserad styrutrustning installerades. Den totala energiförbrukningen halverades och inneklimatet förbättrades väsentligt.

Komplicerade krav men enkla lösningar

Luftkonditionering inom läkemedelsindustrin tillhör de svårare problemen i branschen. När ORI Medical planerade sin nya anläggning i Ystad satsade man på annorlunda lösningar. Tekniken bygger på prefabricerade takaggregat, där alla funktioner finns integrerade. För att klara de krav som produktionen ställer måste samordningen av aggregatens drift med övrig utrustning och verksamhet i anläggningen övervakas. Detta sker med ett LON WORKS-baserat övervakningssystem.

Tekniken har hittills använts i ett fåtal projekt i Sverige men är på stark fram-marsch.

ÅF-Totalprojekt ansvarade för totalåtagande vad gäller värme/kyla, luftbehandling samt styr- och övervakningsinstallatio-nerna.

Leif Nordberg, VD.

ÅF-Data

Webbaserade applikationer i framgångsrikt affärssystem.

ÅF-Data specialiserar sig på ekonomi-administrativa system för konsultföretag och har utvecklat PX Control®, ett affärssystem med fokus på uppdrag och tid integrerat med ekonomisk redovisning. Systemet används av cirka 120 företag med tillsammans över 10.000 medarbetare. Kunderna är företag med 20 – 2.000 medarbetare, ofta med ett decentraliserat arbetssätt och med kontor på flera orter. Idag återfinns de i Sverige, Norge och Finland.

ÅF-Data erbjuder ett komplett utbud av tjänster kring PX Control såsom verksamhetsanalys, utbildning, support och datatekniskt stöd.

PX Control är ett av marknadens mest konkurrenskraftiga alternativ – för konsultföretag med fler än 20 medarbetare – och är färdig Anpassat till konsultföretagets behov. Systemet var från början "2000-säkert" och hanterar ett valfritt antal valutor.

Ett år präglat av millennieskiftet

Året 1999 präglades i stor utsträckning av det stundande millennieskiftet och en betydande återhållsamhet fanns i marknaden för implementering av nya affärssystem. Detta gällde speciellt i större och medelstora företag. Omsättningen och antalet nya kunder ökade, men i en lägre takt än förväntat. Under år 2000 räknar ÅF-Data liksom branschen som helhet med en betydande återhämtning.

Tidrapportering via webb

Internet och intranät får en allt större betydelse i affärssystemen. Redan i början av 1999 kompletterades PX Control med tidrapportering via webb, en mycket uppskattad och väl fungerande funktion. En allt större del av ÅF-Datas utvecklings-resurser styrs nu över till webbaserade applikationer i systemet. Hos några av kunderna har PX Control blivit en viktig del i det interna intranätet. Den öppna och enkla systemarkitekturen gör att kunden med enkelhet själv kan göra informationen tillgänglig.

Bland nya PX-kunder under året kan nämnas Newsec, Jaakko Pöyry, Siemens Nixdorf, D&G Revision, JA Produkt-utveckling, Gjuteriföreningen, Statens Geotekniska Institut, Asplan Viak och Opak. Inom Sigma togs PX Control i drift inom mer än tio nya bolag.

ÅF-Datas Teknik- och Driftgrupp införde på ÅFs uppdrag distribuerad Internettrafik och VPN-stöd i ÅFs WAN. Bolaget medverkade också i drifttagningen av nätverket på ÅFs huvudkontor med över 1.000 switchade anslutningar.

För ett konsultföretag är tidrapporteringen en central fråga, ja, egentligen helt avgörande. Konsulter säljer just inget annat än tid. ÅF-Data marknadsför och säljer sitt eget PX Control®, ett system som i sin första version såg dagens ljus för fem år sedan och som självklart används även inom ÅF.

- Nu har många stora konsultföretag PX Control. Från i fjol också ICG, InterConsult Group AS, ett av Norges största tekniska konsultföretag, med 700 anställda på 25 orter i Norge och utomlands berättar Tormod Strand, VD för ÅF-Data i Oslo. På ICG, som arbetar bland annat inom bygg, anläggning, miljö, energi och offshore, har samtliga anställda fått utbildning på PX Control.

- Alla fyller enkelt i sin tidrapport på sin egen dator. Administrationen underlättas och ledningen kan följa och styra uppdragen med PX Control, där uppdragsredovisningen är integrerad med ekonomisystemet. På ICG intranät får användaren enkelt tillgång till webbaserad rapportering från PX.

För mer information
bo.asell@data.af.se

Bo Åsell, VD.

Andel av affärsområde Data, Elektronik & Mekanik

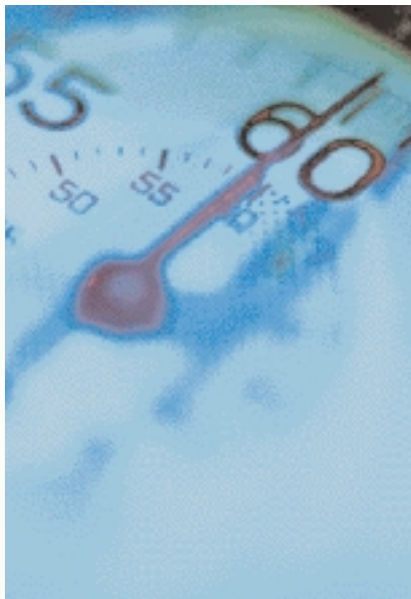
Omsättning MSEK 30

Antal årsanställda 39

ÅF-Industrieteknik

Ny strategi för tydligare profil.

Tjugo sekunder. Mer har inte montören på sig. Då ska bakaxeln vara perfekt inställd. Platsen är Volvos fabrik i belgiska Gent. Monteringslinjen för bakaxlar till bland annat nya V 70-modellen.

- Att vinkla bakhjulen lätt inåt, toe-in, förbättrar vägegenskaperna betydligt, berättar Peter Berglund på ÅF-Industrieteknik. För att nå bästa resultat har Volvo därför börjat med justering av toe-in med mycket små toleranser, istället för gårdagens teknik med fast inställda bakaxlar. Vi fick uppdraget att konstruera både stationen och mjukvaran.

När en bakaxel landar för att bli rätt inställd vet PCn precis i vilket fordon som just denna axel senare skall monteras. Operatören ser tydligt på en skärm effekten av sin justering. Och så nästa bakaxel. Tempot är högt.

- Det var förutsättningarna - snabbt, enkelt och tydligt.

För mer information
eskil.larsson@ind.af.se

ÅF-Industrieteknik har ett komplett utbud av tjänster inom områdena produkt- och produktionsutveckling, automation och turn-key leveranser, simulering och planeringssystem. Under 1999 kompletterades utbudet med försäljning och support av CAD/CAM-program och hårdvara genom förvärvet av Holotech i Köping.

Välutbildade och flexibla

Marknaden för företagets tjänster var god, speciellt inom den snabbväxande telekom- och elektronikbranschen, där kraven på att korta tiden från idé till färdig produkt har blivit allt viktigare. En god tillgång på välutbildade och flexibla konsulter är då en förutsättning. Genom ett par av de största kunderna, Allgon och Ericsson, är ÅF-Industrieteknik väl representerat inom detta segment.

En annan bransch, där ÅF-Industrieteknik har en mycket god relation till de största företagen, är läkemedelsindustrin med Pharmacia & Upjohn och AstraZeneca som de största kunderna. Samarbetet omfattar såväl produktutveckling och automatisering som effektivitetshöjande åtgärder i produktionen. Som ett typiskt uppdrag inom detta segment kan nämnas utveckling och leverans av ett robotsystem åt AstraZeneca för hantering av blisterpackade läkemedel.

ÅF-Industrietekniks insatser för att utöka konsultverksamheten gentemot läkemedelsindustrin medförde stora kostnadsbelastningar som påverkade årets resultat. Satsningen innebär emel-

lertid en strategiskt viktig investering i kompetens och erfarenhet inom det aseptiska området för hantering och fyllning av sterila läkemedel.

Uppdragen inom fordonsindustrin är inriktade mot leverans av specialmaskiner, där företagets bredd och förmåga att kombinera sinnrika tekniska lösningar med avancerade styrsystem är en utslagsgivande konkurrensfaktor.

Inom transportområdet genomfördes under året ett stort antal simuleringar och utredningar av olika järnvägs- och bussystem. Simuleringstekniken utnyttjades också i uppdrag åt utbåtsförsvaret.

Bolagsombildning och ny strategi

Den 1 juli 1999 bolagiserades verksamheten inom ÅF-Industrietekniks verksamhetsområde elektronik och data i och med att ÅF-Systemdesign bildades. Uppdelningen var ett led i ÅFs strategi att ytterligare öka satsningen på elektronik och mjukvaruutveckling. I samband med bolagsombildningen inkorporerades det tidigare dotterbolaget ÅF-Rateko i ÅF-Industrieteknik och en större omorganisation genomfördes.

ÅF-Industrietekniks Stockholmskontor flyttade i början av året till nyrenoverade lokaler i Kista.

Under hösten fastlades även en ny strategi för ÅF-Industrieteknik. Tyngdpunkten i denna strategi ligger på utveckling av företagets tjänster som systembyggare och specialister, där metoder och IT-lösningar får ett större innehåll.

Andel av affärsområde Data, Elektronik & Mekanik

Omsättning MSEK 221

Antal årsanställda 216

Eskil Larsson, VD.

ÅF-Systemdesign

ÅFs nybildade bolag för IT-tjänster.

ÅF-Systemdesign bildades den 1 juli 1999 genom bolagisering av affärsområdet Elektronik & Data med en tioårig historia inom ÅF-Industri teknik. ÅF profilerar genom detta sin konsultverksamhet inom data och elektronik i ett separat bolag och åstadkommer därmed en god plattform för en fortsatt snabb expansion från dagens cirka 120 konsulter. Antalet medarbetare ökade under året med drygt 25 procent och lönsamheten var fortsatt mycket god.

Helhetslösningar inom teknisk IT

ÅF-Systemdesign utför tjänster åt industri- och tjänstesektorn för utveckling av produkter och system baserade på mjukvara och elektronik. Exempel på detta är tjänster för utveckling av affärssystem samt telekommunikationssystem - trådlösa eller fasta - för datakommunikation och telefoni. Tjänsteutbudet omfattar i allt större utsträckning också projektledning, projektadministration och verksamhetsutveckling.

ÅF-Systemdesign är ett av få konsultföretag inom teknisk IT som erbjuder helhetslösningar, det vill säga lösningar från systemering till verifiering av levererat system eller levererad produkt.

Korta utvecklingstider vitala

Marknaden för ÅF-Systemdesigns verksamhet var mycket god under året. Detta hängde främst samman med den ökade utvecklingstakten inom telekomindustrin. Men även med en ökad efterfrågan på bland annat inbyggda system till andra branscher såsom medicinsk teknik, fordonselektronik och industrielektronik.

Efterfrågan på erfarna konsulter för utveckling av affärs- och driftstödssystem ökade likaså.

De primära kunderna finns inom snabbväxande branscher, där stora resurser satsas på utveckling av komplexa system och där korta utvecklingstider är vitala för företagen. Bland kunderna finns Ericsson, Allgon, ABB, Handelsbanken Liv och Palmstierna, men även mindre och innovativa bolag som till exempel Net Insight. Gemensamt har de behovet av att vara först ut på marknaden med nya produkter och tjänster för att ta marknadsandelar i hård internationell konkurrens.

Under året knöts nya ram- och samarbetsavtal med ett flertal större företag i Norden.

Händelserikt år

1999 var ett mycket händelserikt år för ÅF-Systemdesign. Stockholmskontoret flyttade sin verksamhet till nyrenoverade lokaler i Kista för att ge utrymme åt ytterligare expansion. Kontor öppnades i Västerås och Linköping. Satsningar gjordes inom området projektledning, inbyggda system och ASIC, vilket resulterade i ytterligare utökade samarbeten och fler helhetsåtaganden inom området.

ÅF-Systemdesigns satsningar på kompetensutveckling, individuella premieringsystem och på att rekrytera rätt medarbetare bidrog också till att ytterligare stärka företagets position på marknaden.

För att vätskor skall kunna blandas behövs kranar. Som att blanda varmt och kallt vatten hemma vid diskbänken. Inom industrin talar man istället ofta om ventiler. För att ställa en ventil i rätt läge, för att blandningen skall bli exakt, krävs en ventillägesställare.

- De finns överallt, på massfabriker, på bryggerier, i ventilationsanläggningar, i ishallar, säger Staffan Holm på ÅF-Systemdesign.

En av de ledande tillverkarna är Palmstierna Instrument i Stockholm. För att på kort tid kunna utveckla en ny generation ställare, en digitaliserad, anlätade de ett helt team från ÅF-Systemdesign.

- Vi är två mekanikkonstruktörer, en programmerare, en hårdvarudesigner, en formgivare och jag själv som projektledare, berättar Staffan Holm vidare. PMV D3, som ventillägesställare är döpt till, är kraftfull och användarvänlig.

Magnus Ankarstrand, VD.

Andel av affärsområde Data, Elektronik & Mekanik

Omsättning MSEK 139

Antal årsanställda 99

För mer information
magnus.ankarstrand@sdn.af.se

ÅF-Kontroll

"One stop shopping" inom säkerhet och kvalitet.

Fryspåsar och ölbackar. Mobiltelefoner och elkablar. Överallt finns polyeten, plasten som uppfanns under det andra världskriget och som är världens mest använda. Mycket har sitt ursprung hos Borealis i Stenungsund som är Europas största tillverkare av polyeten. Och som nu skall bli ännu större.

- Vid utbyggnaden, som ökar kapaciteten med 50 procent, skall vi granska allt från flödesscheman till installationen, säger ÅF-Kontrolls Anders Egerbo.

Det är 125 flödesscheman som skall under luppen. Finns allt med? Alla säkerhetsventiler? Alla temperaturbegränsare? Det är många mil rör som skall kontrolleras. Det är tvåhundra tryckkärl som skall tillverkningskontrolleras. Otaliga svetsar skall inspekteras och röntgas.

- Tidspressen är stor vilket kräver tillgänglighet dygnet runt. Utbyggnaden skall vara klar den 16 juni i år. Då kan anläggningen producera 610.000 ton polyeten.

För mer information
ilmar.stockel@kontroll.af.se

ÅF-Kontroll erbjuder ett komplett tjänsteutbud inom kontroll, besiktning, provning, beräkning, certifiering och utbildning. Bolaget ökade sin marknadsandel inom området besiktning och förlusttakten mer än halverades jämfört med 1998.

På marknaden för besiktningstjänster rådde fortsatt obalans mellan tillgång och efterfrågan. Överkapaciteten medförde fortsatt hård konkurrens om uppdragen med stark prispress och därmed olönsamhet för hela besiktningbranschen.

För beräkningsverksamheten var utvecklingen positiv. Intäkterna ökade med 30 procent och lönsamheten var god.

Överlägsen provningsmetod

Den sedan årsskiftet 1998/1999 nystartade verksamheten inom oförstörande provning, OFP, utvecklades i de flesta avseenden planenligt. Rekryteringen av nya medarbetare och ackrediteringen av OFP-laboratoriet genomfördes framgångsrikt.

En ny, mekaniserad provningsmetod, MicroScan, för ultraljudsprovning av rörssystem utvecklades och kvalificerades för kärnkraftsindustrin. Utvärderingen av provresultaten inom kärnkraftsindustrin visade att metoden är överlägsen alla tidigare använda metoder vad gäller enkelhet vid applicering och dosbelastningen på provningspersonalen.

Marknaden inom OFP-området präglades av överkapacitet med åtföljande kraftig prispress. Intäkterna blev till följd av detta lägre än förväntat, vilket påverkade ÅF-Kontrolls resultat negativt.

Tvärteknisk kompetens

Under året genomfördes omfattande effektiviseringar främst inom administrationen och genom utbildning av medarbetare till tvärteknisk kompetens. Detta ger större möjligheter att utnyttja medarbetarnas kompetens över teknikområdesgränserna.

ÅF-Kontroll erhöll ackreditering inom svetsområdet för certifiering av personal och blev som ett av de första företagen i Europa anmält organ enligt EU-direktivet för tryckbärande anordningar. CE-märkning av maskiner och anläggningar, riskanalyser för processindustrin och certifiering av kvalitetssystem samt miljöledningssystem enligt ISO är andra områden som utvecklades framgångsrikt.

Ambitionen att öka andelen större uppdrag mot process- och kraftindustrin ledde till stora uppdrag främst inom kärnkraftsindustrin. Uppdragsvolymen ökade också från övrig kraftindustri, petrokemi- och kemiindustri, skogsindustri och från leverantörerna till kraft- och processindustrin.

Internationellt samarbete

Samarbete inleddes med provningsföretagen Polartest i Finland och RTD i Holland. Syftet är att stärka konkurrenskraften, skapa resurser för större uppdrag och få tillgång till nyutvecklade specialmetoder för främst provning. En ökad andel internationella uppdrag bidrar också till minskat beroende av konkurrens och förändringar på den svenska marknaden.

Andel av affärsområde Kontroll & Besiktning

Omsättning MSEK 108

Antal årsanställda 172

Ilmar Stöckel, VD.

ÅF-SIFU

Internet skapar nya utbildningsvägar.

ÅF-SIFU är ett av Sveriges ledande utbildningsföretag inom teknik-, energi- och miljöområdena. Verksamheten omfattar cirka 400 olika utbildningar och 13.000 personer utbildas årligen. Vid årsskiftet 1998/1999 blev ÅF majoritetsägare i ÅF-SIFU. Därmed inleddes ett omfattande arbete för att öka lönsamheten och stärka ÅF-SIFUs ställning på den växande utbildningsmarknaden.

Detta arbete syftar till att systematiskt restaurera ekonomi, kompetensstruktur och produktsortiment samt att skapa kraftfulla synergier med ÅFs övriga dotterbolag. Det senare ett mervärde för ÅFs kunder.

Kostnader i samband med omstruktureringen av företaget påverkade 1999 års sammantagna resultat. Det kortfristiga resultatmålet - att undvika förlust - infriades samtidigt som omsättningen ökade med 12 procent.

Kundanpassade lösningar

Kompetensutvecklingen i kundföretagen inriktas i allt högre grad mot ett IT-orienterat innehåll. Men andelen skräddarsydda utbildningar, som är direkt anpassade för kundföretagens behov, ökar också inom de för ÅF-SIFU traditionella teknikområdena. Ett större uppdrag med företagsanpassad arbetsledarutbildning för Alfa Laval, en IT-utbildning åt Statoil i Norge, liksom miljö- och kvalitetsskolorna är exempel på detta. De skräddarsydda utbildningarna medför krav på att effektivt kunna kartlägga kundföretagens kompetensbehov samt att arbeta mer

konsultativt och med större flexibilitet.

Kortare livscykler för utvecklade kursprodukter gör att förmågan att skapa nya kundanpassade lösningar blir avgörande för framgång på en snabbt föränderlig marknad.

Internetbaserad utbildning

För att möta den ökande efterfrågan på kursprogram som leder till direkt yrkesbehörighet eller branschefterfrågade kompetensbevis utvecklas i snabb takt ett antal nya utbildningar. Dessa är uppbyggda av kursblock med veckovisa lärarledda intensivstudier. Kurserna är sammanhållna av perioder med hemarbete, då kursdeltagarna står i direkt kontakt med varandra och med lärare via Internet och har tillgång till databaser, instuderingsuppgifter och simuleringsprogram.

Framtidens kunder

Nya välutbildade grupper kommer ut på arbetsmarknaden, ofta med högskoleexamen som grund. Studievana kursdeltagare med krav på snabbt tillämpbara kunskaper är ÅF-SIFUs framtida kunder. För att motsvara dessa kunders allt högre krav på modern pedagogik med individanpassade inlärningsmetoder pågår en ständig anpassning och utveckling av verksamheten. Detta öppnar inte bara möjligheter att effektivisera inlärningsprocesserna, det ger också en större tillgänglighet till utbildning och sänker kundföretagens kostnader.

För Stefan Hedlund finns inget roligare än att lösa problem. Han jobbar på ÅF-SIFU i Göteborg och leder i samarbete med Karlstad Universitet kurser i integrerad produktutveckling. Tre och tre kommer de anställda från sina företag, stora och små industrier i Värmland. Helst skall de ha olika bakgrund, från produktion, marknad och konstruktion.

- Oftast blir det bara konstruktörer, men huvudsaken är att de som deltar har med sig ett skarpt problem från sin arbetsplats till kursen, säger Stefan Hedlund.

Han har närmare hundra olika metoder för problemlösning i bagaget. För det handlar om att gå metodiskt till väga. Att dela upp problemet och lösa det steg för steg. Gör man rätt kommer man alltid fram till en lösning.

- Ja visst, vi lyckas alltid, en ofta outnyttjad källa är patentdatabaser, där kan man se hur andra tänkt när de löst liknande problem.

För mer information
stig.olsson@sifu.af.se

Stig Olsson, VD.

Andel av affärsområde Utbildning & Management

Omsättning MSEK 82

Antal årsanställda 57

ÅF-Swedish Management Group

Framgångsrik vidareutveckling på etablerade marknader.

»Tanzania har tagit kontroll över pengarna«, skrev Sida i ett pressmeddelande i höstas när de presenterade ett av sina mest framgångsrika biståndprojekt.

- Vi har varit rådgivare i alla faser av processen, bland annat i kravspecifikation och design av det nya systemet, berättar Åke Sahlin, VD på ÅF-SMG.

Finansdepartementet i Tanzania har, med stöd av ÅF-SMG, genomfört en mindre revolution i den statliga ekonomistyrningen. Med ett datoriserat system för styrning och redovisning sparar Tanzania nu stora pengar, minst 150 miljoner kronor varje år. Övertrasseringar och dyra, korta lån för att täcka underskotten tillhörde vardagen.

Statsförvaltningen hade tidigare 200 bankkonton med en rad kontotecknare.

- Nu finns ett enda konto, kontrollerat av landets Accountant General. Ett effektivt redskap i kampen mot korruption.

För mer information
ake.sahlin@smg.af.se

ÅF-Swedish Management Group (ÅF-SMG) arbetar huvudsakligen med internationella uppdrag inom ramen för svenskt och multilateralt finansierat utvecklings-samarbete. Genomförda och pågående uppdrag syftar till att stödja sektorreformer, förändringar av klientorganisationer, förbättrade ledningssystem samt utveckling av mänskliga resurser.

Nya uppdragsgivare

Sida utgjorde under 1999 den huvudsakliga uppdragsgivaren. Under året genomfördes uppdrag även för Världsbanken samt mindre åtaganden för ett antal nya uppdragsgivare. Bland dessa kan nämnas Afrikanska Utvecklingsbanken, ILO samt det finländska och holländska bilaterala biståndet. Genom ett helägt dotterbolag i Polen bedrivs sedan början av decenniet en utbildningsverksamhet riktad mot nationella och multinationella bolag verksamma i landet.

Den biståndsfinansierade marknaden har under många år kännetecknats av stor stabilitet både beträffande uppdragsvolymer och konkurrensmönster. Dock präglades marknaden under året av det utgiftstak som av statsfinansiella skäl ålades Sida. Trots de marknadsmässiga begränsningarna bibehöll ÅF-SMG sin verksamhetsvolym och orderstock.

Lönsamhetsmässigt innebar 1999 en kraftig tillbakagång jämfört med tidigare år. Detta förklaras dels av gjorda marknadssatsningar, vilka belastade resultatet, dels av en volymmässig nedgång inom ett av bolagets verksamhetsområ-

den, kursverksamhet för internationella deltagare. Under år 2000 förväntas en resultatmässig återhämtning.

Strategiska ambitioner

Utveckling och genomförande av uppdrag i samarbete med andra ÅF-bolag fortsätter att vara av högsta prioritet för ÅF-SMG. Under året genomfördes flera strategiskt viktiga uppdrag inom energiområdet tillsammans med andra bolag inom ÅF. Även inom miljöområdet pågår internationellt inriktat samarbete inom koncernen.

En strävan under året var att vidareutveckla affärsverksamheten på de geografiska marknader, där ÅF-SMG är etablerat. Störst var framgången i Tanzania, där ett flertal uppföljnings- och utvidgningsuppdrag erhöles, både av Sida och andra finansiärer. Liknande framgångar noterades i södra Afrika och i Baltikum samt genom det helägda dotterbolaget i Polen.

Satsningen på att utveckla bolagets kompetens och engagemang inom området hälsoorganisation fortsatte med framgång under 1999. Uppdragsportföljen innehöll vid årsskiftet åtaganden i Ryssland, Baltikum, Vietnam samt Centralamerika.

Andel av affärsområde Utbildning & Management

Omsättning MSEK 59

Antal årsanställda 26

Åke Sahlin, VD.

ÅF-International

ÅFs breda kompetens en styrka på biståndsmarknaden.

ÅF-International bildades för två år sedan för att marknadsföra ÅFs samlade kompetens för internationella biståndsuppdrag med målet att väsentligt öka ÅFs omsättning på denna betydande marknad.

Många uppdrag kräver den samlade kompetens som finns inom hela ÅF. En annan viktig faktor i biståndsuppdrag är samverkan med andra företag och samhällsorgan. Genom ett mångsidigt samarbete med olika partners i Sverige och utomlands svarar ÅF-International även mot dessa krav.

Löpande kontakter med finansiärer

Under året gjordes stora ansträngningar för att identifiera uppdrag som svarar mot ÅFs kompetens. Detta medförde löpande kontakter med bland andra Sida, Nordiska Utvecklingsfonden, EU, Världsbanken, Asiatiska Utvecklingsbanken, Europeiska Utvecklingsbanken och olika FN-organ. Många potentiella kunder och projektfianisärer besöktes också i olika delar av världen.

Totalt lämnades ett 80-tal offerter för internationella projekt. Drygt 40 nya avtal tecknades och den totala omsättningen för projekt av detta slag uppgick till cirka 80 miljoner kronor.

Med fokus på huvudmarknader

ÅF-Internationals marknadsstrategi koncentreras till några geografiska huvudområden. Bland dessa finns Baltikum, Polen och delar av Ryssland. Under året vidtogs också åtgärder för att etablera

bolag i vissa av dessa länder, som betraktas som ÅFs blivande hemmamarknad.

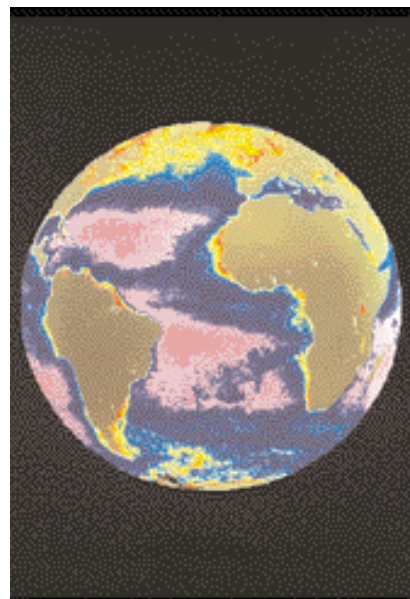
Många större och mindre uppdrag genomfördes under året i denna region. Bland annat genomfördes ett stort uppdrag med syfte att utveckla primärvården i St. Petersburgområdet. Med finansiering från EU startade ett så kallat ESKO projekt i Litauen. På Balkan är behoven av insatser för återuppbyggnad och samhällsutveckling mycket stora. ÅF har med sitt breda kunnande stora möjligheter att bidra till återuppbyggnaden och arbetet med att identifiera lämpliga uppdrag startade under året.

Naturkatastrofer skapar hjälpbehov

I Mellanamerika finns behov av insatser som en konsekvens av stora naturkatastrofer under de senaste åren. ÅF-International deltog i en särskild projektidentifieringsdelegation inom miljöområdet. Ett uppdrag påbörjades också i Guatemala.

ÅF har ett stort kunnande om förhållande i södra Afrika. I Tanzania inledde ÅF-International ett uppdrag för att utveckla en nationell energipolitik. Bredden i ÅFs kompetens kommer här till stor nytta och arbetet genomförs i nära samarbete med bland andra energiministeriet och parlamentet.

ÅF har också mångårig erfarenhet av uppdrag i Vietnam och i dess grannland Laos. Ett långsiktigt uppdrag som syftar till att utveckla skogsförvaltningen i Laos pågår.

I Litauens huvudstad Vilnius har elementen inga termostater. Blir det för kallt i lägenheterna får de boende klä på sig, blir det för varmt, öppna fönstren. Värmen är centralstyrd, ett arv från den sovjetiska tiden. Inte undra på att fjärrvärmebolaget måste förvandlas.

Från en organisation där produktionen är viktigast till ett företag där kunden står i centrum. Annars tar den främste konkurrenten, naturgasbolaget, åt sig storkunderna.

-Fjärrvärmebolaget, Vilnius Silumos Tinklai, är ett tekniskt välskött bolag med modern ledning som dock har ett jättejobb framför sig, berättar Peter Dannbring på ÅF-International i Malmö.

Tekniker och ekonomer på ÅF-International har gjort företagets nya affärsplan, investeringsplan och det underlag som Världsbanken behöver för att ta ställning till det lån på cirka 100 miljoner dollar som behövs.

Christer Wallroth, koordinator.

För mer information
christer.wallroth@smg.af.se

Kontor för egna konsulter. Flexibla lösningar underlättar samarbete och kommunikation.

Kaj Sandart,
informationschef.

Anders Gabrielsson,
ekonomidirektör.

Karl-Anders Eriksson,
administrativ chef.

Koncernens fastigheter, som till 97 procent utgörs av kontor, har en golvvarea av 34.000 m². Drygt hälften av ÅFs medarbetare har sina arbetsplatser i dessa. Hyressättningen följer marknads- mässiga villkor. Andelen outhyrda ytor var vid årsskiftet 5 (5) procent.

Under året avyttrades en fastighet i Umeå för 6,2 MSEK med en realisationsvinst uppgående till 3,5 MSEK. En

bostadsrätt i centrala Stockholm avyttrades också.

Huvudkontorsfastigheten på Fleminggatan i Stockholm har under året genomgått en total renovering. Kontorsytorna har effektiviserats och ett sextio- tal nya arbetsplatser motsvarande cirka 20 procents ökning har erhållits.

Vid en värdering som genomfördes vid årsskiftet 1998/1999 av Catella Fastighetsekonomi bedömdes fastighe- ternas marknadsvärde till 370 MSEK. Uppräknat med under året gjorda invest- eringar och med avdrag för avyttrad fas- tighet och bostadsrätt, bedöms värdet på det totala fastighetsbeståndet uppgå till 400 MSEK. De två fastigheterna i centrala Stockholm står för merparten av det totala fastighetsvärdet.

Fastigheterna var vid årsskiftet bok- förda till 263 (233) MSEK, vilket innebär att fastighetsvärdet var 137 (137) MSEK högre än det bokförda värdet. Efter 20 procents latent skatt motsvarade detta övervärde 19 (19) kronor per aktie.

Fastighetsinteckningarna uppgick till 90 (90) MSEK. Fastigheterna var främst intecknade som säkerhet för koncernens pensionsskuld (PRI).

Under 1999 omsatte fastighetsrörelsen 32 (36) MSEK. Överskottet för fastig- hetsrörelsen blev 15 (18) MSEK, vilket baserat på ovanstående bedömda fastig- hetsvärde motsvarar en direktavkast- ning på 3,8 (4,3) procent. Huvuddelen av ÅFs fastigheter upplåts till konsultrö- relsen på treårsavtal till marknadsanpas- sade hyror. En ny treårsperiod startar den 1 januari 2000.

Koncernens likvida tillgångar var vid årets slut 113 (93) MSEK.

Räntebärande skulder och avsättningar uppgick till 352 (155) MSEK. Därmed upp- går koncernens nettolåneskuld till 239 (62) MSEK. Investeringar i effektivisering av fastigheterna, oförstörande provning, företagsförvärv samt en extra utdelning

till aktieägarna orsakade det ökade upp- låningsbehovet.

Koncernens finansnetto uppgick till 5,8 MSEK. Reavinster vid försäljning av börsnoterade aktier uppgick till 7,2 (13,6) MSEK

Kassaflödet från den löpande verk- samheten var 61 (139) MSEK.

Koncernens genomsnittliga skuldränta uppgick till 2,1 (2,1) procent och balans- likviditeten var vid årsskiftet 1,2 (1,8).

ÅF bygger framtidens kontor

Under våren 2000 avslutas den omfattande ombyggnad av ÅFs huvudkontor vid Fleminggatan i Stockholm som startade 1998. ÅFs goda utveckling och kraftiga expansion under 1990-talet hade medfört att lokalerna inte längre räckte till. För att kunna behålla det centrala läget på Kungsholmen, som är av stort värde inte minst från rekryteringssynpunkt, besluta- des att effektivisera och modernisera de befintliga lokalerna. Detta skulle ske genom en generell planlösning understödd av tek- niska lösningar, datanät och mobil telefoni.

Olika krav för olika arbete

Att vara konsult innebär ofta att man arbetar i projektgrupper men specia- listuppdrag för enskilda medarbetare förekommer också i stor utsträckning. Det är också vanligt att konsulterna arbe- tar ute hos kund. Dessa olika sätt att arbeta kräver olika typer av arbetsplatser, i alla fall om man vill göra anspråk på att vara effektiv och kostnadsmedveten.

Kundorientering

Resultatet har blivit en arbetsplats som både tar hänsyn till individens behov av avskildhet och till projektgruppernas behov av att träffas och utbyta informa- tion. Kontoret är ett slags mellanting mellan kombikontor och storrumslösning men också stora gemensamma utrymmen.

För ÅF har det varit viktigt att hitta en

kontorslösning som kommer kunderna till gagn, det vill säga möjliggör ett ökat samarbete och kommunikation mellan de olika kompetenser som finns inom företaget.

Miljöstyrt byggnadsarbete

Ombyggnadsarbetet präglades i hög grad av hänsyn till miljön. Rivningsavfallet källsorterades i sju olika fraktioner och allt nytt material, som användes i de renoverade lokalerna, granskades med hänsyn till bra miljöval. Det gäller allt ifrån målarfärg till vitvaror.

Den miljödatabas för fastigheten som

skapades härigenom utgör en bra bas för det under år 2000 pågående arbetet med miljöcertifiering.

I ombyggnaden ingick även andra miljöförbättrande åtgärder, till exempel installation av fjärrkyla och byte till ett nytt elsystem av så kallad femledartyp, vilket innebär att de elektromagnetiska fälten i fastigheten minimeras.

Andra kontorsaktiviteter

Parallellt med ombyggnaden av ÅFs huvudkontor pågick ett motsvarande

arbete i ÅFs nya kontor i Kista norr om Stockholm, som sedan årsskiftet 1998/1999 inrymmer ÅF-Industriteknik, ÅF-Systemdesign och ÅF-Kontroll.

I Norrköping anpassades 1970-talsdelen av ÅFs fastighet till växande behov främst från ÅF-Systemdesigns IT-konsulter och ÅF-VVS Projekt.

I Malmö avslutades en omfattande upprustning av ÅFs kontor från mitten av 1970-talet.

Foto: Mikael Damberg

Ljusa och luftiga kontor skapar trivsel.

Koncernen.

Ekonomi i sammandrag.

MSEK där ej annat anges	1995	1996	1997	1998	1999
RÖRELSENS INTÄKTER OCH RESULTAT					
Rörelsens intäkter	954,5	1087,6	1169,5	1312,2	1612,0
Rörelsens resultat efter afskrivninger og andelar i interesseforetag	93,9	84,3	52,4	70,7	49,3
Resultat efter finansnetto	97,8	88,7	67,8	81,5	55,1
Vinstmarginal, procent	10,3	8,0	5,8	6,2	3,4
KAPITALSTRUKTUR					
Anlæggningstillgængar	312,7	343,3	376,6	395,3	476,0
Omsætningstillgængar	391,1	384,2	375,7	418,3	529,9
Eget kapital	333,2	367,0	380,6	382,6	332,7
Avsætninger	155,3	160,0	156,8	153,9	151,4
Långfristige skulder	2,4	2,8	15,2	44,8	58,7
Kortfristige skulder	213,0	197,7	199,7	232,3	459,2
Balansomslutning	703,8	727,5	752,2	813,6	1005,8
Justeret balansomslutning	793,1	834,4	865,7	949,9	1141,7
Eget kapital (årsgennemsnit)	307,3	350,1	373,8	381,6	357,6
Totalt kapital (årsgennemsnit)	644,0	715,7	739,9	782,9	909,7
Sysselsat kapital (årsgennemsnit)	428,9	470,6	497,4	522,8	519,9
Substansværdi	404,6	452,5	471,3	491,7	441,4
Soliditet, procent	47,3	50,4	50,6	47,0	33,1
Justeret soliditet, procent	51,0	54,2	54,4	51,8	38,7
Balanslikviditet, ggr	1,8	1,9	1,9	1,8	1,2
LÖNSAMHET					
Avkastning på eget kapital, procent	22,9	18,2	13,1	15,4	11,1
Avkastning på totalt kapital, procent	16,4	13,4	9,9	11,5	7,3
Avkastning på sysselsat kapital, procent	24,7	20,4	14,7	17,2	12,8
Rentetækningsgrad, ggr	13,3	12,5	13,3	10,9	5,7
ÖVRIGT					
Debiteringsgrad, procent	72,7	70,3	70,6	70,8	68,2
Bruttoinvesteringar i inventarier	47,0	47,3	48,8	49,3	86,1
Bruttoinvesteringar i fastigheder	8,6	15,4	29,7	26,4	39,1
Antal årsmænd eksklusive interessebolag	1 428	1 562	1 624	1 770	2 048
Antal årsmænd inklusive interessebolag	1 520	1 702	1 764	1 910	2 222

Vinstmarginal

Resultatet efter finansnetto i förhållande till rörelsens intäkter.

Justerad balansomslutning

Balansomslutning inklusive övervärden i fastigheter.

Substansvärde

Eget kapital inklusive 80 procent av övervärden i fastigheter.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Justerad soliditet

Substansvärde i förhållande till justerad balansomslutning.

Balanslikviditet

Omsättningstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansnetto samt minoritets- och intressebolagsandelar med avdrag för 28 procent schablonskatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på total kapital

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till genomsnittlig balansomslutning reducerad med kortfristiga skulder och latenta skatteskulder.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till kostnadsräntor.

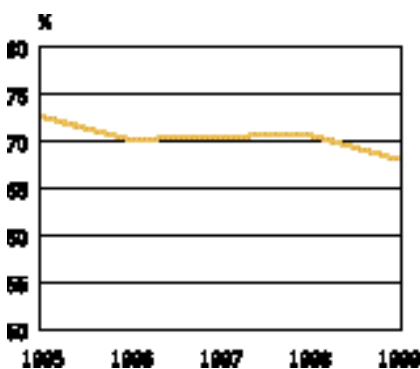
Debiteringsgrad

Mot kund debiterad tid i förhållande till total närvarotid.

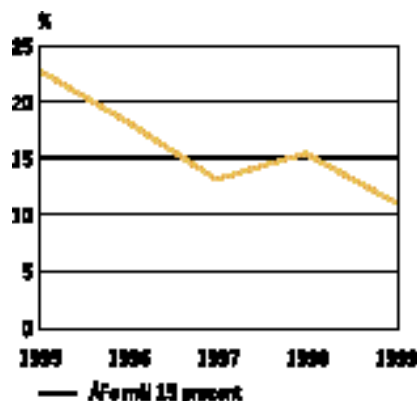
Årsanställda

Antal anställda under året omräknade till helårstjänster. Det verkliga antalet anställda är högre på grund av deltidstjänster samt att vissa anställda arbetar under del av året.

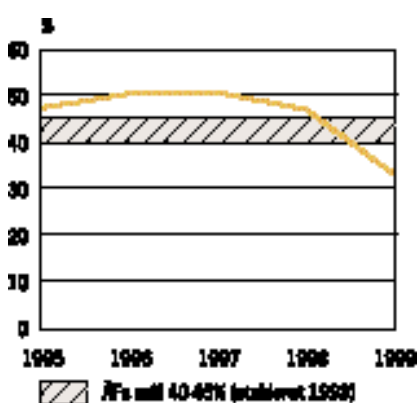
Debiteringsgrad

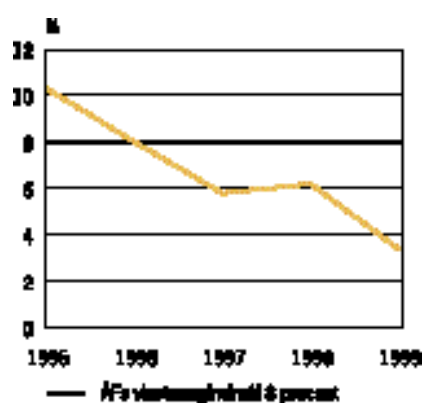
Avkastning på eget kapital

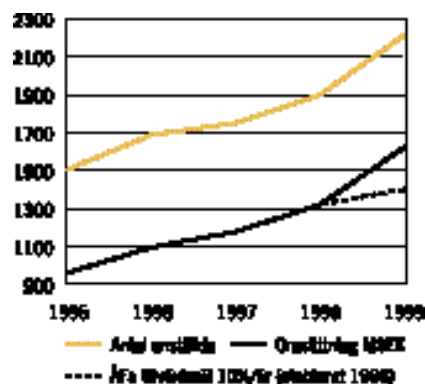
Soliditet

Vinstmarginal

Årsanställda och omsättning

Antalet aktieägare ökade med 30 procent.

Företagets aktier har varit noterade på Stockholms Fondbörs sedan januari 1986.

Vid introduktionen var motiven för en börsnotering att göra företaget mer allmänt känt och att låta marknadens öppna granskning skapa kommersiella krav på verksamheten. Organisationen hade då existerat i föreningsform från 1895 till 1980, och därefter som aktiebolag främst ägt av en forskningsstiftelse, samt Investor och Providentia. Före börsintroduktionen erbjöds medarbetare och andra närstående att förvärva aktier och konvertibla skuldebrev.

Utdelning

Styrelsen fastslog under 1997 en utdelningspolitik som innebär att aktieutdelningen skall motsvara cirka 50 procent av koncernresultatet efter skatt.

Samtidigt beslöt styrelsen att uttala målet att koncernens soliditet långsiktigt

ska hållas inom intervallet 40-45 procent. Under 1999 utdelades med stöd av denna utdelningspolitik dels 5 kr per aktie motsvarande hälften av 1998 års resultat efter skatt, dels en extra engångsutdelning om 10 kr per aktie.

För 1999 års verksamhet föreslår styrelsen en utdelning om 3:50 kr per aktie motsvarande drygt 50 procent av årets vinst per aktie.

Aktieäggande bland medarbetarna

Medarbetarna uppmuntras av bolaget och huvudägaren att spara i ÅF-aktier, genom olika system för att underlätta deläggande i bolaget.

Ett system för lönesparande i ÅF-aktier som administreras av Aktiespararnas Aktieinvest Fondkommission erbjuder medarbetarna. Det vinstandelssystem som beskrivs på sidan 17 ger medarbetarna del i företagets substansstillväxt genom att fonder skapas med bland

annat ÅF-aktier som placering. Sammantaget äger medarbetare i företaget cirka 10 procent av antalet aktier i bolaget.

Ägarkategorier av kapitalet

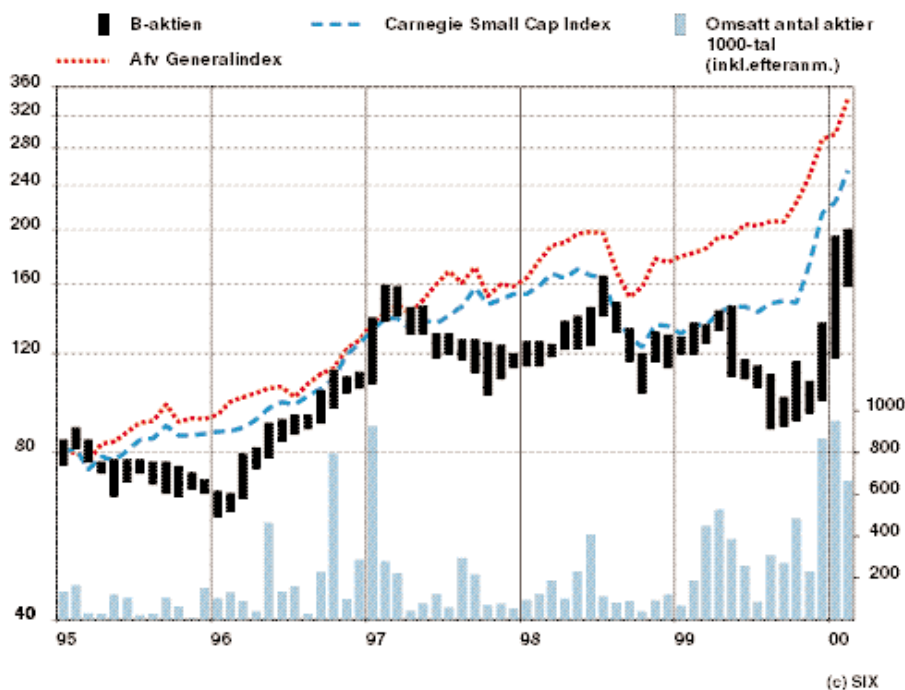
Den 31 december 1999	Procent ^{x)}
Utländska ägare	4,2 (10,1)
Svenska ägare	95,8 (89,9)
Varav	
Institutioner	58,2 (56,5)
Aktiefonder	11,0 (17,4)
Privatpersoner inkl fåmansbolag	26,7 (16,1)

x) siffror inom parentes avser 1998

Ägare i Sverige och utomlands

Den 29 februari 2000	Procent
Sverige	79,5
USA	7,7
Luxemburg	1,4
Storbritannien	1,2
Danmark	0,4

Ägare med mindre än 500 aktier går ej att landsbestämma.

Aktieförändringar efter 1985

År	Förändring	A-aktier	B-aktier	Totalt antal
1985	Konvertibla skuldebrev till medarbetare	684.860	342.600	1.027.460
1987	Split 1:3	1.369.720	1.712.660	3.082.380
1990	Efter konvertering	1.639.140	2.113.240	3.832.380
1994	Omstämpling A-aktier	828.665	3.003.715	3.832.380
1996	Fondemission 1:2	1.242.997	4.505.572	5.748.569
1997	Omstämpling A-aktier	402.219	5.346.350	5.748.569

Marknadens värdering av ÅF-aktien

Den 31 december	1995	1996	1997	1998	1999
Kurs, kr	67	110	114	115	133
Kurs/substans, %	95	140	139	134	173
P/E-tal	5	10	13	11	19

Storlek på aktieinnehav 31/12 1999

Antal aktier	Antal aktieägare	Andel aktier procent
<500	2848	8,3
500-5000	691	16,6
>5000	59	75,10
Totalt	3598	100

Under 1999 ökade antalet aktieägare med 885 personer, d.v.s mer än 30 procent.

De tio största ägarna

Den 31 december 1999	A-aktier	B-aktier	Andel, procent	
			kapital	röster
Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	340.382	1.215.146	27,1	49,3
S-E-Banken aktiefonder	0	624.200	10,9	6,7
Fjärde AP-Fonden	0	456.300	7,9	4,9
ÅF-Gruppens Fondstiftelse	48.052	174.543	3,9	7,0
Kgl Vetenskapsakademien	0	200.000	3,5	2,1
SEB-stiftelsen	0	200.000	3,5	2,1
Traction	0	185.000	3,2	2,0
Skandia	0	179.915	3,1	1,9
Svolder	0	78.200	1,4	0,7
Svenska Röda Korset	0	67.500	1,2	0,6
Totalt de 10 största	388.434	3.338.804	65	77
Övriga	13.785	1.965.546	35	23
Totalt	402.219	5.346.350	100	100

Källa DN Ägarservice, VPC

Nyckeltal per aktie

Kr	1995	1996	1997	1998	1999
Vinst efter 28% schablonskatt	12:25	11:11	8:49	10:21	6:90
Eget kapital	58	64	66	67	58
Substansvärde	70	79	82	86	77
Utdelning	4:67	5:50	8:00	5:00 (15:00 ^{x)})	3:50 ^{xx)}

x) Varav 10:00 i engångsutdelning xx) Föreslagen utdelning

Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse

Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse bildades 1985 och skall enligt sina stadgar vara en betydande ägare till konsultföretaget AB Ångpanneföreningen. Vid årsskiftet 1999/2000 motsvarade innehavet en fjärdedel av antalet aktier och knappt hälften av rösterna.

Stadgarna anger att avkastningen på stiftelsens tillgångar skall användas för att stödja och verka för teknisk utveckling, säkerhet, kvalitet, tillförlitlighet, god yttre och inre miljö samt god energiekonomi inom industrianläggningar och andra anläggningar med kvalificerad teknisk utrustning. Under 1999 beslutade stiftelsen att dela ut cirka 17 miljoner kronor.

Stiftelsens styrelse skall enligt stadgarna ha ledamöter utsedda av Ingenjörsvetenskapsakademien, Skogsindustrierna, AB Ångpanneföreningens styrelse samt Kraftverksföreningen.

Principiellt används stödet för tre olika aktiviteter - anslag till projekt, stipendier samt priser för framgångsrik teknikspridning eller god teknikundervisning.

Stiftelsens verksamhet kan följas på hemsidan www.aforsk.a.se.

Bred kompetens. Från näringsliv och forskning.

Styrelsens arbete

Styrelsen genomförde under året fem styrelsemöten, varav ett var ett konstituerande möte efter bolagsstämman den 4 maj. Vid stämman omvaldes de ordinarie ledamöterna och revisorerna. Vid styrelsemötena under året behandlades följande ärenden.

16 februari

Framläggande av bokslutskommuniké och förvaltningsberättelse för 1998. I samband härmed deltog företagets revisor med en redogörelse för styrelsen. Företagets strategi och mål diskuterades och beslut fattades om att över en konjunkturcykel fastställa tillväxtmålet 10 procent, vinstmarginalmålet 8 procent samt ett mål för avkastningen på eget kapital till 15 procent. Vid mötet beslutade styrelsen att tillstyrka förvärv av en del av ett danskt konsultföretag.

4 maj

Framläggande och beslut om delårsrapport för perioden januari-mars. Beslut fattades om att förelägga bolagsstämman förslag om ändringar i bolagsordningen, föranledda av ny lagstiftning.

Tillträdande cheferna för ÅF-Systemdesign respektive ÅF-Industri teknik redovisade planerna för sina respektive företag.

4 maj

Konstituerande möte, varvid styrelsen bland annat beslutade att utse Arne Ögren till ordförande, Bo Källstrand till vice ordförande samt Gunnar Grönkvist till verkställande direktör. Beslut fattades om att firma tecknas av styrelsen som helhet, eller av ordföranden eller verkställande direktören var för sig. Beslut fattades om att fastställa gällande arbetsordning och instruktion för VD till nästkommande konstituerande styrelsemöte.

17 augusti

Framläggande och beslut om delårsrapport för perioden januari-juni. Med anledning av den försämrade resultatutvecklingen under slutet av perioden, redovisade VD ett åtgärdsprogram. Bland annat föreslogs att lönsamhet skulle prioriteras framför expansion, och att åtgärder skulle vidtas mot marginalförsämringar och sänkt kapacitet-sutnyttjande. De delar av konsultrörelsen som hade svårigheter skulle få ökad uppmärksamhet. Styrelsen beslöt biträda programmet. Chefen för ÅF-Kontroll redovisade utvecklingen och de förändringar som genomförts inom affärsområdet Kontroll & Besiktning.

28 oktober

Framläggande och beslut om delårsrapport för perioden januari-september. VD meddelade att SPP allokert 299 MSEK till ÅF. Styrelsen beslutade att om så var möjligt utnyttja SPP-medlen för att lösa företagets PRI-skuld samt att i andra hand använda medlen för framtida pensionsinbetalningar. Vid mötet presenterades en kundanalys samt en plan för verksamheten under år 2000.

Översta raden från vänster:

Göran Grimberger, född 1936, ingenjör. Personalrepresentant i AB Ångpanneföreningen sedan 1992. Verksam inom ÅF-Energikonsult. Aktieinnehav: 90 aktier.

Arne Ögren, född 1930, tidigare bankdirektör i SE-Banken. Ordförande i AB Ångpanneföreningen sedan 1983. Aktieinnehav: 3.000 aktier.

Jan-Erik Olsson, född 1935, tekn.lic. Tidigare direktör vid SCAs koncernstab för forskning och teknikutveckling. Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 1997. Vice ordförande i Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse. Aktieinnehav: 0 aktier.

Tommy Sanfridsson, född 1950, ingenjör. Personalrepresentant i AB Ångpanneföreningen sedan 1997. Verksam inom ÅF-SPEAB. Aktieinnehav: 100 aktier.

Lars Westerberg, född 1948, civilingenjör. VD och koncernchef i Autoliv. Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 1997. Styrelseledamot i Autoliv och Gränges. Aktieinnehav: 2.000 aktier.

Hans Garhed, född 1951, ingenjör. Personalrepresentant i AB Ångpanneföreningen sedan 1997. Verksam inom ÅF-RNK. Styrelseledamot i ÅFOND. Aktieinnehav: 0 aktier.

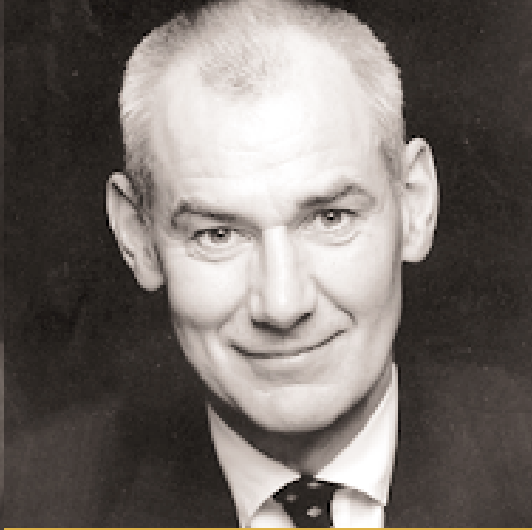
Leif Holmgren, född 1942, ingenjör. Personalrepresentant i AB Ångpanneföreningen sedan 1999. Verksam inom ÅF-Processdesign. Aktieinnehav: 0 aktier.

Bo Källstrand, född 1949, civilingenjör. VD och koncernchef i Gränges. Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 1994, vice ordförande sedan 1997. Ordförande i Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse, Svenska Handelsbanken Region Norr, vice ordförande i Svenska Kraftverksföreningen. Styrelseledamot i Energiföretagens Arbetsgivareförening. Aktieinnehav: 800 aktier.

Gunnar Grönkvist, född 1943, pol.mag. VD i AB Ångpanneföreningen. Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 1984. Styrelseledamot i Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse, AB IVL samt Almega Tjänsteförbunden. Aktieinnehav: 15.200 aktier.

Yngve Lundberg, född 1939, ingenjör. Chefskonsult inom ÅF-Processdesign. Styrelseordförande i ÅFOND och styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 1992. Styrelseledamot i Stiftelsen samverkan universitet/högskola och näringsliv i Lund samt i Bioenergigruppen i Växjö. Aktieinnehav: 1.300 aktier.

Hans G Forsberg, född 1930, professor. Tidigare VD för Ingenjörsvetenskapsakademien. Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 1994. Styrelseordförande i Flygtekniska Försöksanstalten. Styrelseledamot i Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse och Besam. Ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien. Aktieinnehav: 900 aktier.

Ledande befattningshavare. I Sverige och utomlands.

Magnus Ankarstrand. Född 1944
Civilingenjör
VD ÅF-Systemdesign sedan 1999
Anställd inom ÅF sedan 1988,
Aktieinnehav i ÅF: 0

Karl-Anders Eriksson. Född 1950
Civilekonom
Administrativ chef sedan 1989
Anställd inom ÅF sedan 1988
Aktieinnehav i ÅF: 235

Anders Gabrielsson. Född 1948
Civilekonom
Ekonomidirektör sedan 1986
Anställd inom ÅF sedan 1980
Aktieinnehav i ÅF: 4.270

Gunnar Grönkvist. Född 1943
Pol mag
VD AB Ångpanneföreningen sedan 1989
Anställd inom ÅF sedan 1982
Aktieinnehav i ÅF: 15.200

Per Göransson. Född 1953
Civilingenjör
VD ÅF-VVS Projekt sedan 1990
Anställd inom ÅF sedan 1987
Aktieinnehav i ÅF: 1.000

Mats Junghem. Född 1950
Socionom
VD ÅF-IPK sedan 1997
Anställd inom ÅF sedan 1980
Aktieinnehav i ÅF: 0

Christer Karlsson. Född 1958
Ingenjör
VD ÅF-Elprojekt sedan 1993
Anställd inom ÅF sedan 1984
Aktieinnehav i ÅF: 0

Arne Kjellberg. Född 1939
Ingenjör
VD i ÅF-Elteknik sedan 1993
Anställd inom ÅF sedan 1989
Aktieinnehav i ÅF: 1.050

Eskil Larsson. Född 1952
Civilingenjör
VD ÅF-Industriteknik sedan 1999
Anställd inom ÅF sedan 1998
Aktieinnehav i ÅF: 200

Rune Lindberg. Född 1950
Ingenjör
VD ÅF-SPEAB sedan 1998
Anställd inom ÅF sedan 1993
Aktieinnehav i ÅF: 0

Mats Lundström. Född 1953
Civilingenjör
VD ÅF-Processdesign sedan 1991
Anställd inom ÅF sedan 1981
Aktieinnehav i ÅF: 2.340

Sören Lundström. Född 1944
Ingenjör
Regionchef ÅF-Elteknik sedan 2000
Tidigare VD ÅF-Infrateknik
Anställd inom ÅF sedan 1990
Aktieinnehav i ÅF: 0

Leif Nordberg. Född 1944
Ingenjör
VD ÅF-INR sedan 1982
Anställd inom ÅF sedan 1982
Aktieinnehav i ÅF: 0

Jan Nordling. Född 1949
Civilingenjör
VD ÅF-Energikonsult sedan 1990
Anställd inom ÅF sedan 1982
Aktieinnehav i ÅF: 1.459

Bernt Olsson. Född 1943
Ingenjör
VD ÅF-RNK sedan 1997
Anställd inom ÅF sedan 1990
Aktieinnehav i ÅF: 0

Stig Olsson. Född 1947
M.Sc.
VD ÅF-SIFU sedan 1999
Anställd inom ÅF sedan 1995
Aktieinnehav i ÅF: 0

Åke Sahlin. Född 1954
M.B.A.
VD ÅF-Swedish Management Group
sedan 1998
Anställd inom ÅF sedan 1998
Aktieinnehav i ÅF: 0

Kaj Sandart. Född 1953
Civilingenjör
Informationschef sedan 1990
Anställd inom ÅF sedan 1990
Aktieinnehav i ÅF: 4.300

Ilmar Stöckel. Född 1938
Civilingenjör
VD ÅF-Kontroll sedan 1995
Anställd inom ÅF sedan 1983
Aktieinnehav i ÅF: 3.090

Christer Wallroth. Född 1938
M.B.A. Dr of Business Administration
Koordinator ÅF-International sedan 1998
Anställd inom ÅF sedan 1998
Aktieinnehav i ÅF: 900

Bo Åsäll. Född 1947
Fil. kand
VD ÅF-Data sedan 1983
Anställd inom ÅF sedan 1981
Aktieinnehav i ÅF: 90

Utländska befattningshavare:

Jean-Paul Bernateau. Född 1944
Civilingenjör
Président Chleq Froté, Frankrike
Aktieinnehav i Chleq Froté: 7 procent

Jean-Paul Fraysse. Född 1949
Civilingenjör
Directeur Générale Chleq Froté,
Frankrike
Aktieinnehav i Chleq Froté: 7 procent

Jens Gudum. Född 1942
Civilingenjör
VD Hansen & Henneberg, Danmark
Aktieinnehav i Hansen & Henneberg 25
procent

John Leyland. Född 1947
Högskoleingenjör
VD ÅF-QPS, England
Aktieinnehav i ÅF-QPS: 18 procent

Hubert Peschard. Född 1942
Civilingenjör
VD Incepal, Spanien
Aktieinnehav i Incepal: 5 procent

Arnold Risa. Född 1951
Ingenjör
VD ÅF-Nielsen og Borge, Norge
Aktieinnehav i ÅF-Nielsen og Borge: 0

Ryszard Zwierzchowski. Född 1952
Fil.dr
VD ÅF-Proinstall, Polen
Aktieinnehav i ÅF-Proinstall: 11 procent

AB Ångpanneföreningen (publ) 1999.

Koncernen och moderbolaget.

Styrelsen och verkställande direktören för AB Ångpanneföreningen (publ) avger härmed årsredovisning för 1999.

AB Ångpanneföreningen, med säte i Stockholm, org.nr 556120-6474, är moderbolag i ÅF-koncernen. ÅF bedriver kvalificerad konsultverksamhet inom sex affärsområden – El & Instrument; Energi, Miljö & Process; VVS; Data, Elektronik & Mekanik; Kontroll & Besiktning samt Utbildning & Management. I ÅF ingår även dotterbolaget ÅF-International för marknadsföring av specialistkompetens mot internationella biståndsorgan, samt en fastighets- och finansförvaltning. ÅF är genom dotter- och intressebolag representerat i sju europeiska länder vid sidan av Sverige. Totala antalet medarbetare i dessa bolag uppgår till 230 stycken.

Marknad

ÅF baserar sin konsultverksamhet på utveckling av nya produkter och produktionsmetoder samt på de investeringar, underhåll och löpande förändringsarbeten som sker i uppdragsgivarnas anläggningar och processer. Omkring en tredjedel av verksamheten avser så kallad IT-verksamhet för utveckling av hård- och mjukvara, tele-tekniska system, systemövervakning, utbildning samt IT-management. Organisationsutveckling och utbildning är nyetablerade delar av verksamheten. Svensk och utländsk industri svarar tillsammans med energisektorn för huvuddelen av uppdragen.

Konsultmarknaden för tekniska konsulter avseende industri- och energisektorerna var mindre gynnsam under 1999, än under föregående år. Jämfört med 1998 minskade industri- och energiinvesteringarna. Kapacitetsutnyttjandet inom ÅF uppgick till 68 (71) procent, vilket ej var tillfredsställande.

Omsättning, resultat och kapitalstruktur

Koncernens resultat efter finansnetto samt intressebolagsandelar uppgick till 55,1 (81,5) MSEK. Vinstmarginalen var 3,4 (6,2) procent. Koncernresultatet påverkades av resultatbonus till medarbetarna på 3 (6) MSEK. Vinsten per aktie efter 28 procent schablonskatt var 6:90 (10:21) kronor.

Soliditeten uppgick till 33 (47) procent per den 31 december 1999. Soliditetsnedgången sammanhänger bland annat med en engångsutdelning till aktieägarna under 1999 på 58 MSEK.

Koncernens intäkter uppgick till 1.612 (1.312) MSEK, en ökning med 23 procent. Ökningen beror på förvärvade verksamheter, organisk tillväxt samt konsolidering av två tidigare intressebolag – ÅF-SIFU samt ÅF-Nielsen og Borge.

Substansvärdet, beräknat som eget kapital med tillägg av 80 procent av övervärden i fastigheter, uppgick vid årsskiftet till 441 (492) MSEK eller 77 (86) kronor per aktie.

Konsultrörelsen

Konsultrörelsens samlade resultat minskade till 61 (83) MSEK. Orderstocken uppgick vid årsskiftet 1999/2000 till 453 (409) MSEK.

ÅF utökade sitt ägande i ÅF-SIFU från 19 till 75 procent vid inledningen av 1999. I samband därmed tillsattes en ny företagsledning. Under perioden förvärvades även Lundstrom Engineering, STK i Luleå, Cresita, Holotech, Ingenjörgruppen Tre E samt Elplanering. Sammantaget har nämnda företag 100 medarbetare. Efter verksamhetsårets slut har Miljöforskargruppen med 15 medarbetare förvärvats.

Under året gjordes en inbrytning på den danska konsultmarknaden genom förvärv av 25 procent av el och IT-konsultföretaget Hansen & Henneberg med 60 medarbetare. Vidare konsoliderades det norska konsultföretaget ÅF-Nielsen og Borge, genom att ägarandelen under perioden ökades från 46 till 76 procent.

För affärsområdena El & Instrument

	Omsättning MSEK				Resultat MSEK			
	1996	1997	1998	1999	1996	1997	1998	1999
El & Instrument	365	394	436	498	45*	40*	51*	36*
Energi, Miljö & Process	428	393	373	391	45*	16*	21*	12*
VVS	136	153	164	186	1	-7	8	13
Data, Elektronik & Mekanik	223	277	310	390	19	27	17	15
Kontroll & Besiktning	40	53	55	108	-25	-20	-16	-17
Utbildning & Management	-	-	55	140	-	-	2	1

* Inklusive intressebolag

	Vinstmarginal procent				Antal årsanställda			
	1996	1997	1998	1999	1996	1997	1998	1999
El & Instrument	12	10	12	7	557*	588*	637*	736*
Energi, Miljö & Process	11	4	6	3	519	508*	523*	593*
VVS	1	-5	5	7	211	226	244	248
Data, Elektronik & Mekanik	9	10	5	4	289	305	356	354
Kontroll & Besiktning	-62	-38	-28	-16	92	102	92	172
Utbildning & Management	-	-	4	1	-	-	22	83

Moderbolaget ingår ej i tabell ovan.

* Inklusive intressebolag

samt Energi, Miljö & Process försämrades resultaten jämfört med 1998. Detta sammanhänger främst med den lägre investeringsbenägenheten inom industri- och energisektorerna i Sverige. Trots detta var resultatet inom El & Instrument tillfredsställande medan det var klart otillfredsställande inom Energi, Miljö & Process. Under årets senare del påbörjades en neddragning av detta affärsområdes kapacitet.

Affärsområde VVS uppnådde ett väsentligt bättre resultat under 1999 än under 1998. Detta sammanhänger med gynnsammare marknadsbetingelser samt framgångsrikt genomförda omstrukturingsåtgärder.

Affärsområdena Data, Elektronik & Mekanik, Utbildning & Management samt Kontroll & Besiktning presterade ungefär samma resultat som 1998. För samtliga tre affärsområden på en otillfredsställande nivå.

För affärsområde Data, Elektronik & Mekanik beror det i allt väsentligt på betydande nedskrivningar avseende produktionsutrustningsuppdrag. Dessa uppdrag är nu avslutade och utsikterna för innevarande år är goda. För att förstärka affärsområdets förutsättningar delades under 1999 koncernens största dotterbolag upp i två bolag – ÅF-Industri teknik och ÅF-Systemdesign. Målet är en kraftfull expansion av denna IT-orienterade verksamhet under de närmaste åren. Under våren flyttade affärsområdets Stockholmsverksamhet med 300 konsulter till Kista.

Inom affärsområdena Utbildning & Management samt Kontroll & Besiktning pågick ett omfattande förändringsarbete under året och verksamheten utvecklades i positiv riktning under det andra halvåret. Vad avser kontroll- och besiktningsverksamheten är lönsamheten för hela branschen fortfarande mycket svag och fortsatta strukturåtgärder väntas.

Fastighets- och finansförvaltningen

Koncernens fastigheter, som till 97 procent utgörs av kontor, utnyttjas av koncernens konsultverksamhet. Vakansgraden var vid årsskiftet 5 (5) procent.

Fastighetsbeståndet omfattade 34.300 m² vid årsskiftet 1999/2000. Under året avyttrades en fastighet i Umeå för 6,2 MSEK med en realisationsvinst på 3,5 MSEK. En bostadsrättslägenhet i centrala Stockholm

avyttrades. Huvudkontorsfastigheten i Stockholm effektiviserades och ett 60-tal nya arbetsplatser har därigenom erhållits.

Nettoinvesteringarna i fastigheter uppgick till 36 (1) MSEK.

Vid en värdering som genomfördes vid årsskiftet 1998/1999 av Catella Fastighetsekonomi bedömdes fastigheternas marknadsvärde till 370 MSEK. Det bokförda värdet uppgick till 233 MSEK. Uppräknat med under året gjorda investeringar, och med avdrag för avyttrad fastighet och bostadsrätt, bedöms värdet vid årsskiftet 1999/2000 uppgå till 400 MSEK. Det bokförda värdet var 263 MSEK.

Koncernens likvida tillgångar, inklusive kortfristiga placeringar, uppgick till 113 (93) MSEK. Räntebärande skulder och avsättningar uppgick till 352 (155) MSEK. Därmed uppgår koncernens nettoläneskuld till 239 (62) MSEK.

Investeringar i maskiner och inventarier

Bruttoinvesteringarna i maskiner och inventarier uppgick under året till 86 (49) MSEK. Investeringarna avsåg huvudsakligen datautrustning samt provningsutrustningar inom affärsområde Kontroll & Besiktning.

Inventarieavskrivningarna uppgick till 49 (39) MSEK.

Styrelse

Vid bolagsstämman den 5 maj omvaldes ordinarie ledamöter och revisorer. Styrelsen genomförde under 1999 fyra ordinarie styrelsemöten samt ett konstituerande möte efter bolagsstämman.

Medarbetare och löner

Antalet årsanställda i ÅF inklusive intressebolagen uppgick till 2222 (1910). Exklusive intressebolagen var antalet årsanställda 2048 (1770). I moderbolaget var antalet årsanställda 35 (34).

Koncernens personalkostnader uppgick till 996 (821) MSEK.

Bolaget omfattas av den premieåterbetalning som har aviserats av SPP. ÅFs andel uppgår till 299 MSEK. Tillvägagångssättet för återbetalning har ännu inte redovisats. Enligt SPP bedöms slutgiltig information föreligga under april 2000.

Aktien

AB Ångpanneföreningens B-aktie noteras sedan 1986 på Stockholms Fondbörs A-lista. Totala antalet aktier uppgick vid årsskiftet 1999/2000 till 5.748.569 stycken. Antalet A-aktier uppgår till 402.219 och antalet B-aktier till 5.346.350. Antalet aktieägare var vid årsskiftet cirka 3.600.

Utdelning

Styrelsen för AB Ångpanneföreningen beslutade under 1997 att ÅFs soliditet långsiktigt bör hållas inom intervallet 40-45 procent samt att aktieutdelningen bör motsvara 50 procent av resultatet efter skatt.

Soliditeten låg vid årsskiftet 1999/2000 på 33 procent. Styrelsen föreslår att 50 procent av 1999 års resultat efter skatt delas ut till aktieägarna. Utdelningen föreslås vara 3:50 kr per aktie för räkenskapsåret 1999.

Utsikter för 2000

Under innevarande år bedöms marknadsförutsättningarna vad avser industri- och energisektorerna vara något gynnsammare än under 1999. Marknaden inom övriga områden där ÅF är verksamt väntas vara goda. Mot bakgrund av dessa förutsättningar samt under 1999 vidtagna åtgärder inom ÅF bedöms resultatet år 2000, exklusive eventuella SPP-medel, bli bättre än under 1999.

Förslag till vinstdisposition Moderbolaget

Fria vinstmedel	25.834.333 kr
-----------------	---------------

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras enligt följande.

Till aktieägarna utdelas	
3:50 kr per aktie	20.119.992 kr
Balanseras i ny räkning	5.714.341 kr
Summa	25.834.833 kr

Koncernen

Enligt upprättad koncernbalansräkning uppgår fritt eget kapital till 109.905.000 kronor, varav 251.000 kronor åtgår för avsättning till bundna fonder.

Resultaträkningar.

		Koncernen		Moderbolaget	
TSEK	Not	1999	1998	1999	1998
Rörelsens intäkter					
Nettoomsättning	1	1 603 510	1 306 501	67 789	57 399
Övriga rörelseintäkter	2	8 557	5 671	34 765	32 368
		1 612 067	1 312 172	102 554	89 767
Rörelsens kostnader					
Personalkostnader	3	-996 184	-820 805	-25 652	-24 026
Övriga externa kostnader		-493 573	-355 987	-63 316	-49 889
Avskrivningar	4	-63 722	-51 432	-6 886	-5 346
Övriga rörelsekostnader	2	-10 351	-11 518	-11 208	-13 437
		-1 563 830	-1 239 742	-107 062	-92 698
Andelar i intresseföretags resultat		1 052	-1 774	-	-
Rörelseresultat		49 289	70 656	-4 508	-2 931
Resultat från finansiella investeringar					
Ränteintäkter och liknande resultatposter	5	17 290	19 254	20 185	14 878
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-11 504	-8 387	-10 680	-8 214
		5 786	10 867	9 505	6 664
Resultat efter finansiella poster	1	55 075	81 523	4 997	3 733
Bokslutsdispositioner	7	-	-	4 195	4 105
Skatt	8	-18 514	-33 519	-2 291	-3 213
Minoritetens andel av resultatet		-81	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		36 480	48 004	6 901	4 625

Balansräkningar.

		Koncernen		Moderbolaget	
TSEK	Not	1999	1998	1999	1998
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Goodwill	9	43 838	30 654	-	-
		43 838	30 654	-	-
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	10	263 010	232 662	207 432	181 072
Inventarier	11	128 072	92 676	9 845	7 242
		391 082	325 338	217 277	188 314
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncernföretag	12	-	-	161 237	139 698
Fordringar hos koncernföretag		-	-	55 895	56 929
Kapitalandelar i intresseföretag	13	17 825	10 173	14 183	6 188
Fordran hos intresseföretag		4 553	2 390	-	-
Andra långfristiga värdepappersinnehav	14	227	7 648	168	7 593
Andra långfristiga fordringar		18 451	19 120	17 537	18 984
		41 056	39 331	249 020	229 392
Summa anläggningstillgångar		475 976	395 323	466 297	417 706
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		225 999	202 374	3 703	2 562
Fordringar hos koncernföretag		-	-	154 226	97 251
Övriga fordringar		45 329	12 632	20 385	9 362
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	145 945	110 411	12 852	21 293
		417 273	325 417	191 166	130 468
Kortfristiga placeringar	16	539	21 899	-	21 747
Kassa och bank		112 057	70 962	63 077	32 321
Summa omsättningstillgångar		529 869	418 278	254 243	184 536
SUMMA TILLGÅNGAR		1 005 845	813 601	720 540	602 242

		Koncernen		Moderbolaget	
TSEK	Not	1999	1998	1999	1998
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital	17				
Bundet eget kapital					
Aktiekapital (5 748 569 aktier à 20 kr)		114 971	114 971	114 971	114 971
Bundna reserver		104 189	110 090	23 324	23 324
Kapitalandelsfond		3 642	3 985	-	-
		222 802	229 046	138 295	138 295
Fritt eget kapital					
Fria reserver		73 425	105 535	18 934	86 219
Årets resultat		36 480	48 004	6 901	4 625
		109 905	153 539	25 835	90 844
Summa eget kapital		332 707	382 585	164 130	229 139
Minoritetsintresse		3 855	-	-	-
Obeskattade reserver	18	-	-	56 974	61 198
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner		106 953	110 085	78 432	80 972
Avsättningar för skatter		44 399	43 773	-	-
		151 352	153 858	78 432	80 972
Långfristiga skulder	19				
Skulder till kreditinstitut		58 712	44 450	58 662	44 400
Skulder till koncernföretag		-	-	124 133	116 410
		58 712	44 450	182 795	160 810
Kortfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut		185 936	800	185 886	800
Leverantörsskulder		75 703	57 747	13 127	14 458
Skulder till koncernföretag		-	-	27 524	22 690
Skatteskulder		-	1 992	-	18 948
Övriga skulder		54 502	67 330	811	1 776
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	143 078	104 839	10 861	11 451
		459 219	232 708	238 209	70 123
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 005 845	813 601	720 540	602 242
Ställda säkerheter	21	107 180	101 130	82 280	85 130
Ansvarsförbindelser	22	6 998	17 637	34 805	46 100

Kassaflödesanalyser.

TSEK	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		1999	1998	1999	1998
	23				
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster		55 075	81 523	4 997	3 733
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		52 582	51 497	-5 426	4 430
		107 657	133 020	-429	8 163
Betald skatt		-42 556	-29 187	-31 409	-10 086
Kassaflöde från den löpande verksamheten		65 101	103 833	-31 838	-1 923
före förändring av rörelsekapital					
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av fordringar		-15 028	12 057	-34 349	-12 965
Förändring av leverantörsskulder		7 889	15 071	-1 331	10 468
Förändring av övriga skulder		2 912	8 172	3 250	-6 693
Kassaflöde från den löpande verksamheten		60 874	139 133	-64 268	-11 113
Investeringsverksamheten					
Förvärv av dotterföretag	23	-19 210	-16 234	-	-
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1 347	-3 044	-	-
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-115 090	-73 753	-39 002	-29 987
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-10 447	-4 538	-31 676	-32 381
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		13 161	26 298	10 428	312
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		-	-	5 064	11 792
Förändring av långfristiga fordringar		2 107	-4 805	2 481	-4 245
Förändring av långfristiga skulder		-	-	7 723	4 177
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-130 826	-76 076	-44 982	-50 332
Finansieringsverksamheten					
Utbetald utdelning		-86 228	-45 989	-86 228	-45 989
Koncernbidrag		-	-	19 886	101 461
Anteciperad utdelning		-	-	7 000	16 000
Upptagna lån		200 148	29 200	200 148	29 200
Amortering av lån		-2 873	-11 659	-800	-7 985
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		111 047	-28 448	140 006	92 687
Årets kassaflöde		41 095	34 609	30 756	31 242
Likvida medel vid årets början		70 962	36 353	32 321	1 079
Likvida medel vid årets slut		112 057	70 962	63 077	32 321

Noter.

Tusentals kronor där ej annat anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen samt Bokföringsnämndens och Redovisningsrådets rekommendationer.

Lämnade/erhållna koncernbidrag redovisas som en minskning respektive ökning av fritt eget kapital, se not 17.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation om koncernredovisning och omfattar samtliga företag där aktieinnehavet genom direkt eller indirekt ägande uppgår till mer än 50 procent.

De obeskattade reserverna har i koncernredovisningen uppdelats i bundet eget kapital motsvarande 72 procent av koncernens obeskattade reserver och latent skatteskuld motsvarande 28 procent av obeskattade reserver. I koncernredovisningen har den skattemässiga reserven i ofakturerade konsultuppdrag, som finns i vissa dotterföretag, fördelats på eget kapital och latent skatteskuld på motsvarande sätt, se not 15.

Årsboksluten från utländska dotterföretag har omräknats enligt dagskursmetoden. Denna innebär att utländska dotterföretags tillgångar och skulder omräknas till balansdagens kurs. Resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen påverkar inte koncernens resultat utan förs direkt till eget kapital.

Intresseföretagsredovisning

Med intresseföretag menas företag som genom direkt eller indirekt ägande ägs till mellan 20 och 50 procent av AB Ångpanneföreningen eller av dotterföretag till AB Ångpanneföreningen.

Vid konsolideringen av intresseföretagen Chleq Proté & Cie S.A., ÅF-QPS Consultants Ltd och Hansen & Henneberg AS har den så kallade kapitalandelsmetoden använts. Denna metod innebär att det bokförda värdet av andelar i intresseföretaget höjs respektive sänks med AB Ångpanneföreningens andel i intresseföretagets resultat. Justering görs därefter för eventuellt erhållen utdelning.

Omsättningstillgångarna värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkliga värdet på balansdagen, där ej annat anges under respektive not.

Skulderna upptas till anskaffningsvärdet.

Avsättning till pensioner upptas enligt besked från PRI och SPP. Årets kostnad fördelas mellan pensionskostnad och ränta.

Leasing

Leasing förekommer endast i mindre omfattning i koncernen och avser ett fåtal bilar, kopiatorer etc på sedvanliga villkor. Huvuddelen av koncernens verksamhet bedrivs i egna fastigheter och för övriga kontor hyrs lokalerna på normala, marknadsmässiga villkor.

Not 1 Nettoomsättning och resultat

Nettoomsättningen och resultat efter finansiella poster fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:

Koncernen	Nettoomsättning		Resultat	
	1999	1998	1999	1998
El & Instrument	498 290	435 419	36 487	51 088
Energi, Miljö & Process	391 415	372 792	12 459	20 889
VVS	185 826	164 691	13 266	7 832
Data, Elektronik & Mekanik	389 873	310 007	15 150	16 652
Kontroll & Besiktning	108 177	55 058	-17 165	-15 463
Utbildning & Management	140 324	54 757	511	2 335
Övrigt och koncernjusteringar	-110 395	-86 223	-5 633	-1 810
	1 603 510	1 306 501	55 075	81 523

Nettoomsättningen fördelar sig på geografiska marknader enligt följande:

	1999	1998
Sverige	1 476 875	1 182 699
Övriga Norden	61 988	53 296
Övriga Europa	25 940	34 729
Övriga marknader	38 707	35 777
	1 603 510	1 306 501

Moderbolaget

Bolaget har under året sålt tjänster till koncernföretag motsvarande 80 (96) % av rörelsens intäkter och köpt tjänster av koncernföretag motsvarande 51 (72) % av rörelsens kostnader.

Not 2 Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader

Övriga rörelseintäkter respektive övriga rörelsekostnader avser intäkter och kostnader i fastighetsförvaltningen.

Hyresintäkterna i koncernen har uppgått till 36 389 (33 949) och i moderbolaget till 34 765 (32 368) varav hyror från koncernföretag 27 832 (28 278) respektive 26 208 (26 697).

Not 3 Personal

Medelantalet anställda, med fördelning på kvinnor och män

	1999		1998	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Moderbolaget				
Sverige	23	12	20	14
Dotterföretagen				
Sverige	355	1 623	304	1 419
Övriga länder	7	29	2	11
	362	1 652	306	1 430
Koncernen totalt	385	1 664	326	1 444
Totalt medelantal anställda		2 049		1 770
Intresseföretagen, totalt		173		140
Totalt medelantal anställda inklusive intresseföretag		2 222		1 910

Not 3 fortsättning

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	1999		1998	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderbolaget				
Styrelse och VD	2 963	2 425	2 963	2 200
(varav pensionskostnader)		(1 447)		(1 220)
Övriga anställda	9 654	4 669	8 722	4 528
(varav pensionskostnader)		(1 099)		(1 497)
	12 617	7 094	11 685	6 728

Koncernen

Styrelser och verkställande direktörer	20 362	13 122	18 416	11 425
(varav pensionskostnader)		(6 452)		(5 202)
Övriga anställda	620 208	290 839	522 399	231 466
(varav pensionskostnader)		(77 568)		(52 735)
	640 570	303 961	540 815	242 891

Löner och andra ersättningar med fördelning per land

	1999		1998	
	Styrelser och VD	Övriga anställda	Styrelser och VD	Övriga anställda
Moderbolaget				
Sverige	2 963	9 654	2 963	8 722
(varav tantiem o d)	(284)	(170)	(460)	(284)
Dotterföretag				
Sverige	16 305	597 712	15 453	508 173
(varav tantiem o d)	(6 124)	(3 579)	(2 193)	(3 783)
Övriga länder	1 094	12 842	-	5 504
	17 399	610 554	15 453	513 677
Koncernen totalt	20 362	620 208	18 416	522 399

Dessutom utgår resultatlön med 2 300 (3 400), som reserverats i moderbolaget. Resultatlönen omfattar alla fast anställda medarbetare i koncernen.

Ledande befattningshavares ersättningar

I enlighet med bolagsstämans beslut kostnadsfördes totalt ett styrelsearvode i moderbolaget på 530 (470). Av detta belopp erhöll styrelsens ordförande 150 (150) i enlighet med styrelsens beslut. Avtal om framtida pensionsutfästelser/avgångsvederlag finns, med undantag för verkställande direktören, varken för styrelsens ordförande eller för övriga styrelseledamöter.

Till koncernchefen, tillika verkställande direktören i AB Ångpanneföreningen, har för 1999 lön, tantiem och ersättningar med totalt 2 433 (2 493) belastat resultatet. Av detta belopp var 284 (460) tantiem.

Löner, tantiem och ersättningar till styrelser och verkställande direktörer uppgick i koncernen till 20 362 (18 416). För verkställande direktören i moderbolaget gäller en uppsägningstid från företagets sida på två år samt rätt till pension fem år före den pensionsålder som gäller enligt SAF/PTK-avtalet. För dotterföretagschefer och tre stabschefer i moderbolaget gäller en uppsägningstid från företagets sida på ett år samt rätt till pension två år före den pensionsålder som gäller enligt SAF/PTK-avtalet.

Not 4 Avskrivningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Avskrivningarna fördelar sig enligt följande:				
Goodwill	-9 597	-6 855	-	-
Inventarier	-48 548	-39 276	-2 762	-1 793
Byggnader	-5 577	-5 301	-4 124	-3 553
	-63 722	-51 432	-6 886	-5 346

Avskrivningar på anläggningstillgångar

I resultaträkningen belastas rörelseresultatet med avskrivningar enligt plan, vilka beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid följande procentsatser används:

Goodwill	10%
Dator- och ultraljudsutrustning	33%
Bilar och övriga inventarier	20%
Kontorsmöbler	10%
Röntgenutrustning	10%
Byggnader	2 - 4%

Not 5 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Resultat från andelar i koncernföretag				
Utdelning	-	-	7 000	19 100
varav anteciperad	-	-	(7 000)	(16 000)
Vinst vid avyttring av aktier till annat koncernföretag	-	-	-	1 380
Nedskrivning	-	-	-5 135	-23 406
Summa	-	-	1 865	-2 926
Resultat från övriga värdepapper och anläggningstillgångar				
Ränteintäkter	-	446	-	446
Utdelning	-	21	-	21
Vinst vid avyttringar	7 921	1 330	7 921	1 330
Summa	7 921	1 797	7 921	1 797

Ränteintäkter från koncernföretag	-	-	2 859	1 380
-----------------------------------	---	---	-------	-------

Resultat från kortfristiga placeringar				
Utdelningar	92	791	92	791
Vinst vid avyttringar	6 540	12 285	6 562	12 110
Summa	6 632	13 076	6 654	12 901

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	2 737	4 381	886	1 726
	17 290	19 254	20 185	14 878

Not 6 Räntekostnader och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Räntekostnader till koncernföretag	-	-	-1 097	-2 206
Övriga räntekostnader *)	-11 504	-8 387	-9 583	-6 008
	-11 504	-8 387	-10 680	-8 214

*) inkluderar ränta på PRI-skuld

Not 7 Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	1999	1998
Förändring av skatteutjämningsreserv K	4 492	4 492
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	-297	-387
	4 195	4 105

Not 8 Skatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Aktuell skattekostnad	-18 724	-36 359	-7 859	-31 622
Skatt avseende erhållna koncernbidrag	-	-	5 568	28 409
Latent skatt	538	3 142	-	-
Andelar av intresseföretags skatt	-328	-302	-	-
	-18 514	-33 519	-2 291	-3 213

Not 9 Goodwill

	Koncernen	
	1999	1998
Ingående anskaffningsvärde	72 705	58 733
Årets investeringar	22 781	13 972
Försäljningar	-	-
Utgående anskaffningsvärde	95 486	72 705
Ingående ackumulerade avskrivningar	-42 051	-35 196
Årets avskrivningar	-9 597	-6 855
Försäljningar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-51 648	-42 051
Utgående planenligt restvärde	43 838	30 654

Not 10 Byggnader och mark

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Byggnader				
Ingående anskaffningsvärde	252 326	254 506	194 141	168 712
Årets investeringar	39 066	26 370	33 619	25 429
Avyttringar	-3 404	-28 550	-3 384	-
Utgående anskaffningsvärde	287 988	252 326	224 376	194 141
Ingående ackumulerade avskrivningar	-43 996	-45 384	-34 171	-30 618
Årets avskrivningar	-5 577	-5 301	-4 124	-3 553
Avyttringar	598	6 689	584	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-48 975	-43 996	-37 711	-34 171
Utgående planenligt restvärde	239 013	208 330	186 665	159 970
Ackumulerade avskrivningar utöver plan			-7 372	-7 544
Skattemässigt restvärde varav uppskrivningar:			179 293	152 426
Ingående värden	7 026	26 935	-	-
Avyttringar	-	-19 550	-	-
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	-166	-359	-	-
Utgående värden	6 860	7 026	-	-

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Mark				
Ingående anskaffningsvärde	24 332	26 732	21 102	21 102
Årets investeringar	-	-	-	-
Avyttringar	-335	-2 400	-335	-
Utgående anskaffningsvärde	23 997	24 332	20 767	21 102
Planenligt restvärde fastigheter totalt	263 010	232 662	207 432	181 072
Taxeringsvärde (varav mark)	199 322 (34 596)	193 051 (32 866)	166 527 (30 468)	162 633 (29 795)
Koncernen				
Fastigheter		Ytor m²	Taxerings-	Marknads-
Stockholm			värde	värde*
Härolden 1		3 435	26 315	70 500
Härolden 44		10 717	103 500	222 700
Malmö				
Sandsjön 1		6 409	26 156	37 200
Växjö				
Rättaren 4		1 372	4 247	7 300
Sundsvall				
Norrmalm 4:6		1 970	6 309	12 100
Luleå				
Porsön 1:415		1 260	6 181	8 600
Södertälje				
Filen 6		1 244	2 689	6 500
Tyresö				
Snickaren 6		4 010	9 295	14 100
Norrköping				
Orkestern 2		3 890	14 630	21 000
		34 307	199 322	400 000

* Värdering vid årsskiftet 1998/1999 av Catella Fastighetsekonomi AB med tillägg på gjorda bruttoinvesteringar om 39 MSEK.

Not 11 Inventarier

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Ingående anskaffningsvärde	255 586	219 273	17 455	14 537
Årets investeringar	86 070	49 201	5 383	4 558
Försäljningar/utrangeringar	-13 349	-12 888	-268	-1 640
Utgående anskaffningsvärde	328 307	255 586	22 570	17 455
Ingående ackumulerade avskrivningar	-162 910	-134 048	-10 213	-10 053
Försäljningar/utrangeringar	11 223	10 414	250	1 633
Årets avskrivningar	-48 548	-39 276	-2 762	-1 793
Utgående ackumulerade avskrivningar	-200 235	-162 910	-12 725	-10 213
Planenligt restvärde	128 072	92 676	9 845	7 242
Ackumulerade avskrivningar utöver plan			-1 181	-741
Skattemässigt restvärde			8 664	6 501

Noter

Not 12 Andelar i koncernföretag

Uppgifter om dotterföretagens organisationsnummer och säte:

	Org nummer	Säte	Kapital/ röstandel	Antal andelar	Bokfört värde
ÅF-Data AB	556205-6050	Stockholm	100%	10 000	1 000
ÅF-Elprojekt AB	556074-0416	Karlstad	100%	30 000	9 300
ÅF-Elteknik AB	556070-5039	Stockholm	100%	60 000	15 970
Elreko AB	556276-5924	Sollentuna	100%	-	-
ÅF-Energikonsult AB	556329-2159	Stockholm	100%	300 000	3 000
ÅF-Fastighets AB	556040-7651	Stockholm	100%	18 460	31 576
ÅF-Fastighet i Luleå AB	556238-5996	Stockholm	100%	-	-
ÅF-Fastighet i Norrköping AB	556418-6509	Stockholm	100%	-	-
Alfredeen-Rako Fastigheter AB	556190-2452	Tyresö	100%	-	-
ÅF-Industriteknik AB	556092-4044	Stockholm	100%	60 000	14 509
Inometer AB	556313-1837	Sollentuna	100%	1 000	-
ÅF-Rateko AB	556227-8829	Tyresö	100%	7 200	-
Holotech CAD/CAM AB	556547-0225	Köping	100%	-	-
ÅF-Infrateknik AB	556185-2103	Stockholm	100%	1 000	5 614
ÅF-INR AB	556203-3984	Malmö	100%	30 000	3 262
ÅF-Totalprojekt AB	556099-8071	Malmö	100%	-	-
ÅF-International AB	556148-1549	Stockholm	100%	1 000	168
ÅF-IPK AB	556101-7384	Stockholm	100%	40 000	6 809
ÅF-Kontroll AB	556033-5977	Stockholm	100%	20 000	3 279
ÅF-Processdesign AB	556329-5186	Malmö	100%	300 000	7 000
ÅF-PPA AB	556180-6794	Göteborg	100%	-	-
Cresita AB	556279-2837	Helsingborg	100%	-	-
Cresita Engineering AB	556185-2681	Helsingborg	100%	-	-
Cresita Development AB	556550-7091	Helsingborg	100%	-	-
ÅF-RNK AB	556069-7004	Göteborg	100%	30 000	9 503
ÅF-BOAB AB	556204-6879	Uddevalla	100%	-	-
Projektsamordning Muth AB	556353-0194	Göteborg	100%	-	-
ÅF-SIFU AB	556456-9894	Borås	75%	37 500	7 400
ÅF-SPEAB AB	556147-9022	Sundsvall	100%	30 000	6 221
Swedish Management Group Lidingö AB	556496-0390	Stockholm	100%	1 000	10 207
ÅF-Swedish Management Group AB	556426-2292	Stockholm	100%	-	-
ISO Swedish Management Group Poland Sp.z.o.o.		Polen	100%	-	-
ÅF-Systemdesign AB	556158-7261	Stockholm	100%	300 000	10 000
ÅF-VVS Projekt AB	556329-2001	Stockholm	100%	50 000	2 000
ÅF i Sjöbefälsskolan AB	556074-0408	Göteborg	100%	2 500	162
AB Energikonsult	556208-9879	Stockholm	100%	1 000	83
Celpap AB	556199-5597	Stockholm	100%	-	-
Cresita Invest AB	556550-7117	Helsingborg	100%	-	-
Cresita Process AB	556550-7109	Helsingborg	100%	-	-
ÅF-Gothia AB	556114-7140	Göteborg	100%	-	-
ÅF Mönstra på AB	556553-2024	Stockholm	100%	-	-
Scanmanagement AB	556397-7163	Stockholm	100%	-	-
SIKOB Svensk Industris Konstruktions- och Beräkningskontor AB	556196-6531	Stockholm	100%	-	-
AB Sveriges Tekniska Kontrollinstitut	556361-2737	Stockholm	100%	-	-
Swetec Konsult AB	556348-6397	Stockholm	100%	-	-
Toolcad AB	556260-1129	Borås	100%	-	-
Eldesign Ingenjörbyrå i Stockholm AB	556519-3678	Stockholm	100%	1 000	778
Elplaneringar i Norrköping AB	556217-0109	Norrköping	100%	1 000	147
Peter Grahn Projekterings AB	556367-9108	Stockholm	100%	1 000	2 066
HE-Konsult i Uppsala AB	556072-7785	Uppsala	100%	2 000	900
Industrial Quality Management Sweden AB	556479-7115	Ämål	100%	1 000	100
Ingenjörgruppen Tre E AB	556324-7393	Borlänge	91%	3 640	1 563
Lundstrom Engineering AB	556369-8603	Sundsvall	100%	100	682
Simini Data AB	556513-1272	Dals-Ed	100%	1 000	366
Skandinavisk Teknikinformation AB	556409-2772	Stockholm	100%	4 000	580
AB Svensk Energiförsörjning	556158-1249	Stockholm	100%	2 000	500
Sveriges Tekniska Kontrollinstitut i Luleå AB	556407-8516	Luleå	100%	1 000	830
WO Konsult AB	556155-8338	Nacka	100%	55 000	493
ÅF-Nielsen og Borge A/S		Norge	76,4%	11 453	4 745
Ångpanneforeningen Data A/S		Norge	100%	150	423
A/S Norsk Kvalitetskontroll		Norge	100%	1 500	1

161 237

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

Ingående bokfört värde	139 698
Förvärv	31 085
Nedskrivningar	-5 135
Avyttringar	-4 411
Utgående bokfört värde	161 237

Not 13 Kapitalandelar i intresseföretag

	Kapital/ röstandel	Antal andelar	Kon- cernen Bokfört värde	Moder- bolaget Bokfört värde
Chleq Froté & Cie S.A., Frankrike	49	5 557	7 075	2 220
Hansen & Henneberg AS	25	1 667	8 937	8 879
ÅF-QPS Consultants Ltd, England	40	400	1 809	3 080
ÅF-Proinstall Sp.z.o.o., Polen	47,5	38	4	4
Moderbolaget totalt				14 183
Koncernen totalt			17 825	

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

Ingående bokfört värde	10 173	6 188
Förvärv	10 438	10 438
Avgår ÅF-Nielsen og Borge A/S som från 1999 är ett dotterbolag	-3 510	-2 443
Andel i årets resultat:		
Chleq Froté & Cie S.A., Frankrike	1 162	-
Hansen & Henneberg AS	57	-
ÅF-QPS Consultants Ltd, England	-495	-
ÅF-Proinstall Sp.z.o.o., Polen	-	-
Avgår utdelning	-	-
Utgående bokfört värde	17 825	14 183

Not 14 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Antal	Företag	Koncernen		Moderbolaget	
		Nom värde	Bokf värde	Nom värde	Bokf värde
1	Andel i Stiftelsen IVL	100	100	100	100
2 500	AB Scandinavian Engeneering Corporation SEC	250	50	-	-
3 600	Svenska Dagbladet Holding AB	36	58	36	58
5 347	OM-Gruppen	10	10	10	10
	Övrigt	-	9	-	-
			227		168

Not 17 Eget kapital

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Kapital- andelsfond	Fria reserver	Årets resultat	Summa eget kapital
Koncernen						
Belopp vid årets ingång	114 971	110 090	3 985	105 535	48 004	382 585
Vinstdisposition	-	688	-	47 316	-48 004	-
Utdelning	-	-	-	-86 228	-	-86 228
Årets omräkningsdifferens	-	-40	-	-90	-	-130
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	-	-6 549	-343	6 892	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	36 480	36 480
Belopp vid årets utgång	114 971	104 189	3 642	73 425	36 480	332 707
Moderbolaget						
Belopp vid årets ingång	114 971	23 324	-	86 219	4 625	229 139
Vinstdisposition	-	-	-	4 625	-4 625	-
Utdelning	-	-	-	-86 228	-	-86 228
Erhållet/lämnat koncernbidrag	-	-	-	19 886	-	19 886
Skatteeffekt på erhållet/lämnat koncernbidrag	-	-	-	-5 568	-	-5 568
Årets resultat	-	-	-	-	6 901	6 901
Belopp vid årets utgång	114 971	23 324	-	18 934	6 901	164 130

Not 14, forts

Specifikation av årets förändring i bokförda värden	Koncernen	Moderbolaget
Ingående bokfört värde	7 648	7 593
Förvärv	9	-
Avgår ÅF-SIFU AB, som från och med 1999 är ett dotterbolag	-7 404	-7 404
Avyttringar	-26	-21
Utgående bokfört värde	227	168

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Ofakturerade konsultuppdrag	125 159	95 784	99	1 436
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20 786	14 627	12 753	19 857
	145 945	110 411	12 852	21 293

Ofakturerade konsultuppdrag

I koncernen redovisas upparbetade arvoden och utlägg som ofakturerade konsultuppdrag. Intäkterna redovisas i takt med att upparbetningen sker. I princip faktureras kunderna månaden efter upparbetningen.

Den tillämpade värderingen av ofakturerade konsultuppdrag innebär att dessa redovisas efter individuellt bedömda förlustrisker. Det redovisade beloppet är högre än det lägsta värde som kan användas enligt gällande skatteregler.

I koncernredovisningen har den skattemässiga reserven i ofakturerade konsultuppdrag, som finns i vissa dotterföretag, fördelats på eget kapital och latent skatteskuld.

Not 16 Kortfristiga placeringar

	Bokfört värde		Marknadsvärde	
	1999	1998	1999	1998
Koncernen				
Aktier och andelar	539	21 899	741	27 267
	539	21 899	741	27 267

Moderbolaget

Aktier och andelar	-	21 747	-	27 115
--------------------	---	--------	---	--------

Not 18 Obeskattade reserver

	Moderbolaget	
	1999	1998
Periodiseringsfond 1994	9 435	9 435
Periodiseringsfond 1995	14 096	14 096
Periodiseringsfond 1996	12 500	12 500
Periodiseringsfond 1997	7 900	7 900
Skatteutjämningsreserver K	4 490	8 982
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	8 553	8 285
	56 974	61 198

Not 19 Långfristiga skulder

Del av totala skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Skulder till kreditinstitut	10 400	11 200	10 400	11 200

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Personalrelaterade skulder	90 971	72 379	6 222	7 051
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	52 107	32 460	4 639	4 400
	143 078	104 839	10 861	11 451

Not 21 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
För egna skulder och avsättningar				
Spärrade bankräkningar	8 640	11 490	8 640	11 490
Fastighetsinteckningar	89 640	89 640	73 640	73 640
Företagsinteckningar	8 900	-	-	-
	107 180	101 130	82 280	85 130

Not 22 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Garantiförbindelser, FPG	2 110	2 163	1 540	1 581
Garantiförbindelser, övriga	4 888	15 474	2 736	-
Borgensförbindelser för koncernföretag	-	-	30 529	44 519
	6 998	17 637	34 805	46 100

Not 23 Kassaflödesanalys

Under året uppgår betalda räntor till 11 504 (8 387) i koncernen och 10 680 (8 214) i moderbolaget. Erhållna räntor uppgår i koncernen till 2 737 (4 827) och i moderbolaget till 3 745 (3 552).

Förvärv av dotterföretag

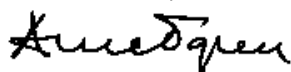
Värdet av förvärvade bolags tillgångar och skulder var enligt förvärvsanalysen följande:

	Koncernen	
	1999	1998
Immateriella anläggningstillgångar	1 619	-
Materiella anläggningstillgångar	10 046	1 818
Finansiella anläggningstillgångar	3 601	245
Kortfristiga fordringar	33 628	25 240
Likvida medel	14 010	4 956
Leverantörsskulder	-10 067	-4 787
Övriga kortfristiga skulder	-24 624	-14 699
Latent skatteskuld	-1 162	-2 511
Deltotal	27 051	10 262
Goodwill	19 815	10 928
Minoritetsintresse	-3 799	-
Utbetald köpeskilling	43 067	21 190
Likvida medel i det förvärvade företaget	-14 010	-4 956
Successiva förvärv	-9 847	-
Påverkan på koncernens likvida medel	19 210	16 234

Not 24 Arvode och kostnadsersättningar till revisionsbolag

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	1999	1998
Revisionsbolaget Ernst & Young				
revisionsuppdrag	1 979	1 567	258	316
andra uppdrag	235	208	53	86
Revisionsbolaget Deloitte & Touche				
revisionsuppdrag	36	37	36	37
andra uppdrag	44	45	44	45
Övriga revisionsbolag				
revisionsuppdrag	156	-	-	-
	2 450	1 857	391	484

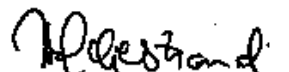
Stockholm den 15 februari 2000

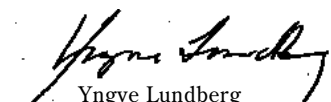
Arne Ögren
Ordförande

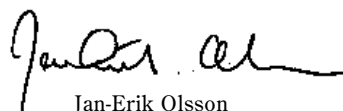
Hans G Forsberg

Bo Källstrand

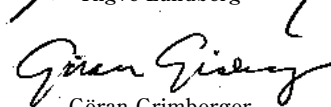
Yngve Lundberg

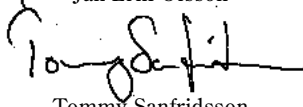
Jan-Erik Olsson

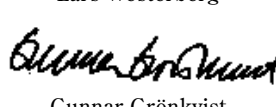
Lars Westerberg

Göran Grimberger

Tommy Sanfridsson

Gunnar Grönkvist
Verkställande direktör

Revisionsberättelse.

Åke Hedén

Ulf Egenäs

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i AB Ångpanneföreningen för räkenskapsåret 1999. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 1 mars 2000

Åke Hedén
Auktoriserad revisor

Ulf Egenäs
Auktoriserad revisor

Nära kunderna. Från Kiruna till Lissabon.

Koncernhuvudkontor

AB Ängpanneföreningen
Telefon 08-657 10 00
Fax 08-650 91 18
Fax koncernledning 08-653 56 13
Org nr 556120-6474

Arvika

ÅF-Elprojekt AB
Telefon 0570-384 70
Fax 0570-167 15

Borlänge

ÅF-Elprojekt AB
Telefon 0243-22 16 00
Fax 0243-22 16 29
ÅF-Energikonsult AB
Telefon 0243-22 16 00
Fax 0243-22 16 29
ÅF-SPEAB AB
Telefon 0243-22 16 00
Fax 0243-22 16 29

Borås

ÅF-Industri teknik AB
Telefon 033-41 00 06
Fax 033-13 16 40
ÅF-RNK AB
Telefon 033-16 42 41
Fax 033-13 16 40
ÅF-SIFU AB
Telefon 033-16 42 00
Fax 033-12 40 24

Ed

ÅF-Elprojekt AB
Telefon 0534-668 10
Fax 0534-126 50

Falun

ÅF-Energikonsult AB
Telefon 023-635 60
Fax 023-224 23

Gislaved

ÅF-INR AB
Telefon 0371-100 40
Fax 0371-100 18

Gävle

ÅF-IPK AB
Telefon 026-17 64 00
Fax 026-17 64 29
ÅF-Kontroll AB
Telefon 026-17 64 00
Fax 026-17 64 26
ÅF-SPEAB AB
Telefon 026-17 64 00
Fax 026-17 64 29

Göteborg

ÅF-Data AB
Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 14 60
ÅF-Elprojekt AB
Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 10 10

ÅF-Industri teknik AB

Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 11 62
ÅF-IPK AB
Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 11 91

ÅF-Kontroll AB

Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 12 45

ÅF-Processdesign AB

Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 13 10

ÅF-RNK AB

Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 14 16

ÅF-SIFU AB

Telefon 031-701 32 00
Fax 031-701 32 10

ÅF-SIFU AB

Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 14 60

ÅF-Systemdesign AB

Telefon 031-743 10 00
Fax 031-743 11 75

Halmstad

ÅF-Elteknik AB
Telefon 035-21 86 50
Fax 035-14 97 13
ÅF-INR AB
Telefon 035-18 22 80
Fax 035-18 22 81
ÅF-Kontroll AB
Telefon 035-21 86 50
Fax 035-14 97 13

Helsingborg

ÅF-Elteknik AB
Telefon 042-25 32 00
Fax 042-20 12 65
ÅF-INR AB
Telefon 042-25 32 00
Fax 042-15 61 10
ÅF-Processdesign AB
Telefon 042-25 32 00
Fax 042-25 32 99

Hässleholm

ÅF-INR AB
Telefon 0451-850 25
Fax 0451-899 85
ÅF-Kontroll AB
Telefon 0451-850 25
Fax 0451-899 85

Jönköping

ÅF-Elteknik AB
Telefon 036-30 86 00
Fax 036-16 63 32

Kalmar

ÅF-Processdesign AB
Telefon 0480-202 30
Fax 0480-545 86

Karlshamn

ÅF-Kontroll AB
Telefon 0454-842 50
Fax 0454-842 51

Karlskrona

ÅF-Kontroll AB
Telefon 0455-163 42
Fax 0455-36 96 25

Karlstad

ÅF-Elprojekt AB
Telefon 054-17 09 00
Fax 054-10 19 31
ÅF-Energikonsult AB
Telefon 054-14 54 00
Fax 054-10 07 80
ÅF-IPK AB
Telefon 054-14 54 00
Fax 054-10 07 80
ÅF-RNK AB
Telefon 054-18 00 90
Fax 054-18 08 40

Kil

ÅF-IPK AB
Telefon 0554-405 50
Fax 0554-405 59

Kiruna

ÅF-SPEAB AB
Telefon 0980-667 10
Fax 0980-164 26

Kristianstad

ÅF-Elteknik AB
Telefon 044-21 36 78
Fax 044-12 28 10
ÅF-INR AB
Telefon 044-12 38 40
Fax 044-12 33 40

Köping

Holotech CAD/CAM AB
Telefon 0221-206 30
Fax 0221-824 83
ÅF-Industri teknik AB
Telefon 0221-196 00
Fax 0221-824 83

Linköping

ÅF-Elteknik AB
Telefon 013-25 29 00
Fax 013-10 05 25
ÅF-Kontroll AB
Telefon 013-13 32 33
Fax 013-12 15 33
ÅF-Processdesign AB
Telefon 013-25 29 00
Fax 013-10 05 25

Ludvika

ÅF-Elteknik AB
Telefon 0240-66 94 00
Fax 0240-66 94 10

Luleå

ÅF-Kontroll AB
Telefon 0920-20 35 00
Fax 0920-695 03
ÅF-Kontroll AB
Telefon 0920-22 06 85
Fax 0920-22 06 89
ÅF-SPEAB AB
Telefon 0920-20 35 00
Fax 0920-695 03

Malmö

ÅF-Elteknik AB
Telefon 040-37 50 00
Fax 040-13 90 11
ÅF-Industri teknik AB
Telefon 040-37 50 00
Fax 040-37 52 15
ÅF-INR AB
Telefon 040-37 50 00
Fax 040-37 51 90
ÅF-Kontroll AB
Telefon 040-37 50 00
Fax 040-13 88 22
ÅF-Processdesign AB
Telefon 040-37 50 00
Fax 040-13 90 38
ÅF-Totalprojekt AB
Telefon 040-37 50 00
Fax 040-13 95 65

Norrköping

ÅF-Elteknik AB
Telefon 011-24 01 00
Fax 011-24 01 02
ÅF-IPK AB
Telefon 011-24 01 00
Fax 011-24 01 01
ÅF-Kontroll AB
Telefon 011-24 01 00
Fax 011-24 01 03
ÅF-Systemdesign AB
Telefon 011-24 01 00
Fax 011-24 01 01
ÅF-VVS Projekt AB
Telefon 011-24 01 00
Fax 011-24 01 01

Piteå

ÅF-SPEAB AB
Telefon 0911-23 16 00
Fax 0911-195 97

Rättvik

ÅF-Energikonsult AB
Telefon 0248-735 50
Fax 0248-123 90

Skara

ÅF-RNK AB
Telefon 0511-163 60
Fax 0511-163 98

Skelleftehamn**ÅF-Kontroll AB**

Telefon 0910-340 71
Fax 0910-340 72

Skellefteå**ÅF-Kontroll AB**

Telefon 0910-173 80
Fax 0910-192 77

ÅF-SPEAB AB

Telefon 0910-173 80
Fax 0910-192 77

Skövde**ÅF-Elprojekt AB**

Telefon 0500-48 52 50
Fax 0500-41 58 08

Stenungsund**ÅF-Elprojekt AB**

Telefon 0303-880 65
Fax 0303-77 18 22

ÅF-Kontroll AB

Telefon 0303-880 65
Fax 0303-77 18 22

ÅF-Processdesign AB

Telefon 0303-880 65
Fax 0303-77 18 22

Storstockholm**ÅF-Data AB**

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-651 41 60

ÅF-Elteknik AB

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-657 37 72

ÅF-Energikonsult AB

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-653 31 93

ÅF-Industriteknik AB

Telefon 08-657 15 00
Fax 08-657 37 01

ÅF-Industriteknik AB

Telefon 08-682 62 00
Fax 08-742 27 02

ÅF-IPK AB

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-651 53 22

ÅF-Kontroll AB

Telefon 08-657 15 00
Fax 08-657 13 10

ÅF-SIFU AB

Telefon 08-545 18 100
Fax 08-545 18 120

ÅF-Swedish**Management Group AB**

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-657 14 54

ÅF-Systemdesign AB

Telefon 08-657 15 00
Fax 08-657 37 01

ÅF-VVS Projekt AB

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-657 11 83

AB Ångpanneföreningen

Telefon 08-657 10 00
Fax 08-650 91 18

Strömstad**ÅF-Elprojekt AB**

Telefon 0526-135 35
Fax 0526-600 44

ÅF-RNK AB

Telefon 0526-124 60
Fax 0526-600 44

Sundsvall**ÅF-IPK AB**

Telefon 060-16 24 00
Fax 060-17 51 12

ÅF-Kontroll AB

Telefon 060-16 24 00
Fax 060-17 51 12

ÅF-SPEAB AB

Telefon 060-16 24 00
Fax 060-17 51 12

Söderhamn**ÅF-SPEAB AB**

Telefon 0270-28 53 40
Fax 0270-28 65 90

Trollhättan**ÅF-Elprojekt AB**

Telefon 0520-47 04 40
Fax 0520-103 95

Uddevalla**ÅF-Elprojekt AB**

Telefon 0522-65 44 00
Fax 0522-65 44 39

ÅF-RNK AB

Telefon 0522-65 44 00
Fax 0522-65 44 38

Umeå**ÅF-SPEAB AB**

Telefon 090-70 42 00
Fax 090-70 42 20

Uppsala**ÅF-Elteknik AB**

Telefon 018-69 12 80
Fax 018-14 43 30

ÅF-VVS Projekt AB

Telefon 018-69 12 80
Fax 018-14 43 30

Varberg**ÅF-Elprojekt AB**

Tel 0340-105 86
Fax 0340-105 87

ÅF-Kontroll AB

0340-135 17
0340-135 37

ÅF-RNK AB

Telefon 0340-870 75
Fax 0340-67 85 78

Visby**ÅF-Elteknik AB**

Telefon 0498-29 09 88
Fax 0498-29 09 87

Västerås**ÅF-Elteknik AB**

Telefon 021-16 45 00
Fax 021-12 56 45

ÅF-Industriteknik AB

Telefon 021-16 45 00
Fax 021-12 40 97

ÅF-Kontroll AB

Telefon 021-16 45 00
Fax 021-41 69 50

ÅF-Systemdesign AB

Telefon 021-16 45 00
Fax 021-12 40 97

Växjö**ÅF-Elteknik AB**

Telefon 0470-74 81 00
Fax 0470-142 97

ÅF-Kontroll AB

Telefon 0470-74 81 00
Fax 0470-259 60

ÅF-Processdesign AB

Telefon 0470-74 81 00
Fax 0470-142 97

Åmål**ÅF-Elprojekt AB**

Telefon 0532-166 70
Fax 0532-169 77

ÅF-Energikonsult AB

Telefon 0532-186 40
Fax 0532-109 23

Örebro**ÅF-Elteknik AB**

Telefon 019-10 99 50
Fax 019-10 99 60

ÅF-RNK AB

Telefon 019-10 49 60
Fax 019-611 45 92

Örnsköldsvik**ÅF-SPEAB AB**

Telefon 0660-787 10
Fax 0660-787 75

Internationella kontor**Danmark****Danska Miljöforskargruppen**

Telefon +45-483 545 41
Fax +45-483 545 42

Hansen & Henneberg

Telefon Int +45-381 650 00
Fax Int +45-381 650 50

England**ÅF-QPS Consultants Ltd**

Telefon Int +44-1706-828733
Fax Int +44-1706-828732

Finland**ÅF-IPK AB**

Telefon Int +358-9-251 720 30/31
Fax Int +358-9-251 722 30

Telefon +358-9-251 720 76
Fax +358-9455 44 03

Östersjölaboratoriet

Telefon +358-2-465 43 77
Fax +358-2-465 43 77

Frankrike**Chleq Froté S.A.**

Telefon Int +33-145496700
Fax Int +33-142229747

Norge**ÅF-Nielsen og Borge A/S**

Telefon Int +47-22 17 31 90
Fax Int +47-22 17 25 18

ÅF-Data A/S

Telefon Int +47-675 922 00
Fax Int +47-675 922 01

Polen**ISO-Swedish Management Group****Poland**

Telefon/Fax Int +48-22 642 83 67
ÅF-Proinstall

Tel Int +48-22 660 74 85
Fax Int +48-22 825 29 92

Spanien**Incepal S.A.**

Telefon Int +34-943 326 110
Fax Int +34-943 277 140

Samarbetsavtal**Kanada****AGRA Simons Ltd**

Telefon Int +1-604-664-4315
Fax Int +1-604-669-9516

Portugal**Cindetec SA**

Telefon Int +351-1472-2000
Fax Int +351-1471-3575

Österrike**UTG**

Telefon Int +43-316-6827200
Fax Int +43-316-6827209

En värld av möjligheter

